

అమృతాంజనము

వ్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ నెవ్వంబురు నెల 17-వ తేది మంగళవారము } సంచిక ౧౩౯
Vol. 17 } శ్రీ శుక్లసామ సంవత్సర శాద్వదమాన శుద్ధ చతుర్దశి } No 139

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యత
వత్తములు పొందియున్నది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
బావును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
నంజీవి వంటిది

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

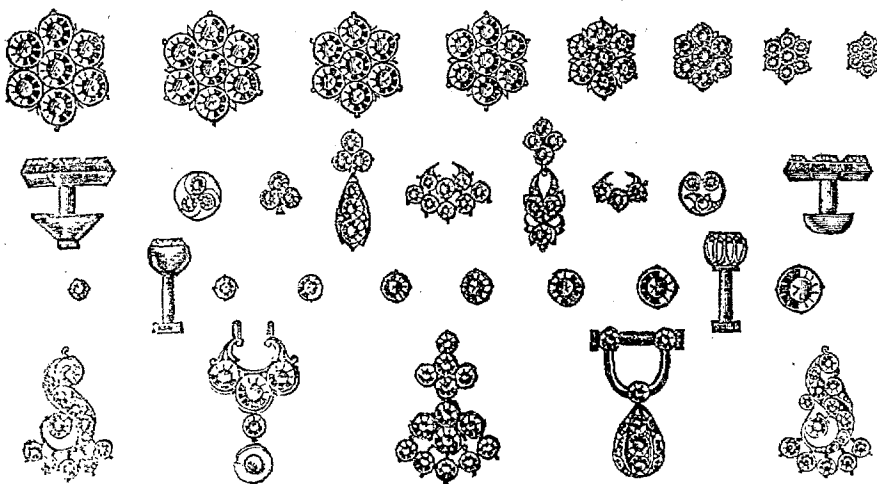
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసినది.

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబు కెటిపీడి, మద్రాసు

109, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

సీమనుంచి నేరుగా సీమకమలములు దిగుమతి చేయబడినవి

గాన సీమకమలముల నగలు
కొనదలచినవారికి యిది
మంచి సమయము. మేల
యిన సీమకమలముల నగలు
చాకధరలకు యిచ్చి మిమ్ము
లను తృప్తి పొందించువారు.
వివరములకు యీ దిగువ విలా
సమునకు వ్రాయుడు.

ఇండియన్
జువలరీమార్బు
జయలక్ష్మీ బిల్డింగ్సు
బెంగళూరు సిటీ.

1 కేర రూ 1-12-0
5 కేర రూ 7-8-0

పాలామి త్రి సంచీవి

(రిజిస్టర్డ్)
1 కేర రూ

దీర్ఘ ఉడుకులకు, పుక్లనప్తము, చర్మవ్యాధులకు, శ్రీల బురువ్యాధులకు గ్యారంటీ.
జి. యస్. రావు, ఆంధ్ర మెడికల్ స్టోర్సు, రామానాయుడుపేట, మచిలీపట్నం, కృష్ణాజిల్లా.

ఆంధ్ర జన సూరెన్సు కంపెనీ

లిమిటెడ్

మచిలీపట్టణం

మంచి ఏజెంట్లు కావలెను
వివరములకు కార్యదర్శి పేర వ్రాయండి

డాక్టరు కోకా
అహోబలరావు,
యం. బి. సి.
హెచ్. బి. డి. టి.
యం. లివర్నూర్
మేనేజింగు
డైరెక్టరు.

ఈ కంపెనీలోనే
భీమాచేసి ఆంధ్రా
భ్యుదయమునకు
తోడ్పడుడు

త్వరపడుడు! త్వరపడుడు!! త్వరపడుడు!!!
చాక! అతిచాక!! మిక్కిలిచాక!!!

వర్షాకాలమునకు అనుకూలమైన, చక్క-వైన, వైసైన సి
ల్క్ కడ్డరు డోర్నాదుప్పట్లు, కండువలు, కోటింగుధరలు.
X 2 1/2 X 5 1/2" దుప్పటి 1 కి రు 8-8-0
X 2 1/2 X 5 1/2" డిటా 1 కి రు 8-14-0
X 2 1/2 X 2 1/2" కండువా 1 కి రు 1-14-0
2 1/2" యించిలు వెడల్పు నాణ్యం
సిల్క్ కడ్డరు కోటింగు X 1 కి రు 0-10-0
యా సర్కులయొక్క ఘనత యెల్లరకన్నా తెలియగ
లందులకు యీ ధరలకు ఒక్క సెలయ్యే మాత్రమే పంపిం
గబడును.

అడ్రసు:—

వి. సూర్యనారాయణ.

సిల్క్ మర్చెంటు వెడ్డాపురం,
(తూర్పు గోదావరి జిల్లా.)

సంతాననిరోధము

గుణదోషవిచారణ

(Birth Control)

ఇది యొక అపూర్వగ్రంథము. ఆంధ్రప్రదేశ్, సమదర్శిని,
స్వరాజ్య, జస్టిస్, హిందూపత్రిక, కాంగ్రెస్ పత్రికల
మెప్పును బొందినది. కొలదిప్రతులే గలవు. ఆకాభంగము గాకుండా
వెంటనే కొనుడు. ప్రతివారును తప్పక చదివి తీరవలెను. వలయు
వారు లభ్యరూపాయి ఖరీదుగల పోస్టేజి స్టాంపులను బంపుడు.
జరుగుమిల్లి సాంబశివరావు, బి. ఏ.
33, అక్కరసా సెబువీధి, ట్రెస్టి కేంద్ర, మద్రాసు.

ప్రశ్న

విద్యార్థును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బహుం ప్రాయోగము
భర్తు 1-0-0; పై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0; ప్రశ్న వ్రాయు కా
మును తెలుపవలెను.

గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, భిరుత్తణి

చెన్నై పరి బజారు ధరలు

1929 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 17-వ తేది మంగళవారము

1. భాగ్యములు

భాగ్యములు

మొదటి భాగ్యము	క 45 కంబి	12 8 0	18 4 0
మొదటి భాగ్యము	క 42	18 4 0	18 12 0
మొదటి భాగ్యము	క 46	15 8 0	16 8 0
మొదటి భాగ్యము	క 164	11 0 0	12 0 0
మొదటి భాగ్యము	క 21 0 0	18 0 0	

2. భాగ్యము వస్తువులు

కంబిలు	క 1-1 ర 205	16 0 0	17 0 0
కంబిలు	క 1-1	15 8 0	17 8 0
కంబిలు	క 1-1	16 0 0	17 8 0
కంబిలు	క 1-1	17 8 0	18 0 0
కంబిలు	క 1-1	9 8	10 0 0

3. నూనెవస్తువులు

నూనె	క 1-1	185 0	45 0 0
నూనె	క 1-1	14 0 0	19 0 0
నూనె	క 1-1	46 0 0	47-0-0
నూనె	క 1-1	104	104
నూనె	క 1-1	108 0 0	105 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చిల్లర	క 1-1	119 0 0	122 0 0
చిల్లర	క 1-1	65 0 0	67 0 0
చిల్లర	క 1-1	105 0 0	112 0 0
చిల్లర	క 1-1	82 0 0	42 0 0
చిల్లర	క 1-1	40 50	
చిల్లర	క 1-1	28 8 0	49 0 0
చిల్లర	క 1-1	25 12 0	26 0 0
చిల్లర	క 1-1	80 0 0	40 0 0

5. ఇసుము

ఇసుము	క 1-1	38 0 0	34 0 0
ఇసుము	క 1-1	27 0 0	34 0 0
ఇసుము	క 1-1	32 8 0	35 0 0

6. నూలు

నూలు	క 20	7 15 0	
నూలు	క 6	5 0 0	
నూలు	క 24	5 10 0	
నూలు	క 40	10 7 0	
నూలు	క 20	7 8 0	
నూలు	క 40	10 1 0	
నూలు	క 4	4 12 8	

7. లోహములు

లోహము	క 100	55 8 0	59 6 0
లోహము	క 1-1	21 4 0	22 12 8
లోహము	క 1-1	18 8 8	
లోహము	క 1-1	256 0 0	258-0-0
లోహము	క 1-1	824 0 0	827-0-0

8. రంగులు

రంగులు	క 1-1	290 3	47 0 0
రంగులు	క 1-1	1 10 0	
రంగులు	క 1-1	1 10 0	
రంగులు	క 1-1	1 4 0	
రంగులు	క 1-1	1 4 0	
రంగులు	క 1-1	1 8 0	
రంగులు	క 1-1	1 4 0	
రంగులు	క 1-1	1 0	

శ్రీ శ్రీ శనగపల్లి రామస్వామి గుప్తగారు

గుంటూరు సానుక్రొశనభ

(స్వకీయవిలేజిరి)

శ్రీరామస్వామి గుప్తగారు

వాగ్దానము జేయబడుట

14-9-29 నిన్న ఉదయముననే వైశ్యవర్త రామస్వామి గుప్తగారి దహనసంస్కారములు జరిగెను. గొప్ప యూరే గింపుతో వారి కళేబరము దీసికొనిపోబడెను. పట్టణమున గల వైశ్యబృందనాయకులందరు దేశభక్త వెంకటప్పయ్య పంతులు, న్యాయపతి హనుమంతరావు పంతులు, పురసభాపతి నడింపల్లి వెంకట లక్ష్మీనరసింహరావు పంతులు, శిలం సుబ్బారావు, మాచిరాజు రామమూర్తి, చట్టి నరసింహరావు, జి. వి. పున్నయ్యశాస్త్రి, గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి మున్నగు నాయకులు విచ్చేసిరి. సాయంకాలమున పురపాలక పుస్తకాలయమున బహిరంగసభ కాననభాసభ్యులును జిల్లా అధ్యక్షులును అగు శ్రీ కృష్ణస్వామి చౌదరిగారి యాజమాన్యమున కూడెను. సభలో కీర్తి కేషులైన గుప్తగారికి సమకాలికులగు, విజయూరి భావనాచార్యులు, న్యాయపతి హనుమంతరావు, దేశభక్తులు మున్నగువారు రుపన్యసింపిరి. సభ 5 1/2 గంటలకు ప్రారంభించబడెను. ప్రథమమున దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు రుపన్యసింపించు శ్రీగుప్తగారి రంతెత్తరలో చనిపోయినందులకు వగచుచు వారు గుప్తగారికంటె 2 లేక 3 వత్సరములే చిన్నయని చెప్పిరి. శ్రీగుప్తగారు ప్రథమమునండియు స్వతంత్రజీవితమునే గడపిరనియు, గుంటూరు పోలలో గణనీయులనియు చెప్పిరి. కాంగ్రెసునకు ఎవరుపోని రోజులలో వారు దేశీయమహాసభకు జనియవటి నాయకుల మన్ననలబడసిరి. వారు కాంగ్రెసు సభావేదికపైగూడ నుపన్యసింపిరి. 50 సంవత్సరములనాడె మెట్రిక్యులేషన్లో కృతార్థులయ్యి, యువోగ్యగు

మున కాసింపక తమ పవిత్రజీవితమును ప్రజాహితీవనమున గడపిరి. శ్రీ గుప్తగారు భారతములో నదవరకెన్నడు స్థాపించిన మండల కాంగ్రెసుసంఘమును స్థాపించి, మండల సభను శ్రీ భావనాచార్యులుగారు వారుగలసే వావిలాల శివాచార్యుల గారి యాజమాన్యమున గుంటూరు నగరములోనే జరిపిరి. ఆర్యవైశ్య మహాసభాస్థాపకులలో శ్రీ గుప్తగారే ముఖ్యులు. సీలూరులో శ్రీ కృష్ణ జూటుమిల్లును స్థాపించునటులజేసి దానికి పోటీగా గుంటూరులో జూటుమిల్లు స్థాపన జేయించుటలో కృషిసల్పిన వారు గుప్తగారే. వారికి పరిశ్రామికాభివృద్ధి యందు గూడ గాఢమైన యభిలాష యుండెడిది. వారి యుపన్యాసముల దెప్పుడు, ఉత్సాహము, హాస్యము, ఉద్రేకముండెడివి. వారెట్టి యుపన్యాస మెచు జెప్పినను గుంటూరుపేరును పూర్తిగా చెల్లుచుండెడివారు. మొన్న చెజవాడలో గూడ వారి యుపన్యాసముందు గుంటూరు పేరును పూర్తిగా చెల్లిరి. అసహాయోద్యమ దినములలో వారు పురపాలక సంఘములో సభ్యులుగ జేరిరి. 1921 వ సంవత్సరమున పొన్నూరులో జరిగిన మండలసభ కార్యక్రమ స్థానమును వహించిరి. నేడువారు అఖిల భారత దేశీయ మహాసభాసభ్యులుగగూడ నెన్నుకొనబడి వారి జీవయాత్రను ముగించిరి. వారిమరణమునకు మనము చింతించ నవసరములేదు. 66 సంవత్సరములు జీవించి యపారమైన దేశసేవా నిమగ్నులై పండి రాతిపోయిరి.

తదుపరి శ్రీ విజయూరి భావనాచార్యులుగారుపన్యసింపించు వారి యిరువురి చిన్నతనమునందు వారెత్తరన కాలముగడపినది చెప్పిరి. డిజేరేంగు సంఘమునందు నదురు చెదురు లేక ఒకరోజున దొరలసాన్నిధ్యముండె గుప్తగారు ప్రేమమాపుచు ఈయన్యదేశీయుల పాలనము క్రింద పడినవనిపోవు చున్నామని చెప్పిరి. విద్యావిషయమున రాతిపాతశాలలు స్థాపించుట మున్నగువిషయములలో గుప్తగారి సేవమహర్షి నుగ్గడించిరి. ఆరోజులలో వారు పురపాలకసంఘసభ్యులుగా బోయినను ప్రజల సేవ బయట నుండియే జేసిరి. పన్ను చెల్లించెడివారి సంఘమును నొకదానిని స్థాపించిరి. ఆ రోజులలో లింగమల్లు వెంకటసుబ్బయ్యగారు గొప్పద్రవ్యవంతులేగాక విశేషదాతలు. వారెప్పుడు బంగారునే దానముజేసెడివారు. వారిద్రవ్యసహాయముననే మండలసభను జరిపితిమి. శ్రీ గుప్తగారిన మాత్రమే జెనగిగార్లకు చాలగౌరవముగానుండెడిది.

ఎరాస్మిక్ సబ్బులోనున్న సాగనేమనగా ప్రతిదినమును దానిని వాడుచున్నచో చర్మమునకు శాశ్వతమగు మేలు కలుగును. అతిలందమై దీని గుచ్ఛమునకు పూదాపుత్వ సౌకుమార్యమును పరిమళమునుగూడ కలవు.

PEERLESS
ERASMIC
The Dainty SOAP

ERASMIC PERFUMERS - LONDON.

వైశ్యసోదరులు వారికి ద్రవ్యసహాయము జేయకపోయినను, వైశ్య రత్నయను బిరుదునొసగి వారికి యఖండమైన గౌరవము జేసిరి. 1917 లో నాకుర్రవాడు పోయినపు డెట్టి వ్యవసాయము ననుభవించినానో నేడు నాచిరకాలమిత్రుడు గుప్తగారు మరణించినందుల కంత విచారించుచున్నాను. నాకు స్వాస్థ్య పరత్వముండుట చేతనే బెజవాడ కట్టి దివ్యసుహృత్సము జూడజోలేదు. వృద్ధులయ్యు గుప్తగారు స్వార్థరహితులగుటచేతనే, యచ్చటికి జని వారి యుపన్యాసమునుగూడ కడసారిజేసిరి. నావిచార మేమన నేను గుప్తగారికిముందు మరణించియుండిన, మేముచేసిన పనులు మిసమతుమున, మాస్వీయచరిత్రను దెప్పెడివారు. అట్టిసోమును నేను నోచుకొనలేదు. ఆయన చరిత్రనే నేను యీరోజున దెల్పుచున్నది. ఆయన జీవితమునంతయు దరిద్రము ననుభవించినను, దేశసేవయందు వెనుకాడలేదు. ప్రతి కాంగ్రెసుకు బోయెడివారు. వారిపేరు చిరస్థాయి చేయవలసిన బాధ్యత వైశ్యభామణులపై గలదు.

తదుపరి శ్రీ న్యాపతి హనుమంతరావు పంతులుగారు గుప్త గారికి సహపాతి యనియు, వారు మొదటినుండియు ప్రజాసేవ సేతరున జేసినదియు దెల్పి, సానుభూతి తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. ఆ తీర్మానమును శ్రీ చీమకుర్తి కుమారస్వామిగారు అనువదించుచు శ్రీ గుప్తగారు ప్రతి యుద్ధము మందు కోక్యము గలుగజేసికొనెడ వారనియు, ఆయన కొక ప్రధాన కోర్కె యుండెడిదనియు, అది ఆర్యవైశ్య మహాసభకు అధ్యక్షత వహించ వలెననియును, ఆ కోరికను వైశ్యులు దీర్చజాలక బోయిననియు దెల్పిరి.

తరువాత అమటపల్లి నారాయణరావుగారు మాట్లాడుచు 25 సంవత్సరముల క్రిందట నెల్లటూరిలో శ్రీ గుప్తగారిని గలసికొంటిమని దెల్పిరి. అప్పటికి యిప్పటికి చాలభేదమున్నది. తెనుగులో ధారాళముగా మాట్లాడగలవారే ఆ రోజులలో యరుదుగానుండేది. కృష్ణాకుత్రిక స్థాపనకుగూడ శ్రీ గుప్తగారు ద్రవ్యము వసూలుజేసి సాయపడిరి. ఆర్యవైశ్యసభకు బెజ్జారిలో మోతే గంగరాజుగారిచే 10 వేల రూప్యములు మూలధనముగా యిప్పించినవారు గుప్తగారే. ఆర్యవైశ్యకులమునందు సంఘసంస్కరణజములు నాటి యవి వృక్షరూపముదాల్చునటుల జేసినది దివంగతులైన గుప్తగారే. ఆయన బ్రతికియున్నప్పుడు మనము ఆయనను దలచలేదు. వారిని నిర్లక్ష్యముజేసితిమి. చనిపోగానే వారిగొప్పతనమునుగ్రహించి వారియెడల గనుపరచవలసిన గౌరవమును నెలిబుచ్చుచుంటిమి. తదుపరి శ్రీ నూకల కృష్ణమూర్తి బి. ఏ. వి.

యత్. గారు తీర్మానమును బలపరచుచు వారిసామమును మనము చిరసంస్మరణము చేయవలెనని, ఏవో శిలాచెక్కడము చేయవలెననియు, దానికి అందరు ద్రవ్యసహాయము చేయవలెననియు దెలిపిరి. పిమ్మట శ్రీయుతులు గొల్లపూడి శిలారామశాస్త్రిగారు మాట్లాడుచు ప్రగారు 1918-14 సంవత్సరములో జిల్లాకు సంచారక కార్యదర్శిగానుండి చేసిన సేవను గూర్చియు, వారి యుత్సాహము, యుద్ధేకములగూర్చియు దెల్పి వారి శిలావిగ్రహమునకందిరు తోడ్పడవలెననిగోరిరి.

తదుపరి శ్రీ చదలవాడ నాగభూషణ చౌదరిగారు మాట్లాడిరి. వారు జెప్పిన దే మన వారి మరణము చింతనీయము గాదనియు, వారు దీర్ఘకాల రాజకీయ నేత్రయనియు, క్రాంతకర్మలందు వారి కుటుంబమునకు సహాయముజేయవలెననియు, వారిని అనుసరించుటయే గొప్పస్మార్తకచిహ్నమనియు, ఆయన విమూలకుడుగాడనియు, హాస్యపూర్వకముగా పొగడ్డును ఖండించు సత్వాభిలాషియనియు, ధనముండిన వైశ్యరత్నముగాక, ఇంకను ఎక్కువ బిరుదులను సంపాదించియుండెనా రని దెల్పిరి.

ఆంధ్ర చట్టి నరసింహారావుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు తాను అట్టిసమయమున నా తీర్మానమును బలపరచుటతప్ప మరియే విషయమును జెప్పనని దెల్పిరి. పిమ్మట జి. వి. పున్నయ్యశాస్త్రిగారు మాట్లాడుచు కాంగ్రెసు వ్యవహారముందు గుప్తగారు తమ యభిప్రాయములను ఖండితముగ నెలుల దెల్పినదియు జెప్పిరి. పిమ్మట చందాలు వేయబడెను. ఘనూరు రు 800 ల వరకు స్మారకచిహ్నమునకై చందాలు అయ్యెను. అధ్యక్షులు వారి యుపన్యాసములు, శ్రీ గుప్తగారియెడ వారికిగల యభిమానమును దెల్పి వారి శిలావిగ్రహమునకై 500 రూపాయలు యిచ్చెదమని దెల్పిరి. తదుపరి వందనములతో సభ ముగిసెను.

* * * *

(గూడవల్లి రామబ్రహ్మము చౌదరిగారు, బెజవాడ)

శనగపల్లి రామస్వామి గుప్తగారు పరమపదించి రనుమాట నమ్ముజాలను. నాలుగురోజులక్రితము, కళావందిరమున అమృతధారలు కురిపించిన గుప్తాజీ నేడు లేడనుట బూటకము. నేడుకాదు, రేపుకాదు. ఆంధ్రులను కేక వినబడునంతవరకు, గుప్తాజీ బ్రతికియేయుండును.

గుప్తాజీ, ఆంధ్రులకు రాజకీయ, సాంఘిక, మతవిషయక జ్ఞానభిక్షు నొసగిన ప్రభుమదాత. ఆంధ్ర రత్నము లో తీర్చించికోనిపోయిన హాస్యరసము యీయననుండియే యుద్భవించినది.

ఆ ఆశ్రుతి, ఆ నడక, ఆ తిరుమణి శ్రీమార్గరేఖలు, ఆచేదొక్కుకర, ఆ సంభాషణాధోరణి, ఆ యశావనోత్సాహము, ఆ సాంఘికసమత్వపుద్బుద్ధి యెల్లను నాకర్షించినవి.

ఆనాటి రాజకీయమర్యాదలను యీనాటి ధోబానాయకులకు పట్టకథలుగ చెప్పి నవ్వించుటలో గుప్తాజీ మొనగాడు. కరుణ దెబ్బలకలవడిన నిందితులపై నూటిపాటులు ఝుళిపించి, న్యాయము సేహర్సుటలో ప్రవేశముడు.

పెద్దలలో పెద్ద, కాని పిన్నలయందును పెద్దయే. రాజకీయములలో జనానిలాలుకకు వీపుతట్టి హెచ్చరించు గడ్డుస్వతంత్ర్యవాది. సాంఘికవిషయములలో వీరేశలింగంపంతులుగారికి “కఖాలు” నేర్పిన గురువు. స్వసంఘాధరణలో అగ్రతంబూలార్తుడు.

ఆంధ్రుల భావోన్మాదము వెలిబుచ్చుటలో అతని వాక్కు కళంకరహితమగు హాలండు అద్దము. పునర్వివాహసందర్భ నాభిలాషలో నేలమునగరము గుంటూరునకు శివారు. స్వసంఘ పాఠోపాత్యము తిలకించుటలో, కమ్మవారు తనకు పిలువని బంధుగులు. అస్పృశ్యతానివారణోపాయములు అతని కొనవేళ్లపై నాట్యమునల్పు బీజాక్షరములు.

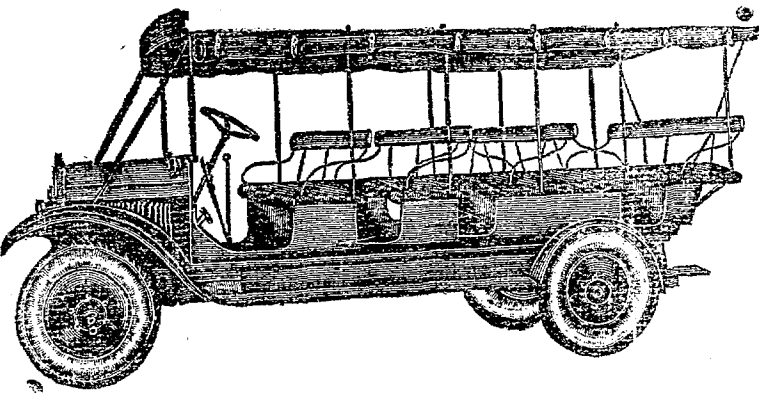
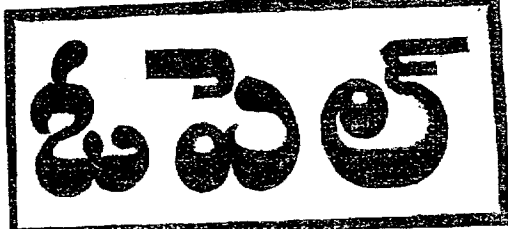
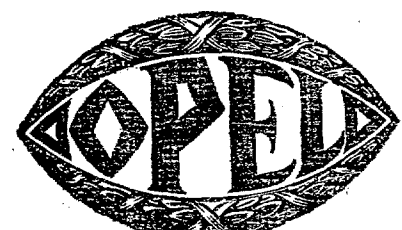
గుప్తాజీ దర్శించని జాతీయసంస్థలేదు. గుప్తాజీ నవ్వించని మానవుడులేడు. గుప్తాజీరాని మీటింగులేదు. గుప్తాజీమాటకు యెదురులేదు. గుప్తాజీకి లోబడియే కాలచక్రము దొర్లినది.

గుప్తాజీకి ఆంధ్రదేశ మంతయు పుట్టిల్లు. ఆంధ్రులెల్లరు గుప్తాజీ లేడన్న ఆంధ్రులకెల్లరు మెలసోకినది. గుప్తాజీ అస్తమయముతో ఆంధ్రకీర్తికి నల్లమచ్చ పడినది.

కీర్తి శేషులైన శనగపల్లి రామస్వామిగుప్తగారి మరణవార్త నమ్మి అగాధమును విహదసాగరమున ముంచివెచ్చినది. గత ఆదివారము 8వ లేదిన ఆంధ్రకృష్ణాపత్రికల సన్మానమునకు బెజవాడ కరుదెంచినప్పుడు కొన్ని సాంఘికవిషయములను సురించి చర్చించియుంటిమి. ఆనాటిసభలో యుత్సాహపూరితమగు నుపన్యాసము నొసంగి సభ్యులను సంతోష పెట్టిరి. అయ్యనియే వారి తుదియుపన్యాసము.

స్వసంఘమును నిద్రావస్థనుండి మేల్కొల్పి, ఆర్యవైశ్యమహాసభలను ప్రారంభించి, సంఘమును సర్వవిధముల పునరుద్ధరించిన మహనీయుమూర్తి, సంఘముయొక్క గౌరవమర్యాదలను పునఃపొందించిన మహాధీరుడు. గుప్తగారు ప్రవేశించి కృషిజేయనిసాంఘికోద్యమముగాని, జాతీయోద్యమముగాని, జేశీయోద్యమముగాని లేదనిన నతిశయోక్తికాదు. గుప్తగారు, మన జిల్లా

కావలసినవారు వచ్చి (ట్రయలు) పరీక్షించవచ్చును

జగత్ ప్రసిద్ధమగు జర్మన్ ఓపెలు కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది.

కార్లు, బస్సులు, ఉత్తమమైనవి. 1½ టన్ను బస్సు గ్యాలకు 23 మైళ్లు గ్యారంటీగా పనిచేయును.
Max.—H. P. 45.

“గ్రహం-వేబ్” కార్లు, బలిష్ఠముగను, అందముగను యుండును.
కార్ల స్పేరు పార్టు ఎల్లప్పుడు ప్లాకులో యుండును.
ధరలు, వివరములకు దిగువ చిరునామాకు వ్రాయుడు:—

వాణీ మోటార్సు, బెజవాడ.
కృష్ణా, గుంటూరు,
పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలకు ఏజెంట్లు.

VANI MOTORS
(Proprietors: VANI KRISHNA)
BEZWADA

క్రథానందపార్కువద్ద పెద్ద సభ జరిపిరి. 400 మంది
 ప్రేమి విద్యార్థులు కూడ సమావేశమైరి. నృసింధ్రబెన్నగారు
 అధ్యక్షత వహించిరి. జతీంద్రనాథుగారు నిర్వాహమునొందిన
 యీ పెద్దెంబరు 18 లేదీని ఒక జాతీయదినముగా భావించవల
 నినదని చెప్పిరి. ఉపన్యాసమధ్యమందు సి. వి.
 డి. యు ద్యోగి లేచి నిలువబడి
 మిల్లునమ్మలకారమున యీ కలకత్తా సరిహద్దులలోనూడ
 బహిరంగసభలు జరుపమాడదని పోలీసుకమిషనరుగారు జారీ
 చేసిన యుత్తరువును నృసింధ్రబెన్నగారికి చూపించెను. కాని
 బెన్నగారు ఆ సి. వి. డి. యుద్యోగి చూపిన కాగితమును నిర్ణ
 త్యముచేసిరి.

జతీంద్రనాథుగారి
అంత్యసందేశము

“దేశ మంతటను యువజనసంఘములను వాలం
టీరుదళములను పెంపొందించి బలపరుపవలెను”

జతీంద్రనాథుగారు మరణించుటకు రెండుదినములు
పూర్వము ఆయన సోదరునితో తమ అంత్యసందేశము నిశ్చితంగా
తమ సోదరభారతీయుల కొసంగిరి. లాహోరు కుట్రకేసులో
ముద్దాయిలతరఫున వ్యాజ్యము నిర్వహింపబడుటకు వ్యూహార
కట్టుదిట్టములను అర్హతయమును బాగుగా నేర్పరచవలెను.
దేశమంతటను వాలంటీరుల దళములను, యువజన సంఘములను
పెంపొందించి బలపరుపవలెను. లాహోరు కాంగ్రెసు జయప్ర
దముగా జరుపవలెను. పూర్వాచార ప రాయణుల మత
ప్రకారముగా నాదేహమును కాలీబారీవద్ద జరుపనక్కరలేదు.
నేను భారతదేశాభిమానమే ప్రధానముగా గలవాడను గాని
వంగదేశాభిమానము ప్రధానముగా కలవాడనుగాను. వంగదేశీయు
డనుటకు ముందుగా భారతీయుడ నని చెప్పుకొనవలసియున్నది.
ఈకారణమున జతీంద్రనాథుని దహనసంస్కారము
కాలీబారీవద్ద చేయుట మానివేయబడినది.
కియోర్లావద్దనే దహనసంస్కారములు జరుగును.
జతీంద్రునితండ్రి దహనసంస్కారములకు
రాజాలమని చెప్పిరి

శ్రీప్రెసు ప్రతినిధి జతీంద్రుని తండ్రిగారితో మాట్లాడ
గా ఆయన యిట్లుచెప్పిరి:—నా కనుపున యిటువంటి మహా
వీరుడగు మహారుద్రుడు పుట్టినందులకై నేనుస్వాగతమున్నాను.
మనమందరము కావలెనని తపస్సు చేయుచున్న
చేతస్వాతంత్ర్యము నాకుమారుని ఆత్మార్పణము
మరింత త్వరగా చేపరగలదని విశ్వసించుచున్నాను. నాకుమా
రుని దహనక్రియలకు మాత్రము నేను పోజాలను. ఆరుద్రధూమి
యందు ఆతని కళేబరము బహిరంగపరచబడును. అప్పుడాతని
ముఖము నేనుమాడ వలసివచ్చును. కళకళలాడుచు చిరునవ్వులాలికెడి నాకుమారుని ముఖము
ఆతడు కలకత్తానుండి బయలుదేరనాటి సుందరవదనము
నాహృదయమున అచ్చునద్దినట్లున్నది. ఆముఖరూపమునే నేను
జీవించియున్నంత కాలము స్మరణకు దెచ్చు
కొనుచు కాలము గడపదలంచితిని. జెయిలులో నున్నప్పుడు జెయిలు అధికారులు నాకుమారుని
హింసించి బలాత్కారము చేసిరి. అతని ముఖము వికారరూప
ము దాల్చినదని వినియున్నాను. గనుక ఆవిషాదకరస్వరూప
ము నేను సందర్శించిన యొడల నాహృద
యమున నది నాటుకొని యుండును. నాకు పృథ్వివ్యాసములో
నాకా సందర్శనము అక్కరలేదు. కావున ఆతని దహనక్రియ
లు పూర్తి అయిన పిమ్మట ఆతని అస్త్రులను సమాధిచేయుటకై
నేను వచ్చెదను.

సోమవారము అఖండమైన ఊరేగింపు

బెనుహోలునుండి రుద్రధూమియగు కియోర్లావారు
శవమును ఉదయము 6 గంటలకు బయలు
దేరదీసి మధ్యాహ్నమునసరికి జేర్చుటకై ఏర్పాటులన్నియు
చేయబడినవి. నిన్నటిఉదయము (సోమవారము 6 గంటలు
మొదలు 10 గంటలవరకు) యీదినను రాజబాటలమీద బండ్లు
ఏవియును తిరుగరాదని పోలీసు
కమిషనరుగారు ఉత్తరువుచేసిరి:—ఈకారా బ్రష్టి, హరిసను
రోడ్డు, వెల్లింగటను వీధి, వెల్లెనే వీధి, కార్పొరేషను వీధి,
చేరింగిరోడ్డు, అమృతోపుముఖిష్టిరోడ్డు
బొంబాయి, సెప్టెంబరు 16:—బొంబాయి యువజన
సమితి భారతస్వాతంత్ర్యసమితివారల యాజమాన్యమున జెన్నా
హోలులో ఆదివారము సాయంకాలము గొప్పపౌరులసభ జరిగె
ను. డా॥ హోర్డికరుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. కీ॥ శ్రీ॥ జతీంద్ర
నాథుయొక్క ఆత్మ్యత్వ దేశభక్తిని నిరూపమానముగ స్వార్థ
త్యాగమునకును ప్రశంసను వెల్లిబుచ్చును తీర్మానములు గావించ
బడెను. దివంగతుల గౌరవార్థమై సభ ముగిసిన వెంటనే సభ
యే ఉత్సవముగ మారెను. ప్రభుమున కొలదినుండి మాత్రమే
ఉత్సవముగ మారినను పోనుపోను లోకమాన్యతలకుగారు గతించి
నపుడు జరుపబడిన ఉత్సవముంత పెద్దది ఆయెను. కాంగ్రెసు
ఉత్సవము చాపాతివద్దకు చేరిన పిమ్మట మరల బ్రహ్మాండ
మగు సభ జరిగెను. పలువురుదాసుగారి
త్యాగముగూర్చి మహాపవ్యాసముల గావించిరి. ఉత్సవము

పొడుగునను “విప్లవముకీవిజయవంతముగనాక. దాసు చిరకాలము
మనియుండుగాక. సామ్రాజ్యత్వము నశించుగాక. యను కేకలు
మిన్ను ముట్టెను. శ్రీబ్రహ్మ చాలమంది ఉత్సవములో పాల్గొ
నిరి. ఉత్సవము నడచిన వీధులన్నిటను చాలనేపటివరకు బండ్లు
నడువలేదు.

మరొక సభ

మాలానా మహమ్మదాలిగారి అధ్యక్షతక్రింద బొంబాయి
రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము, కిలాఫతుసంఘము, స్వరాజ్య
సభవారల యాజమాన్యమున వేరొకసభ జరిగెను. దాసుయొక్క
చిరస్మరణీయముగ త్యాగమును ప్రశంసించుచు భారతీయులకు
ను పాశ్చాత్యులకును ప్రత్యేకముగ జెయిలు సౌకర్యములను కలి
గించెడి ప్రభుత్వమువారి విభేదపద్ధతిని ఖండించుచును, స్వాతంత్ర్య
సంపాదనార్థమై జతీంద్రనాథుయొక్క త్యాగమును ఆదర్శ
ముగా నుంచు కొనవలయునని ప్రజల
నుద్బోధించుచు తీర్మానించబడెను. ఉదయము పోలీసువారు
యువకులపై జూపినవ్యవస్థయును ఖండించుచు వేరొకతీర్మానము
గావించబడెను.

పోలీసు దౌర్జన్యము - పలువురు గాయపడుట

జతీంద్రనాథు గౌరవాగమై నిన్నటిదినము యువజన
సమితివారిచే యేర్పరచబడిన బ్రహ్మాండముగ యుత్సవము ముగి
యవచ్చునప్పటికి అకారణముగ పోలీసువారి దౌర్జన్యమునకు గురి
యయ్యెను. యువజనసమితిలోని ప్రధానసభ్యులగు యూసఫ్
నగ్వరాలి, జోచిము ఆల్ఫ్రెప్రభృతులు పలువురు తీవ్రముగ
గాయములు తగిలెను. దారిద్ర్యవారల అనేకులుగూడ పోలీసు
వారిచే బాధింపబడిరి. ఇంగ్లీషులు బ్యాంకు జవాను ఒకడు
రక్తముతో వీధియందు పడియుండగ యువజన సమితివారు
జె. జె. ఆస్పత్రికి మోసుకపోయిరి. చాపతి సభనుండి తిరిగి
వచ్చెడి నిరవరాధులగు ప్రజలను తరచుగొట్టుటకు పోలీసువారు
లాటీసు, కుపాకిమట్టెలను విరివిగ నుపయోగించిరి. పోలీసువారు
యిరువురును అరెస్టుచేసిరి. తీవ్రముగ గాయములు తగిలినవారు
చాలమంది ప్రైవేటు డాక్టరులచే చికిత్స గావించబడిరి. “విప్ల
వము చెలరేగుగాక, శ్వేతదేర్భన్న మడుగంటుగాక, సామ్రాజ్య
తత్వ మంతరించుగాక” యనుకేకలు ఉత్సవములో దిక్కులు
పిక్కటిల్లెను.

ధాన్యపునర్లకుల సంఘమువారు జతీంద్రనాథు స్మారకార్థ
మై ధాన్యపు నూరెట్లు మూసివేసిరి.

కిరణిదాసుగారి సందేశము

లాహోరు 14:—కీ॥ శ్రీ॥ జతీంద్రనాథుగారి తమ్ముల
గు కిరణింద్రనాథుగారు యిట్లు సందేశమిచ్చిరి. “పాంచాల
ప్రజలకు నాయొక్క గాఢముగ కృతజ్ఞతను ప్రకటింపక నేను
లాహోరును విడువజాలను. నేనిచటనుండిన రెండున్నరమాసము
లును నాయెడల వారగుపరచిన ప్రేమాదరణలకు మేరలేదు.
నాసోదరునికి, అంత్యదళ సమీపించి ఎట్టకేలకు దుర్భరపరి
స్థితులలో నాతడు గతించినపుడు పాంచాలమిత్రులు జాతిమత
విభేదములు జూపక నన్నోదార్పుటకై సర్వవిధముల ప్రయ
త్నించిరి. నా సోదరుని అస్తికలను కలకత్తాను గొనిపోవుటకు
గాను పాంచాల దేశీయులు ఎంతటి సహృద్భావముతో
ధనమును వసూలుజేసిరో పంజాబు జనాక్షణము మాత్రమే నేనంగీక
రించవలెనని ఎట్టి పట్టుబట్టిరో నేనెన్నటికిని మరువజాలను. నా
భావములను వెలువరించుటకు తగినంతభాష నాకుదొరకున్నను
పంజాబు సోదరులు నాయెడలజూపిన నాత్మల్యాతితయమునకు
హృదయ పూర్వకముగ వందనము లర్పించుచున్నాను.”

రామానంద ఛాటర్జీగారు

జతీంద్రనాథు గౌరవముగూర్చి రామానంద ఛాటర్జీగారు
యిట్లునుడిచిరి:—“జతీంద్రనాథుయొక్క విచ్చిక్త మరణమువలన
గలుగు సంతాపము కన్నీళ్లవలన తీరునదిగాదు. జతీంద్రనాథు
తనపై తాను స్వయముగవిధించుకొనిన దీర్ఘమగు నీయుపవాస
శిక్షాఫలితముగ ఆతనికి సంభవించిన విపదకే, ఆతడు తన జీవి
తాంతమునకను మిగులప్రేమించిన భారతజాతికి యెదో
యొకరూపమున క్షేమముగ పరిణమించుగాతయని ఆశించుచు
సర్వదా యాత్నరుని ప్రార్థించుచున్నాను”.

డా॥ గోపిచంద్రగారు

“జతీంద్రనాథుగారి శవమును మోయుట చే
నాభుజము పూతమైనదని యెంచి
నాభుజమును నేను ముద్దించుకొంటిని అనుచు డా॥ గోపి
చంద్రగారు జతీంద్రనాథుగూర్చి ఉగ్గడించిరి. జతీంద్రనాథు
యొక్క శరీరస్థి దుర్భరమునను తుద కాతడు గతించువరకును
అనేకమారు లాతని సందర్శించి యుత్సవమునకు తనమైన యేర్పా
టులను గావించిన డా॥ గోపిచంద్రగారు దాసుమరణమునకు అ
త్యంతపరితప్తవృత్తయై మాక్సిమీయొక్క సార్వత్రిక మెటుల
స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించెనో అటులే భారతీయులకు జతీం
దాసు మరణము స్వరాజ్యమును సాధింపజాలు ననిరి.

డా॥ ఆలంగారు

శాసన సభ్యత్వమునకు రాజనామా నియ్యచు వైప్రావిక్
యిట్లు వ్రాసిరి. రాజకీయ నిర్బంధితుల స్థితిని ఉద్ధరింపట
యను ఉత్ప్రేక్షాద్యమనునందు పనిజేయు నొక భారతీయ
యునకు నిరాహారాదీక్షయందు సమయింపజేసిన ప్రభుత్వమునకు
సంబంధించిన రాష్ట్రశాసనసభయందు దుండుటకు నామనస్సాక్షి
తిరుగుబాటానరింపు చున్నది. జతీంద్రనాథు ప్రారంభించిన
యీ మహోద్యమము భారతీయులెల్లర సహకారమును పొం
దదగి యున్నది. నేను పంజాబు శాసనసభయందు యీయుద్య
మమునకు తగినంత సహకార మొనరింపజాలనేని, ఎంతత్వరలో
ఆసభను వదలిన అంతయు త్వరము. ఇది నేగావించెడి గొప్పత్యాగ
ముగాదని నాకుతెలియును. నా విధిని మాత్రమే
నేను నిర్వహించుచున్నాను. కాని జతీంద్రనాథు (పాణములు వీడిన పాంచాల రాష్ట్ర) ము
యొక్క శాసనసభయందు నా సభ్యత్వమును వదలుకొనుటచే
మాత్రుదేశమున కాతడొనరించిన నేలకు నాభవ్యవాదము ఒన
రించినవాడ నయ్యెదను. శాసనసభయందుండి నేజేయగల పని
యిదియే.”

పత్రికా విమర్శ

“లిబర్టీ”

కలకత్తా, సెప్టెం. 14—ఆంగ్లోపాఠవపత్రిక లేమియు
వ్రాయక మిన్నకుండెనుగాని జాతీయపత్రిక లన్నియు జతీం
దాసు మరణముగూర్చి పూర్తిగ విమర్శించెను. లిబర్టీ యిట్లు
వ్రాసెను. “జతీంద్రనాథు మరణించినాడు. జతీంద్రనాథు
చిరకాలము మనియుండుగాక. అశ్వరమున ఆతని భౌతకశరీరము
దహింపబడునుగాని దుర్జయమున ఆతని సంకల్పము పావకు
నకు ఆహుతి యొనర్చబడజాలదు. స్వాధీన
భారత స్వాతంత్ర్యదేవతా దివ్యసందర్శనమే కట్టకడపటి
స్వార్థత్యాగము వరకును ఆతని చుహాత్సంకల్పమును సడలంపక
మనియుండ జేసెను. నాకము దేవతలకు కట్టిపెట్టుటకు దధిచి
సాధనధూతు డాయెను. జతీంద్రనాథు యొక్క మహాత్యాగ
మునకు నూతన సంకలము యొసంగుండునా” మాక్సిమీ మర
ణమువలన విర్లాండు దేశచరిత్రను నూతనాధ్యాయ మేర్పడెను.
భారతవర్ష మనం ద్యధా జరుగగలదా?

ట్రీబ్యూను

ఇండియను మాక్సిమీ

లాహోరు, సెప్టెంబరు 14:—“తాను సభ్యుని దలం
చిన కార్యము సాధించుటకై ప్రాణము లర్పించిన త్యాగి యొవ
లైన నున్నచో ఆతడు దాసు ఒక్కడే. అన్ని దేశములలోను
ఎల్లకాలములందు ఆత్మార్పణ మొనర్చిన త్యాగుల రక్తమే
నూతనజీవులకు, ఉత్ప్రేక్ష వేజమునకు ప్రోద్బలము కాగల
దను విశ్వాసము గలదు.” అని ట్రీబ్యూనుపత్రిక భారతదేశపు
మాక్సిమీ యను శీర్షికక్రింద ప్రధానవ్యాసము వ్రాసెను.
మాక్సిమీగారి చావువలన విర్లాండు దేశమునకు స్వరాజ్యము
వచ్చెను. దాసుగారి మరణమువలన భారతదేశమునకుగూడ
రాగలదేమో యెవరు చెప్పగలరు అని అభిప్రాయము వెల్లి
బుచ్చెను. (శ్రీ ప్రెసు)

ఆంధ్రదేశమున కతిపరిచితులకు వైద్యరాజ ద్విభాష్యం వెంకటేశ్వ
శర్మగారిచే ప్రత్యేక శ్రద్ధతో వాస్త్రీయముగ సిద్ధపరచబడిన
అయిదురైదేయకాష్ఠభములు
విలువగలవి. గుణవత్తరమైనవి ఆంధ్రదేశమందంతటను సర్వో
త్తముగ విజయముగాంచుచున్న కేటలానునకు వ్రాయుడు
అయిదురైదేనిలయము
చింతలూరు, ఆలమూరుపొట్ట, తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

ద్రవ్య శాస్త్రము

ప్రాశ్నెనరు శివరామ్, దివానుబహద్రరు చిత్రపు వెంకటా
చలంపంతులు, నల్లూరి నూర్యనారాయణరావు పంతులు, ప్రొ
ఫెసర్ వి. యస్. శర్మ, కే. వి. ఆర్. స్వామి, యం. యల్.
సి. మొదలగు అర్హశాస్త్రజ్ఞులేతలు, లోకజ్ఞానధురీణు లగువారి
వలన ఆంధ్రభాషకు అమూల్యంకార మని వినుతింపబడినది.
వెల రు 1-0-0.

గ్రంథకర్త

యద్దనపూడి వెంకటరత్నం,

180 మర్చంటుతాడేపల్లిగూడెం (పశ్చిమగోదావరి జిల్లా)

ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వేపనివాండ్ర సంఘము

శ్రీయుత పి. ఆర్. కె. శర్మగారి ప్రచారము

ఈ నెల 4 వ తేదీన శ్రీయుత శర్మగారు గడప వేయి సమాజమున రైల్వేపనివాండ్ర యెదుట మహాసభను నిర్వహించుచున్నారని ప్రకటించబడిన ప్రకారము గూర్చి చాలవరకు ముచ్చటించిరి. ఈ ప్రశ్నల కొనగలము జబాబుల బట్టి రైల్వే పనివాండ్రు పనులను కష్టములకును, వారి ప్రస్తుత దురవస్థకును రైల్వేఅధికారులు తలవంచుకొనవలసి యున్నది. ఈ వేళమున పనివాండ్ర స్థితిగతులను విచారించుటకుగాను యీ కమిషను ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడినది. కమిషను ఖర్చులకుగాను ఆ నేకవేల రూపాయలు వెచ్చింపబడును. ఈ విషయము గూర్చి ప్రభుత్వమువారు తగినంత ప్రకటన గావించకపోవుటబట్టి పనివాండ్ర యభివృద్ధివిషయమున ప్రభుత్వమువారు కనుక్రొత్తదానికో లేదని స్పష్టపడుచున్నది.

ప్రశ్నలకు జబాబులన్నియు యీ నెల 25 వ తేదీలో గా తయారు చేయుటకు పనివాండ్ర కొనగలగిన గడువు చాల నందున దానిని ఛాడిసంవలసినదిగా ప్రభుత్వమువారిని కోరితిమి. మనకోరిక నిరాకరింపబడినందున, మన మిప్పుడు కమిషను జమీన్దారులను గూర్చి తీవ్రాలోచన సలుపవలసియున్నది. ఈ సంవత్సరమున జరుగబోవు ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వేపనివాండ్ర పదునొకండవ సమావేశము హుబ్లీలో జరుగనున్నది. ఈ రైల్వేవార్గమున కంతకును యిది రెండవ పెద్దస్థలమయినప్పటికిని, కమిషనువారి పర్యటనములో యీ స్థలము చేర్చడకపోవుట విపరీతముగానున్నది. ఇట్లు జరుగబోవు పదునొకండవ సమావేశము యొక్క ప్రారంభోత్సవమును జరుపుటకు కమిషను అధ్యక్షుడగు విట్టిగారు మన సంఘముచే నాహ్వానింపబడియున్నారు. మన యాహ్వానము అంగీకరింపబడునో లేదో చూడవలసియున్నది.

శర్మగారు రుపన్యసింపిన పిమ్మట సభములో అనేక మంది పనివాండ్రు వెంటనే చేరిరి.

ఈనెల 12 వ తేదీ యుదయమున శర్మగారు హుబ్లీ చేరిరి. అచ్చట ఆనాటి మధ్యాహ్నమున పనివాండ్రయెదుట మహాసభను నిర్వహించిరి. ఆనాటి రాత్రి రైలుబండిమీద హుబ్లీ విడిచి గుంటకల్లున కేగిరి.

శారదాగారి బిల్లు

ఖండన సభ

మద్రాసు, సెప్టెంబరు 16:—ఈ నెల 18 తేదీన మద్రాసులో ముత్యాలపేటయందు గల శంకరాచార్యులవారి మఠమున శారదాగారి బాల్యలివాహముల బిల్లును ఖండించుటకు శ్రీమతి సభ జరిగెను. సభకేసరులు పూర్వాచారప్రియులగు శ్రీమతి అరుదెంచిరి. రాజప్రతినిధివద్దకు ఇటీవల మద్రాసునుండి ఏగిన పూర్వాచారపరాయణుల రాయబారవర్గమునందు సభ్యురాలిగనుండి శ్రీమతి మాకుశ్రీ లక్ష్మీఅమ్మగారు సభలో సుపన్యసింపిరి. రాజప్రతినిధిగారికి పూర్వాచారపరాయణుల ముఖ్యాభిప్రాయముల నీ రాయబారవర్గమువారు తెలిపిరియు, దక్షిణాదియా ప్రజలలో ననేకులకు బాల్యలివాహముల నాటకపరచుట కొక బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడినది కాని అట్టిబిల్లు మొకటి గావించబడవచ్చుననికాని తెలియదనియు, ప్రస్తుతాచారములను ఇనుమంతున మార్చుటవలన దంపకులకు దుఃఖమును కలిగించుననియు, పూర్వాచారపరాయణుల మిక్కిలి రాజభక్తిగల వారనియు, వారు కేవలము విద్వేదియా మహారాజ్ఞిగారి ప్రకటనపైనే ఆధారపడియున్నారనియు, మతవిషయములందు విదేశప్రభుత్వము వారు జోక్యము కలుగజేసికొనరాదనియు చెప్పిరి.

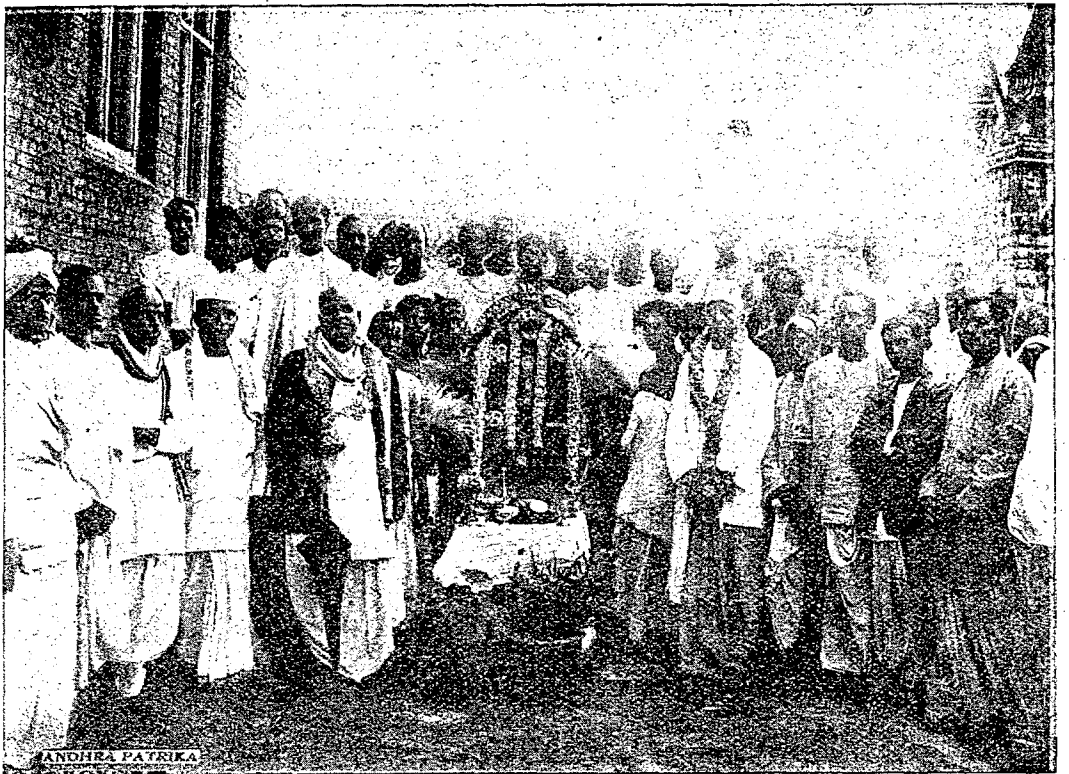
పిదప సభ ముగిసెను.

మద్రాసు యువజనమిత్ర

శ్రీయుత కె. ఎస్. వెంకటరామనుగారికి విము

మద్రాసు యువజన సమితియొక్క ఉపాధ్యక్షుడగు శ్రీయుత కె. ఎస్. వెంకటరామనుగారు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమునందు అర్థశాస్త్ర పండితునిగా నియమింపబడినందుకు వారిని గౌరవించుటకుగాను గత శనివారము రాత్రి మయిలాపూరు రెవెన్యూఇంథాలయము దొకవిందు జరుపబడెను. శ్రీమతి రుక్మిణిలక్ష్మీప్రతిగా రధ్యత్రువహించిరి. యువజనసంఘము పక్షమున వెంకటరామనుగారు గావించిన సేవలను కొనియాడుచు నలువురు ప్రముఖులు ఉపన్యసింపిరి. వారి పాగడ్డకు వెంకటరామనుగారు తనవిధమున ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. (అ.ప్రె.)

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున 13-వ సవత్సరపు గణపతిపూజ

సంపాదకులగు న్నాగేశ్వరరావుపంతులుగారును, చల్లా శేషగిరిరావుపంతులుగారును చేరి యొక వైపున నిలిచియున్నారు. (పి. ఎస్. ఎ.)

అంతర్జాతీయ కార్మికసభకు భారతీయ ప్రతినిధులు

ఎం. దామోదరగారు ఎం. ఎ. డి. ఎల్., కార్మికుల ప్రతినిధి. కలకత్తా నావికుల సంఘాధ్యక్షుడు.

జనీనాలో ఆక్టోబరు 10 వ తేదీన జరుగు అంతర్జాతీయ కార్మికసభకు వైపునను బోవుచున్నాను (ప్రె. పో. పి.)

సమస్యను మననారుగారు బొంబాయి నావికుల సంఘ కార్యకర్త పనివాండ్ర ప్రతినిధి.

కర్మాగారాధికారుల ప్రతినిధి. జదువారాయి గారు (కలకత్తా.)

1 వ రాష్ట్రీయ యువజనమహాసభ

శ్రీమతి సరోజినాయుడుగారు అధ్యక్షత

వహించుట

లక్నో, సెప్టెంబరు 15:—నేటిదినము జరిగిన ఈ సమావేశమునకు శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు అధ్యక్షత వహించిరి. సంయుక్తరాష్ట్రములలోనున్న అన్ని ప్రదేశములనుండి పలువురు సభికులు విచ్చేసియుండిరి. పండిత జవహర్లాల్ గారు నేటి సమావేశమునకు హాజరైరి.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడగు శ్రీ చాదురీ భాల్లిభోజ్జుగారు సభ్యులకు స్వాగతముసనుచు, హిందూ దేశాభ్యుదయము హిందూ యువకులపై నాధారపడియున్నదనియు, మరియు రాజకీయవ్యవహారములను అల్లకల్లోలము చేయుచున్న మతసాంఘిక దురభిమానమును తొలగజేయుట యువకులవిధియై యున్నదనియు వచించిరి.

తరువాత శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు అధ్యక్షోపన్యాసము నొసంగుచు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యపక్షమున యువజనసంఘము యొక్క ఆదర్శమును గురించి మాట్లాడిరి. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమున తక్కిన దేశములతో ఏవిధమైన సంబంధము లేకయుండుట కాదనియు, తక్కినదేశములతో సమానమైన స్వాతంత్ర్యము లను సంపాదించుటయేననియు చెప్పెను. హిందూయువకులు మిక్కిలి పట్టుదలతో ఆత్మగౌరవము కొరకు పాటుబడినగాని సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము రాదనియు వృధావాగ్ధివాదములతో ప్రయోజనము బహుస్వల్పమనియు యువకులందరూ, నిజమైన దేశాభిమానులై ఉత్సాహముతో పనిచేసి వైర్యవిహీనులైన కొందరి నాయకులవలన దేశమునకు

కీ. శే. వైశ్యరత్న శెనగజల్లి రామస్వామిగుప్తగారు

వాటిల్లిన నష్టములను నివారించవలెననియు సరోజినీదేవిగారు హెచ్చరికచేసిరి.

జితేంద్రనాథ్ గారి మరణముగురించి మాట్లాడుచు సరోజినీదేవిగారు, దేశమునకై తమప్రాణములను గోల్పోయిన వీరులలో జితేంద్రనాథ్ గారు రొకరినియు, యితెగొప్ప స్వార్థత్యాగము ఎల్లప్పుడు దేశాభిమానుల హృదయములలో మారుమోనుచుండుననియు, చెప్పిరి. అధ్యక్షోపన్యాసాంతమున జితేంద్రనాథు డాసుగారి త్యాగమును ప్రశంసించుచు ఒక తీర్మానము ఆమోదింపబడెను. (అ. ప్రె.)

నవీనము!

హాస్యరసభరితము!!

సత్యప్రకాశకము!!!

మతిపంచనదీపిక.

(సుప్రసిద్ధ ద్రవిడగ్రంథకర్తయగు దూశి-రాజగోపాలభూపతిగారి గ్రంథమున కనువాదము)

ఆపదనుండి రక్షించునది! నిధిని నిలువజేయునది!! అందరినియాదరించునది!!!

డెమ్మి 250 పేజీలు గలది. 16 చిత్రపటములతో గూడినది. దశనరి కాకితము పై అచ్చువేయబడి యందముగ బైండుచేయబడినది.

వెల రూ 1-4-0.

పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము

ధర్మదేవతయు సత్యదేవతయు తలవిరబోసి నాట్యము జేసిన పుణ్యభూమియగు మన భరత ఖండమున, కలిప్రవేశము నుండి యు ప్రజలు ప్రకృతిలోనై ధర్మచింతనుండి తప్పి యధర్మచింతకు వశులై యల్లల్లాడుచున్నారు. దాని ఫలితముగ దేశమున యామదేవతయు, ప్రజలలో సోమరితనమును తాండవమాడుచున్నది. ఇట్టి స్థితికి దేశము పాల్కుడుటవలన, వంచన, అబద్ధము, పంచమహా పాతకములు, కని విని యెఱుగని విధములగు మోసములు, దినేదినే క్రొత్తక్రొత్త మాదికీలుగ పరిణమించుచున్నవి. వ్యాపారమున మోసము స్వవసాయమున మోసము, ఉద్యోగమున మోసము విద్యలోను మోసము వేడుకలలోను మోసము, వైద్యము మౌత్రికమున వంచన జ్యోతిషమునను మోసము హోటళ్లలోను మోసము రైలులోను మోసము స్టీమరులోను మోసము నీతినభలలోను మోసము దేశ సేవలోను మోసము దేవాలయములలో మోసము తటాకములలో మోసము ఇటుల ప్రజలు ప్రవేశించుచో తెల్ల మోసములుగనే కనబడుచున్నది. ప్రపంచమంతయు నిటులే మోసమయముగ నుండుటచే, నిర్వంచకులగువారు ఇట్టి మోసముల జిక్కి పరితపించుచున్నారు. కాశనా మోసములకు వశులు కాకుండుట కీగ్రంథము మిక్కిలి సాధన భూతముగనుండు నటుల వ్రాయబడినది. మతయు ప్రపంచమున మోసకార్యము లెటుల జరుగుచున్నదియు దాని యాతర్ధరహాస్యములు సీగ్రంథమున వివరముగ వ్రాయబడియున్నది. దీనిని చదువుట వలన వంచకుల మాయాజాలముల నుండి తప్పి యన్నిటను జాగ్రత్తగలిగియుండురనుట నిశ్చయము. మోసములకు జిక్కి చేతిద్రవ్యమును ధారబోసికొనక సమర్థులై యుండుటకీది మార్గము తప్పక జూపును. మతయు నిదిహాస్యము నిండి చదువువారిని సంతసింప జేయును. వినోద విషయములు నిండి చదువరుల కుత్సాహమును గలిగింపజేయును. ఇంతటి ప్రయోజనకరమైన దగుటవలననే ద్రవిడభాషలో నప్పుడే మూడు ముద్రణములు అయిపోయి నాలుగవ ముద్రణము ముద్రితమగుచున్నది. ఇట్టి యపూర్వగ్రంథము ఆంధ్రులకు ఉపయోగపడవీతి యాంధ్రీకరింపబడినది. ఆంధ్రులు తరుణమును జారవిడువక త్వరపడుదురు గాక! గ్రంథములోని విషయములు :

విషయసూచిక.

జ్యోతిష్యుని మోసము పోతేరమ్మ దోపమునెరుగుట దాక్షిణాత్యులు సోద చెప్పట సన్యాసులు మతాకవిధమున సన్యాసి బంగారు ఖడ్గమోసము అంగాశమ్మ భిక్ష పలుకరముల విప్రగాండ్రమోసము దేవాలయము, తటాక కైంకర్య యాచకము బ్రాహ్మణుల యాచకము అర్చన, దీపధర్మము ఉద్యోగమును పోగొట్టికొనినటుల యాచకము సంక్రాంతి భిక్ష తిరునామమున్నగు తలెల ఉండి ధర్మము తిరుప్పూరు ధర్మము తిరుప్పూరు చలివేంద్ర ధర్మము తిరుపతికిపోవు భావనగ యాచకము నడివీధి దోర్లనట్టి యాచకము తిరుపతికంచుమెట్టి ధర్మము తిరుపతిగొడుగుధర్మము కాశి హాస్యాలు కానడిమోసము మూలవ్యాధి చికిత్స పాత్ర చికిత్సమోసము పంటివైద్య చికిత్సమోసము స్త్రీవైద్యము మరాఠీ వైద్యులమోసము పంజాబు వైద్యులమోసము గోరోచన మోసము కస్తూరీ మోసము	సాలామిక్కి మోసము శిలాజీతు మోసము నక్కగోరున నక్కగొమ్మను వాతపిత్తమునకు మందు ముక్కద్దమమ్మట ఇద్దడిచెవిపోగులవేలము అద్దెనవచ్చునటుల మోసము వియ్యపుమండి దళారులమోసము వియ్యపుమండి కూలివాండ్రమోసము వియ్యపుమండిలోని కొలతవారిమోసము వియ్యపుమండివాండ్ర మోసము వియ్యముకొని యిచ్చునటుల మోసము వియ్యము పచ్చియన్నటుల మోసము వియ్యము తెచ్చియన్నటుల మోసము బండదొడ్డిమోసము సున్నపుకాలువ మోసము ఇటుకరాళ్ల బండివాండ్ర మోసము కొత్తావో బజారుమోసము జవులి వర్తకులమోసము పశువుల వ్యాపారులమోసము పాలయపు వియ్యపుమోసము తిన్న వెలి సెటిల్మెంటు జోగులనివాహ యాచకము కొరవస్త్రీలును చిన్న పిల్లలును కొరవస్త్రీల యాచకము తాళముచెవులు వేయువాండ్రమోసము బుడిబుక్కలవారిమోసము గుడివెట్లమోసము నెటాలునుండి సచ్చినుటులమోసము పగటియూటగాండ్రమోసము వర్తకుల పరిభ్రామలు నాటకపుకంపెనివారి అర్బాటపుకోటిను	కొరవవాండ్రు కాలుసవరను అమ్మనటుల లమోసము దొంగసామును తమ్మవఖిరీను కిచ్చునటుల మోసము నగనుకొరువబెట్టు స్త్రీబ్రోకర్ల మోసము డాఫరుల మోసము నంటవాండ్రమోసము కాఫీహోటళ్లు అన్నపత్రము అన్నపుఅంగడులు పురోహితుల బ్రతుకును సామాన్యుని యింట తినుటను ఉద్యోగస్థుల యింటితిగులు పనివాండ్రు పోగుపిల్లవాడు పాతకాలవిద్యారుల మోసము వి. పి. కంపెనీలమోసము కల్లంగడియాచారము కల్లంగడి వీర్రాటు కల్లంగడి గుమాస్తాల సామర్థ్యము నక్కవాండ్ర నెమలి నూనెమోసము లీవుకానలసియుండిన దానికైన మోసము చిరుతోండనికము తురుమ్మలనివాహయాచకము అనాధప్రేతదహనయాచకము అబద్ధపుసాక్షి యుద్యోగము గుటుంబమును చీల్చునట్టియప్రయోజనాలు పిల్లను మాట్లాడు బ్రోకరులు గ్రామపెద్దలు జాతియునిము ఎమ్మిగంటు డిపో కామదహనము	అల్లాసామి పండుగ సంక్రాంతి పండుగ కృత్తిమబ్రాహ్మణులు కృత్తిమవైష్ణవులు దేవతానీతము సోద కొరవవాండ్ర సోద సోదపీఠమున జరుగు మోసము పూజారులు దీపముపెట్టి యడుగుట పండ్లుపెట్టి యడుగుట పువ్వుముపెట్టి యడుగుట పిశాచోచ్ఛాటనము ఆకుభకాలచార్యము కుభకాలచార్యము వియ్యపు చార్యము చీరెదొంగతనము రైల్వేటిక్కట్ల మోసము రైల్వే దొంగతనము కోడి దొంగతనము నీళ్లకొళాయికట్ల చెంబు తలెల దొంగ తనము భోజనపు సామానుల దొంగతనము నడివీధి దోపిడి బంగారుజేయునటుల మోసము నిక్షేపమెత్తునటులమోసము మోళియెత్తుమోసము వడ్డివాండ్రమోసము పాలవాండ్ర మోసము దృష్టితీయుట పేగుకలప అంగడివాండ్ర మోసము విక్రీలులసామర్థ్యము
--	--	--	---

ఇట్టివిషయములతో నిండి ప్రతివారిమోసమును వెల్లడించును.

చిరునామా:- ఆనందబోధిని ఆఫీసు, 6, వెంకటేశమేస్త్రీ వీధి, మద్రాసు.

వ్యవసాయము

వివాహవయోనిర్ణయ శాసనము

(సర్వోచిత్రా)

కాకినాడ పౌరసభ

కాకినాడ, సెప్టెంబరు 16 :—నిన్న సాయంత్రము మైండ్ వెంటబడినపుడు పురపంచమున సంఘసంగ్రహ సంఘ యాజమాన్యమునను, అంతర్జాతీయ సోదరసంఘ యాజమాన్యము నను నొక బహిరంగసభ జరిగెను. జిల్లా సంఘకార్యదర్శియగు శ్రీ దుర్గిరాల సూర్యప్రకాశ రావుగారు సభాధ్యక్షత వహించి వివాహసంబంధము శాసనములు 1882 సం॥ నుండియు చేయ బడుచున్న ప్రయత్నములు పూర్వవారపరాయణుల యాటం కములు తెలియబరచుచు నుపన్యసించిరి.

లెజిస్లేటివ్ అసెంబ్లీ సభలో పెట్టబడి యిప్పుడు చర్చ జరుపబడుచున్న హార్మిలిస్ కారదాగారి వివాహవయోనిర్ణయ శాసనమును కాకినాడ పౌరసభ సభలో సమావేశమై సంపూర్ణముగా బలపరచుచున్నారనియు, సభకు శాసనము వట్టు మయేట్లు అసెంబ్లీ అనునొగ్గియ సభ్యులు చూడవలసినదని కొందరు నొక తీర్మానమును బారిష్టరు కాకుళవరపు శేషగిరి గారు ప్రవేశపెట్టి ఉపన్యసించిరి.

ఆ తీర్మానమును బలపరచుచు శ్రీమతి కోకాకృష్ణ వేణుగారును, శ్రీమతి దుర్గాబాయిమ్మగారును, శ్రీ మొసల కంటి తిరుమలరావుగారును, ఒక విద్యార్థి యువకుడును బలపరచుచు ఉపన్యసించిరి. తీర్మానము గోగీకృష్ణరావుగారు.

కార్యేటికర వార్తలు

(ఒకవిలేఖరి)

భార్యాచిత్ర బహిరంగము

కార్యేటికర తాలూకాలో అధ్యక్షులను చిత్రారు జిల్లావిద్యాసంఘాధ్యక్షులను నాలుకకళాభిమానులగు శ్రీ రాజా చాపురాజు రామకృష్ణరాజుగారు బి. ఎ. వి. ఎల్ వారి యొక్క గౌరవార్థమై వారి జన్మస్థానము యీపురమున బోర్డు హిందూ ఉన్నత ప్రాథమిక పాఠశాలాధనమున వారియొక్క భార్యాచిత్రమును బహిరంగ మొనరించవలెనని యీపురప్రముఖులును ఉపాధ్యాయులు నిశ్చయించి అందులకై జరిగినసభలో కార్యనిర్వాహక సభ్యులును ఆశ్రయ సంఘసభ్యులును ఎన్ని కొనబడిరి. వైకార్యము జయప్రదముగా నిర్వహించుటకు నిరంతరము పాటుబడుచుండు డాక్టరు కె. యస్. రత్నం గారు యంతయు వందనీయులు.

ఆంధ్రభాషావర్ధిని సంఘము

వై సభయాజమాన్యమున 12-9-29 తేది గురువారం సాయంత్రము 5 గంటలకు బోర్డుహిందూ ఉన్నత ప్రాథమిక బాల్య పాఠశాలాధనమున కార్యేటికర సంస్థాన విద్యాలయ లును గానకళాప్రవీణులగు బ్రా॥ శ్రీ॥ కవి చెరువూరు కృష్ణ శాస్త్రిలవారి యధ్యక్షతక్రింద వై సంఘప్రారంభోత్సవము జరుపబడెను.

పురప్రముఖులను, విద్యాభిమానులను సోదర సోదరిను జూలచే సభ క్రిక్కిరిసియుండెను.

బ్రా॥ శ్రీ॥ వేదము వేంకటకృష్ణ శర్మగారు ఆంధ్ర భాషను సుతించియు ప్రస్తుతకాలమున పాఠశాలయందు ఆంధ్ర భాషకు గల నిరాదరణ గుఱించియు బహు విపులముగా ఉపన్యసించిరి.

పురప్రముఖులను ఆంధ్రభాషాభిమానులగు డాక్టరు కె. యస్. రత్నంగారు, శ్రీమతి సి. మోహనమ్మగారు విద్యా ర్థులకు హిత వొసంగిరి.

కరతాళగ్రంథముల చెలరేగ అధ్యక్షుడు లేచి ఉపన్యసించుచు ఆంధ్రభాషాభివర్ధిని సంఘమును స్థాపించిన ఉపాధ్యాయు లెంతయు వందనీయులనియు, మాతృభాషాభిమానము ప్రతియొకరికి నుండవలెననియు మాతృభాష నాగరించి పాశ్చాత్యభాషను పోషించుట పాడిగాదనియు, ఆంధ్రభాష నృద్ధియగుటకు పాఠశాల విద్యార్థులకు అమరము ఆంధ్రనిఘంటువులు బోధింపవలెననియు బహు విపులముగా ఉపన్యసించిరి.

అధ్యక్షునికి వందనముతోను జయజయధ్వనులతోను సభ ముగిసెను.

కొమరగిరి పట్నం వార్తలు

వ్యవసాయము

ఈ సంవత్సరము తొలకరి బాగావుండుటవల్ల ఆకుమర్ల బాగా అంటున్నవి. ఊడ్పులు త్వరగా ఆరంభించి మిక్కిలి పల్లపుభూములు సాగుచేసిారు. తొలకరితర్వాత వర్షములు వెనుకపట్టుటవల్ల నన్ను గోదావరి పుష్కలముగావచ్చి ఆనకట్టు మీదనుంచి నీరు పారిపోవుచున్నను యింజనీయరు వారి కొల్ల బుర్రతోనే నీరు కాలువలకు వదులుచుండుటవల్ల యిప్పటివరకు యింకా సాగుచేయుచునేయున్నారు. కొన్ని భూములు గయాకుపడియున్నవి. రైతులకు నీరు సకాలములో సఫలము కాకపోవుటవల్ల రైతుల ప్రాయశఃపలు వినువారు లేరు. రివిన్యూ అధికారులు నీటివిషయమై జోక్యము కలుగజేసికొక రివిన్యూను అజ్మాముయీ కాలముందు మాత్రము వారి కొల్ల బుర్ర ఉపయోగించి రివిన్యూను చెడగొట్టుదురు. అంతేగాని శ్రేయస్కరము చూచువారు లేరు.

పశువులు

ఈ సంవత్సరము ఈ గ్రామములో పశువులకు కొత్త బాధ్యము ప్రవేశించి చనిపోయిన పశువులసంఖ్య అపరిమితము. బాధ్యముయొక్క అంశు తెలియుటలేదు. పశు వైద్యులకొరకు ఎన్నిసార్లు అట్టిలు పంపుకొన్నను వారు వచ్చి చికిత్స చేయుటలేదు. ఆరంభములో ఒక వైద్యురైతు తన పశువులకు చికిత్స చేయించుకొనవలెనని ప్రయత్నములపడి పశు వైద్యులకు తీసుకువచ్చి కొంత బాధును బడసివారు. వీధులకు లేచియు చేయలేక అనేక అట్టిలు గవర్నమెంటు ఉద్యోగులకు యిచ్చుకున్నను గమనించలేదు. వేలకొలది దూడలు చనిపోయినవి. యింకా నిత్యము చనిపోవుచున్నవి.

గ్రామసౌకర్యము

యారోడ్డువేసి 40 సం॥ రహలు సుమారునది. మా గ్రామమునందు ప్రతియేటా లోకల్ టెన్సు 2525-0-0 లు చెల్లుచున్నది. అంతయు త్రము చెల్లుచు, ఇప్పటికి యంతవరకు కంకరు వేయుటకు తాలూకాబోర్డువారికి తోచలేదు. పోనీ ఉన్నరోడ్డు ఉన్నట్లు ఉండనీయక కొన్నిచోట్ల తొడలలో తన నల్లమట్టివేసిన కొన్నిచోట్ల మోకాలుగోతు యిసుక పోసిన ప్రజలకున్న, పశువులకున్న సదుపాయముచేయుటకు బదులు అపారమైన కష్టమును కలుగజేయుచున్నారు. యెడో కొంతసాము ఆ రోడ్డుక్రింద ఖర్చుపెట్టినావున్న సంతోషమేగాని ఆది ప్రజలకు లాభకారి అవునో కానో మోచించి చేయుటలేదు. కంట్రాక్టర్లకు యిట్టిపని లాభమేగాని ప్రజలకు లేదు. యిదివరకు ఉన్నరోడ్డే సమానముచేసి దానిమీద కంకరు కొంతమట్టుకైనా వేస్తే ప్రజలకు, తాలూకాబోర్డువారికి కూడా లాభకారిగా ఉండేది. యిప్పుడైనా బోర్డువారు ఆలోచించి కంకరువేయించే యోర్పులు చేయించవలెను. జిల్లాబోర్డువారు యిందువిషయమై తన శ్రద్ధ తీసికొని ప్రతిసం॥ రంధు, 2525 లు లోకల్ టెన్సు చెల్లించున్న గ్రామముకు కంకరురోడ్డు లేని లోటు పూర్తిచేసి ప్రజలకష్టములు తగ్గించ బోర్డువారు ప్రాధి కులు.

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

బాపట్ల

(మా ప్రత్యేక విలేఖరి)

జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘసభ

బాపట్ల, సెప్టెంబరు 15:—గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘపు అత్యవశ్యకమున సభ చాలా చర్చనీయాంశములతో నేటి సాయంత్రము 4 గంటలకు పొన్నూరు పూర్ణచంద్ర కళాభవనములో గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షులగు మహారాజరాజ శ్రీ పి. ఆంజనేయులుపంతులు, యం. యల్. సి. గారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. శ్రీయంతులు నడింపల్లి లక్ష్మీనరసింహారావు, మల్లాది యజ్ఞవారాయణ, మాచిరాజు రామయ్యగిర్లాడు మఱి యితర ప్రముఖులును సభకువచ్చేసిరి. సభాధ్యక్షులు ముఖ్యముగ, స్వర్గీయులగు జి శేంద్రనాథుగారియొడ తమకు గల సానుభూతిని వెల్లడించువిషయమైన తీర్మానమును ఆమోదించు మని చెప్పుపట్లు యొక్కన గగనార్పణతో నుపన్యసించిరి. సభవారిదిగవ తీర్మానములను గావించిరి.

తీర్మానములు

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘసభవారు భారతదేశ వీరోత్తమత్వముడగు జి శేంద్రనాథుగారి మహావీరోచిత స్వాగత్యాగము, ఆఖండదేశసేవలకు మనఃపూర్వకముగ అభినందించుచు, రాజకీయ ఖయిదీలపట్ల ప్రభుత్వమువారి హృదయరాహిత్యమును ప్రసస్తన, గర్హించుచున్నారు.

2. భారతయోధుడగు జి శేంద్రనాథుని కుటుంబమువారికి సంఘమువారు తమ పరిపూర్ణ సానుభూతిని తెలుపుచున్నారు.

3. వైశ్యవత్సముగు శేషగిర్లా రామస్వామిగు ప్రగారి మరణ కారణమున ఆంధ్రదేశమును, అందు ముఖ్యముగ గుంటూరుజిల్లాయను బొందిన అపరిమితస్వమునకు మిగులవగచుచు అసమాన దేశసేవాపరుడను, అకలంకముగు కాంగ్రెసుదీక్షాపరుడను నైన గుప్తగారి చిరకాలదేశసేవను కొనియాడుచు వారియొడ సంఘమువారికి గల నిరుపమానసానుభూతిని, వారికుటుంబమువారికి డెలుపుటకు తీర్మానించడమైనది.

4. స్వర్గీయులకు వై యిరువురి దేశభక్తులయొక్కయు కుటుంబమువారికి ఆ యా, సానుభూతి తీర్మానముల బంపుటకు సంఘ కార్యదర్శులకు అధికార మియ్యడమైనది.

5. స్వర్గీయుడగు రామస్వామి గుప్తగారి జ్ఞాపకచిహ్న స్థాపనోద్యమ నిర్వహణకుగాను గుంటూరుపురజనులకు, గుంటూరుజిల్లాలోని ప్రజలందఱును విశేష ద్రవ్యసహాయమునజేసి సహాయపడవలసినదిగా యీ సభవారు గుంటూరుజిల్లా ప్రజలను మనఃపూర్వకముగ గోరుచున్నారు.

ఈ సానుభూతితీర్మానముల గావించునపుడు జిల్లా సంఘ సభ్యు లందఱును లేచి గౌరవకాలము నిలబడి తీర్మానముల గావించిరి.

6. జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమునకు ఉపాధ్యక్షునిగ శ్రీ యంత "మల్లాది యజ్ఞవారాయణ అధ్యక్షులు, బాపట్ల" గారిని ఏకగ్రీవముగ నెన్నుకొనిరి. వీరప కార్యనిర్వాహక సంఘమువారి గతసభలో తీర్మానింపబడిన తీర్మానము లన్నియును చదువబడి న్యతిరేకముగ చర్చకురాబడిన యొకతీర్మానముదప్ప మిగత తీర్మానము లన్నియు ఆమోదింపబడినవి.

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారిని లెజిస్లేషన్ ఆంధ్రరాష్ట్ర మహాజనసభకు అధ్యక్షురాలిగాగోరుమా, కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు చేసిన తీర్మానమునకు న్యతిరేకముగ సదరుమహాజన సభకు అధ్యక్షునిగా గోరి శ్రీయంత మహామండవీడుమగారిని పేర్కొనుచు యన్. శివస్వామిగారి రాకతీర్మానమును దెచ్చిరి. ముందుగా అట్టి తీర్మానమును వెల్లడవుచున్నా నని వ్రాత మూలముగ డెలుపకయుండుట యందలిలోపముగురించియు అట్టి తీర్మానమును గావించుటను గుఱించిన యావశ్యకతను గురించియు చాలాతీవ్రమైన చర్చజరిగెను. ఆతీర్మానమును వెల్లడు విషయమునుగుఱించి సభాధ్యక్షుడు జోక్యముగలుగజేసికొనవలసిరాగా, తీర్మానము పెట్టుబయొక్క మంచిచెడుగులయొక్క, సందర్భసందర్భముల యొక్క యు తారతి మ్యము విషయమై, ఉద్రేక పూరితములగు వాద ప్రతివాదములు, తీర్మానమునకు ఆనుకూలముగను ప్రతిపాదముగనుగాడ జరిగెను. కాని శ్రీయంత నడింపల్లి లక్ష్మీనరసింహారావుగారి గట్టికోరికపై శివస్వామిగారి తీర్మానము వదులుకొనబడి శ్రీమతి సరోజినీదేవిచే ఆంధ్రరాష్ట్ర మహాజనసభాధ్యక్షురాలిగా గోరుమా చేసిన కార్యనిర్వాహకసంఘమువారి తీర్మానమే, సంతోషధ్యవలు చెలరేగ సభ్యులశ్రేమివాయ ఆమోదింపబడెను.

7. స్వర్గీయుడైనఆంధ్రరాష్ట్ర దుర్గిరాలగోపాలకృష్ణయ్యగారి జ్ఞాపకచిహ్న స్థాపన కొరకు ప్రత్యేకంపబడిన మొత్తమును ప్రస్తుత కాంగ్రెసు అఫీసు పనుల నిర్వహణతోఅను వారిసేరున వినియోగించుచు ఆంధ్రరాష్ట్ర జ్ఞాపకచిహ్న స్థాపనకొరకు ధనసహాయమును జేయవలసినదిగా ప్రజలనుగోరుమని సలహానిచ్చుచు వ్రాసిన మహారాజశ్రీ కొండ వేంకటప్పయ్య పంతులుగారిఉత్తరమును జదివి ప్రస్తుతపు సభాపరిష్కరణవ్యవహారము లెక్కుగనున్నందున దానివిషయమై ఆలోచన రాబోవుసభలో చేయవలసినదిగా యోర్పులు చేయడమైనది. ఈవిషయమును గుఱించియే రాబడిన యిట్టిదే ఒకతీర్మానము ఒకసభ్యుని వలన ప్రవేశపెట్టబడి వేంకటప్పయ్యపంతులుగారి ఉత్తరమును గుఱించి రాబోవు సభలో చక్కగా విచారించుటకు సావకాశ మియ్య గలందులకు ఉపసంహరించుకొనబడినది.

8. కాంగ్రెసు విషయములయిన సందర్భములలో పోలీసువారు కలుగజేసికొను జోక్యమును గర్హించుచు యన్. శివస్వామిగారు దెచ్చినతీర్మానము అధ్యక్షులకు శ్రీయంత పి. ఆంజనేయులు పంతులుగారి కారణమున రాబోవు సభాదినమునకు వాయిదా వేయబడినది.

సాయంత్రము 7 గంటలకు జగపల్లెపెట్టబడిన బహిరంగ గసభకు హాజరు ఆగుటకు సావకాశముండునిమిత్తమై సహాయ కార్యదర్శియగు. జి. వి. పున్నయ్య శాస్త్రిపై పెట్టిన విశ్వాస రాహిత్య తీర్మానముయొక్కయు మిగత చర్చనీయాంశములయొక్కయు విచారణ రాబోవు సభనాటికి నిర్ణయించడమైనది. నాటి సభాకార్యముల యొక్కన శక్తిసామర్థ్యముతోడను ఆలోచనతోడను నిర్వహింపగలిగినందులకు సభాధ్యక్షులకు శ్రీయంత పి. ఆంజనేయులు పంతులు యం. యల్. సి. గారికి వందనము లర్పించుటతో సాయంత్రము 7 గంటలకు సభ పూర్తి అయెను.

శారదా బాల్యవివాహనిషేధక చట్టముపై చర్చ

నిరాహార ప్రతిఘటన చట్టమునుగూర్చి సభానాయకుని ప్రకటన

ప్రజాభిప్రాయముకొరకు బిల్లును ప్రకటించుటకు ప్రభుత్వమువారంగీకరించుట

మానసికశక్తికి తోడు కాయకబల మున్నయెడల నాకు చాలసంతసముగనును — హిరాసింగు

సిమ్లా, సెప్టెంబరు 16.—బారిసాల చైరమన్ లో నిరతన ప్రతిఘటన బూని ప్రాణాపాయకమైన సతీంద్రనేనుగారిని ప్రభుత్వమువారు చైరమన్ లో నట్టిపెట్టుటను గూర్చి చర్చించుటకు గాను అడ్ జరన్ మెంటు ప్రతిపాదనను చేసెదమని పండిత మదన మోహనమలవ్యాగారు నోటిసిచ్చినారు.

క్రెరాగారి ప్రకటన

సభ సమావేశము కాగానే సర్ జేమ్స్ క్రెరాగారు నిరాహారప్రతిఘటన చట్టమును గూర్చి ప్రకటన చేయుటకు నిలిచెను. కొందరు ప్రభుత్వ కిల్లు జరుగుట యంగీకారము కాదని వ్యక్తమయ్యెను.

ఈ సమయమున ప్రకటన గావించుటకు క్రెరాగారి కధికారములేదని నియోగిగారు అభ్యంతరపరచిరి. కొందరు వారిని సమర్థించిరి. క్రెరాగారి కధికారము కలదని కీన్ గారు చెప్పిరి. ప్రకటనగావించినచో సభాకార్యక్రమము గులభముగా ముగియవలెనని నట్టుచేయనిచ్చుటకు సభాధ్యక్షునికి అధికారము గలదని యభ్యుక్తుడు అంగీకరించెను. అంతట క్రెరాగారు లేచి యీ క్రింది అర్థము నవ్యునట్లు ప్రకటన గావించిరి:— ఈ విషయమునందు తీవ్రాభిప్రాయములను వెల్లెబ్బచుక, మిక్కిలి నరసముగా నుపన్యసించిన ప్రతిపక్షులను అభినందించుచున్నాను. ప్రభుత్వమువారి కన్ని విధముల తోడ్పడినవారికి గూడ కృతజ్ఞతను జూపుచున్నాను. ఉపన్యాసకులు మనస్ఫూర్తిగా తలచి వెల్లెబ్బచిన భావములను ప్రభుత్వమువారు విచారించినారు. ఈ విషయమై రెండు పక్షములు కలవు. బిల్లు అవసరమై యుండవచ్చునుగాని, మూలనూత్రములను మార్చజూచునగాన బాగుగా విచారించిన మీదటగాని ఆమోదించరాదు. అని యొక పక్షమువారు చెప్పుచున్నారు. ఇట్టిచట్టమున కిప్పుడవసరమేలేదనియు, ప్రభుత్వమువారు అవసరమును రుజువు చేయలేదనియు రెండవ పక్షమువారు చెప్పుచున్నారు. ముద్దాయిల కోర్కెలు సరసమే యొనరియు, చైరమన్ నిబంధనలు లోపభూయిష్టముగా నున్నదనియు నితరులు చెప్పుచున్నారు. చైరమన్ పరిపాలన రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల బాధ్యత గనుక ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తోకొకము పుచ్చుకొనవలెనని యొప్పునను తలపరు. జయకార్ గారు చైరమన్ లో జాతిభేదములనుగూర్చి చెప్పిన మాటలు సభవారి మనములందు బాగుగా నాటుకొనినవి. కాని జాతిమతభేదములు చైరమన్ లో లేవు. అందరికి శిక్ష సమానముగా నిచ్చుటకు మేము ప్రయత్నించుచున్నాము. ఒక కొందరికి శిక్ష తీవ్రముగా నుండుటయు, మరికొందరికి శిక్ష తేలికగనుండుటను రద్దు చేసి అందరకు శిక్ష సమానకావలెననియు గలదిగానుండుటకే మేము చూచుచున్నాము.

పండిత మోతీలాల్—ప్రభుత్వమువారు ప్రకటనగావించెద రనుకొంటినిగాని చర్చకు ప్రత్యుత్తర మొసంగదని నేను తలపలేను. క్రెరాగారి మాటలు చర్చయొక్క సారాంశ మని నే నొప్పుకొనజాలను.

క్రెరా—చర్చనీయాంశములనుగూర్చి చెప్పుట నాయుద్దేశ్యము కాదు. భారత ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయప్రభుత్వములకు పంపిన ప్రకటనలో జాతిపక్షపాతమునుగూర్చి లేకున్న నయికమిదట త్వరలో నది స్పష్టముగా తెలుపబడును.

జయకర్—జాతిభేదములు కూడనని భారత ప్రభుత్వము వారు తెలియజేసెదరా?

క్రెరా—రాష్ట్రీయప్రతినిధులను సమావేశపరిచి యీ విషయమునంతను సాధ్యమైనంతవరకు చర్చించెదము. ఆంధ్ర నారి తీర్మానము లెట్లుండనో చెప్పజాలము. అనధికారుల యభిప్రాయ మెట్లున్నదో కనుగొనవలసినదని మేము ప్రాసేతిమి. ఈసభలో వివిధపార్టీల నాయకులనుగూడ ఈవిషయమై సంప్ర తించుటకు రావలసినదని కోరితిని. వారి యభిప్రాయములను గూడ రాష్ట్రీయప్రభుత్వములకు తెలియబరచెదను. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములసలహాలు రాగానే మరల నిసభయందలి పార్టీ నాయకులతో నేను సంప్రతించెదను. కాని ఒక్క షయమును మాత్రమే నేను చెప్పవలెను. ఇందువిషయమై చట్టము లోపభూ

యిష్టముగా నున్నది. ఆలోచనము సర్వవలెను. బిల్లు లోని మరతులు న్యాయవ్యతిరేకములు కావనికూడ మే మభిప్రాయపడుచున్నాము. ఐనను బిల్లులో గొప్ప సిద్ధాంతము లిమిడియున్నవని మాత్రము మే మొప్పుకొనెదము. ఈ విషయము అంతముఖ్యమైనది కాదనియు, సావకాశముగా, పూర్తిగా విచారించి చేయదగిన దనియు ప్రజాప్రతినిధి చెప్పిన మాటలను విని, ప్రజాభిప్రాయమునకై బిల్లును ప్రకటించుట కంగీకరించు చున్నాము. న్యాయపరిపాలనమునకు కడు దీర్ఘ కాలము అంతరాయము గలుగుటకు మే మొప్పుకొనజాలము. ఉపద్రవములనుండి ప్రజలను రక్షించుట మాకర్థవ్యము. న్యాయ ప్రవృత్తి గల పౌరులను మేము రక్షించవలెను. అధికారులు తమ విధుక్రమము సరిగా నిర్వహించునట్లు వారికి తగిన రక్షణ మొసంగుటగూడ మావిధి. మరల శాసనసభ సమావేశ మనలోపల నేనైన అవసరము కలిగినచో దాని నెదుర్కొనుటకు ప్రభుత్వము వారికి కావలసిన అధికారము కలదు. ప్రభుత్వమువారు యాధికారమును వినియోగించెదరు. అట్టి యవసరము కలుగకుండు గాక యని మాత్రము కోరుచున్నాము.

జిన్నా జయకర్ గార్ల వాదములకు ప్రత్యుత్తర మొసంగ వలసి యున్నది. రాజకీయముగా దేశములో శాంతి నెల కొల్లుట యవసర మని వారు చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారి విషయము నే ని రంతరము సంస్కరించుచున్నాను. ప్రజల మనసుల యందలి అపనమ్మకములను, అనుమానములను తొలగించి నమ్మకమును కలుగజేయుటకు మేము కోరుచున్నాము. కావున ఈ బిల్లును ప్రజాభిప్రాయమునకై పంపుటకు మే మంగీకరించుచున్నాము.

దీనిపై వోట్లు పుచ్చుకొనవలసినదని మహమ్మద్ యాహు బుగారు ప్రతిపాదించిరి. వోటింగు జరిగెను. సభవారు తేజకార గారి సవరణను ఆమోదించిరి.

ఆస్టిట్రేలియన్ సవరణచట్టము

ఆస్టిట్రేలియన్ సవరణచట్టమును సభవారు నిలిపివేసిరి. తరువాత సభవారు రైల్వే విషయములో 25 లక్షల స్వలి మొంటు గ్రాంటును మంజూరు చేసిరి.

శారదా బిల్లుపై చర్చ

శారదా బిల్లునుగూర్చి చర్చ మిక్కిలి రమ్యముగానుండెను. పూర్వాచారపరాయణులను తృప్తిపరుచుటకై వివాహ వయస్సు 11 గా నిర్ణయించవలెనని శేషయ్యంగారు కోరిరి.

గంగానందసింహగారు 12 సంవత్సరము లుండవలెనని కోరిరి.

జైల్స్ 18 సంవత్సరము లుండవలెనని చెప్పిరి. కాస్తూరి భారములను, చైద్యులయభిప్రాయమును ప్రమాణముగా చూపుచు క్రైస్తవసింగుగారు వివాహవయస్సు 14 కు బదులు 16 గా నుండవలెనని కోరిరి.

గర్భధానమొసంగి యుండుసభ్యు డగు భార్గవగారు లేచి క్రిష్టి 16 సంవత్సరములకు ప్రతిహతులుగా లేరని చెప్పెను. ఏ.యస్. దత్తు, నీలకంఠ దాసుగారు సంఘమునెదుట నిచ్చిన సాక్ష్యమును చూపుచు, వారింతవరలో నభిప్రాయ మెందుకు మార్చుకొనినో, ఎందుకు తమ మనస్సాక్షికి వ్యతిరేకముగా వోటు చేసిరో యని యడిగిరి. సాక్ష్య మింకను ప్రచురింపబడ లేదనియు, తమ సాక్ష్యమును ఉపన్యాసమును వికృతి నొందించి తెలుపుచున్నా డనియు దత్తు, నీలకంఠ దాసుగారు పలు మారు చెప్పిరి. మొకు స్వరాజ్యము కావలసినచో, భర్తను గోరుకొనుటకు బాలికలకు హక్కిచ్చి సాంఘికస్వాతంత్ర్యము స్థాపించుట కేల సాయపడరని తా నడిగితిని భార్గవగారు చెప్పిరి. సాంఘికబలములన గాక తర్కములన స్వాతంత్ర్యము సంపాదించెద నని భర్తగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చియుండిరి.

దత్తు—మధ్య అబద్ధము, అబద్ధము.

హిరాసింగుగారు

ఉపజాతి ఆరోగ్యచంతముగా నుండవలెననినచో వివాహ వయస్సు 16 సంవత్సరములుగా నుండవలెను, మద్రాసువారును సంగచోయియును, అహోర్యమే గానంపన్నులు. బలిష్ఠమగుకాయ ముగూడ నున్నచో నే నంత సంతసింతును.

క్రైస్తవులు 16 సంవత్సరముల నామోదించె

భారతక్రైస్తవులపక్షమున మాటలాడుచు తాము: వత్సరముల యాడున వివాహములు చేయుట నొప్పుకొనఁ ఛటర్జీగారు చెప్పిరి.

డాక్టరు మూండ్రి

ఈ విషయమై హిందూమహాసభలో ఆభిప్రాయశ్చ కలదు. కాని, చైద్యకాస్త్రగ్రీత్యా 18 సంవత్సరములే వివ యున్నగా నుండదను నని నా యభిప్రాయము. కాని ప్ర స మ య ము న 12 సంవత్సరము యీడును నిర్ణయించుటయే ఆచరణీయము. 12 సం వత్సరములకు పూర్వము వివాహములు జరుగరాదను శాసనో ఆంక్షయులు బలిష్ఠమగు జాతియైనచో మన మెందు ఆచార్య మొందవలెను? బిల్లును సమర్థించి ప్రభుత్వమువారు ర్యమచూపిరి. పయస్సునుగూర్చిన వివరములు నిశ్చయింప 2 నని నేను ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నాను. సభ లేవడము ఆపుచేయబడెను.

మూలవ్యాగారి ప్రతిపాదన ఉపసంహరించు కొనబడినది

సిమ్లా, సెప్టెంబరు 17:— ఈ రోజు సభ సమావేశ నప్పుడు పండిత మదనమోహన మలవ్యాగారు ఆజేజరన్ మె టు తీర్మానమును ప్రతిపాదించెదరని సభికులు తలచుచుండి కాని యిట్లు జరుగలేదు. మలవ్యాగారును, సర్ జేమ్స్ క్రెరాగారును సంప్రతించుకొనినమీదట, ప్రస్తుతస్థితిగతు లో మరల అడ్ జరనుమెంటు తీర్మానమును ప్రతిపాదించుట సమంజసము కాదని తలచి మలవ్యాపండితులు ప్రతిపాదనను నుపసంహరించుకొనిరి. (అ. ప్రె.)

శారదాబిల్లులు బలపరుచుచు

భారతదేశాభిమానులకు సువార్తాక్షరములు

సిమ్లా, సెప్టెంబరు 16:—సామ్రాజ్యశాసనసభయందు శా రదాబిల్లులు బలపరుచు వార్త యొక్క యు యాబిల్లుకు ప్రతికూల ముగా సమ్యక్తుల నొసగు వార్త యొక్క యు సభ్యులశ్రేయ సా మ్రాజ్య శాసనసభా భవనమున ఒక రాతియందు చెక్కవలెనని అందులకుగాను రాయబహదూర్ రామభిమలాల్ బంధారీగా రు సర్ ఫజ్జీహుసెనుగారికి 500 రూప పంపిరి. ఈ కార్యము నకు పంపిన పైకము చాలసంతట యింకా కొంతపైకము పంపున టుల రాయబహదూరుగారు నెలిసిరి. ఈవిషయమున ఫజ్జీహు సేను గారు ఆలోచించుచున్నారు. (ప్రె. ప్రె.)

ప్రేటుకొన్నిలు

శరద్యతువునమావేశ కార్యక్రమము

సిమ్లా, సెప్టెంబరు 16:—ప్రేటు కొన్నిలుయొక్క సిమ్లా సమావేశము నేడు ప్రారంభమయ్యెను. ఈ సభకు కొంత మంది సభ్యులుమాత్రము హాజరైరి. క్రైస్తవుల గాలిలీలు ఖాళీగా నుండెను. ఈ క్రింది నూతనసభ్యులు రాజభక్తి ప్రమాణము ను గావించిరి. సర్ ఫజ్జీహుసేను, జే. హెచ్. వైట్, టి. రయాన్, బి. సి. దత్తు, ఏ. లతీఫ్ నూర్ పత్ సింగు.

ప్రశ్నల కాలమునందు డా॥ యు. రామరావుగారి ప్ర శ్నకు సర్ ఫజ్జీహుసేనుగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు ఇండి యా ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల అభిప్రాయముల నై కొని తాత్కాలికముగ మెడికలు విషయమునందు అర్హత కలిగిన ఒకకమిషనరును నియమించుటకు నిశ్చయించి యున్నా రని చెప్పిరి. ప్రస్తుతచట్టములు సవరణ జేయుటకై 7 ప్రభుత్వ సవరణబిల్లులు ప్రేటుకొన్నిలులో ప్రతిపాదించబడెను. ఇండియన్ టెరిటోరియల్ ఫోర్సుఆక్టు, భారత దూదిగుంకములచట్టము, ఇండియన్ రిజిస్ట్రేషన్ ఆక్టు, బర్మాపాల్యుఆక్టు, గార్డీయనువా ర్షల ఆక్టు, ప్రావిడెండు ఫండు ఆక్టు, ఇండియన్ సర్వేయింగు ఆక్టు యీ ఆక్టుల సవరణ బిల్లులు ప్రతిపాదించబడెను. ప్రే టు కొన్నిలుయొక్క కార్యక్రమము మరునాటివరకు వాయిదా వేయబడెను. (ప్రె. ప్రె.)

జాతకము

జాతకచక్రము నకలుగాని జననకాల ఘడియలు లేక ఘంటలుగాని ఉత్తరము వ్రాయకాలముగాని మాకు పంపి నచో జాతకునియొక్క రూపము, స్వభావము, ధనము, భూమి, విద్య, సంతానము, కళాక్రమ, ఆయుర్దాయము, ఉద్యోగము తీవ్రము మొదలుగాగల 28 విషయములు వ్రాసి రూ 2-4-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము. క్యారెక్టరురీడింగుతో ఒక సం॥ర ఫలం. 1-4-0.

ఆకేళ్ల వెంకటశాస్త్రి,

గోపాలపురం, కొత్తపేటపోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

నైమను సంస్కరణములు

“సోదేశము” పత్రిక విలేఖకుడు నైమను సంస్కరణముల గూర్చి చెలిపిన జోన్యము మధ్యమయినను గాకున్నను, పండితమోతీలాల్ నెహ్రూగారు చెలిపినట్లు, సరిగనే యూహించెనని చెప్పవచ్చును. మాంశేష్టరు గార్డియనుపత్రిక, యిటుల జరుగునని ముందే చాటియుండెను. రాష్ట్రముల కొకింత స్వాతంత్ర్య మొనగుటయు, కేంద్ర ప్రభుత్వ నిరంకుశత్వమును బలపరచుటయు, సంస్కరణముల ముఖ్య లక్షణమని ముందే తెలిసియుండెను. భారతదేశ నాయకులు స్వల్ప సంస్కరణములతో తృప్తిపడరని, నైమను సంఘమువారికి తెలియును. రాష్ట్రములలో తలయెత్తుచున్నవారిని సమాధానపరచిన చాలు నని, వీరి యుద్దేశ్యము. వీరు సాంఘికభేదముల నాధారపరచికొని, పైకి వచ్చినవారు. వీరికి సాంఘికలాభములు చేకూరిన చాలును. దేశస్వాతంత్ర్యము పట్ల వీరి కంతగ పట్టుదల లేదు. నైమను కమిషనులో, లిబరలు, లేబరు, కన్సర్వేటివునభ్యులు గలరు. వీరిలో భేదాభిప్రాయములు కలుగవాయని యడగవచ్చును. కాని, స్వల్ప వివరములలో దప్ప ప్రధాన విషయములలో నెట్టి భేదము గలుగలేదని, తెలియుచున్నది. రాష్ట్రములకు స్వాతంత్ర్యమిచ్చి, కేంద్ర ప్రభుత్వమును నిరంకుశముగ నిలిపియుంచవలయుననుటలో, అందరును ఏకీభావము జూపుచున్నారు. హిందూదేశమునకు అధినివేశ స్వాతంత్ర్య మిచ్చుటకు సాధ్యపడదని, పిరందరును అంగీకరించుచున్నారు. హిందూదేశము అంతరముల వెంబడి స్వపరిపాలనము బడయవలయునను తలంపు వీరినందర నావహించుచున్నది. నియోజకవర్గమును విస్తరింపజేయు తలంపు వీరికి గమపించదు.

తుదకు నైమను సంస్కరణములు ప్రజలకు నిజమగు సధికార మొనగక, కండ్ల నీరు దుడుచుటకు మాత్రము బనికవచ్చునని నమ్మవచ్చును. 1919 సంవత్సరపు అగస్టు ప్రకటనమే సర్వకాలములకును లక్ష్యముగ నుండునట్లు, దీని ప్రకారము చూపుచు మేరకాలములో, స్వపరిపాలనము లభించుటకు యీలుండదు. ప్రజల అసమర్థత త్వరలో దొలగబోదు. శ్రుతిబ్రహ్మ బ్రహ్మలు హిందూదేశ సామర్థ్య పరిమితమయిచెనని చెప్పటకు నమ్మతీతము. అధినివేశ స్వరాజ్యముల రాజ్యాంగ విధాన మేదియు, హిందూదేశమునకు బనికరాదని, నైమను కమిషను వారికి దోచెను. హిందూదేశమునకు అధినివేశ రాజ్య స్వాతంత్ర్యము నొనగదలవలయు, అట్టి

రాజ్యాంగ విధానము ఈ దేశమున కెటుల బనికవచ్చును? రాష్ట్రముల కయినను పూర్ణ స్వాతంత్ర్య మిచ్చెదరను నాశ గనుపించదు. లా ఆర్డరులు ప్రజల పరము జేయబడబోవు. ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము నిలిపియుంచబడునట్లు, దీనిని నిలిపియుంచనిచో, నైమను సంస్కరణములను సాగించువారినే యుండజాలరు. ప్రజల ఎన్నిక హక్కును విస్తరింపజేయుచో, ప్రజాధికారము విస్తరించును. అటుల జరుగకుండ, నదియు సంకుచితముగనే నిలిచియుండును. సెంట్రలుకమిటీ రిపోర్టు, నైమనుకమిషను వారి నేమాత్రము ప్రేరేపింపదని, సకాడే టైముస్ ప్రతినిధి చెలుపుచున్నాడు. ఒకవేళ ప్రేరేపించినను, యిదిగూడ ఎంత అభ్యాసముగ నుండునో నిన్నటి దినము నూచించియుంటిమి. రాజప్రతినిధి యగు ఇర్విన్ ప్రభువుగారు తమ కనులను ముగించుకొని, అక్టోబరు 10 న తేదీన హిందూదేశమునకు బయలుదేరెదరని తెలియుచున్నది.

వీరు ఇండియా ప్రభుత్వాభిప్రాయమును, ఇండియామంత్రిగారికి తెలిపియుండును. ఇండియా ప్రభుత్వమువారికిని, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారికిని, వివిధ బ్రిటీషు పక్షములవారికిని మధ్య ఎట్టి యంగీకారము గుడిరెనో, పై వ్యత్యాసము బట్టి గ్రహింపవచ్చును. జాయింటుకమిటీలోనయినను, ఎంచదగిన మార్పులు గలుగబోవు. నైమను సంస్కరణముల పునాదులు మార్పుజెందవు. స్వల్పవివరములలో నెట్టిమార్పులు గలిగిన నేమి ప్రయోజనము? బరన్ హోప్రభువుగారు, రాష్ట్రములలో రెండు శాసన సభలుండవలయునని కోరుచున్నారట. భారతశాసన సభలో, ప్రజాప్రతినిధుల సంఖ్య తగ్గవలెనని గోరుచున్నారట. వీరి కోర్కె నెరవేరునేని, నైమను సంస్కరణములు పూర్తిగ నిర్లక్ష్యములగును. నైమను సంస్కరణము లింతకన్నను భిన్నముగ నుండునని వీరును భావించియుండలేదు. దేశము నైమనుకమిషనును బహిష్కరించుటలో, కడు దూరదృష్టిని జూపెనని జెప్పవచ్చును. కీడులన్నియు మేలుకే దారి జూపు ననువిధమున, నైమను సంస్కరణములు, ప్రజల స్వరాజ్య సంపాదన నిశ్చయమును బలపరచుటకే తోడ్పడగలవు. ఇంగ్లండులో నేపక్షమువారయినను హిందూదేశ స్వేచ్ఛకు తోడ్పడెదరను నమ్మక మంతరించుచున్నది. భారతీయులత్యాగశక్తి పైననే, భావి భాగ్యోదయ మాధారపడు ననుట నిశ్చయము.

మహాత్ముని పట్టిపూర్తి

సంయుక్త రాష్ట్రములలో గాంధీమహాత్ముడు పర్యటనము నలుపుచు, తన ప్రధాన సందేశమును ప్రజల కొనగొనుచున్నాడు. అంతఃసఖ్యావశ్యకతను బోధించుచున్నాడు. అస్పృశ్యతను తొలగింపవలయునని కోరుచున్నాడు. అసహాయోద్యమమునందు మహాత్మునివిశ్వాస మాంతుయు తొలగలేదు. కాని, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును ప్రజలు దీక్షతో నిర్వహింపనియెడల, రాబోవుసంవత్సర మయినను చేయదగిన దుండదని, మహాత్ముడు మందలించుచున్నాడు. విదేశవస్త్ర బహిష్కారముతో గూడిన నిర్మాణ కార్యక్రమమును నిర్వహించుచు, కద్దరు నిర్మాణమునకు తోడ్పడుచో, ప్రజాశక్తి విస్తరించు ననియు,

భావికార్యక్రమము సులభసాధ్యమగుననియు, మహాత్ముడు ఎచ్చరించుచున్నాడు. మహాత్ముడు లాహోరు కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షపీఠము నుంకరింప దని విచారించెడివారు. మహాత్ముడు బోధించిన కార్యక్రమమును నిర్వహించుచో, మహాత్ముని నాయకత్వమునకు అవకాశము గలుగజేసినవా రగుదురు. మహాత్ముడు లక్నో నగరమున నూచించినట్లు, స్వరాజ్యఫలము చెట్టునుండి రాలిపడజాలదు. ఆక సమునుండి వర్షమువలె వర్షింపదు. ఇకనయినను, కాంగ్రెసు సంఘము లన్నియు సభ్యుల సంఖ్యలను పూర్తిజేసి, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును తదేకదీక్షతో నిర్వహించుట యవసరము. అట్టి యవకాశము మహాత్ముని పట్టిపూర్తిదిన మగు అక్టోబరు రెండవతేదినాడు లభింపగలదు. ఆరోజున మహాత్ముని పట్ల భారతీయు లెల్లరును భక్తిశ్రద్ధల గనుబజచి, కాంగ్రెసు కార్యక్రమనిర్వహణమునం దా దినమంతయు గడసి, దృఢవ్రతులగుట యవసరము. మహాత్ముడు అహింసావ్రతముపట్ల ఎట్టి పట్టుదల గనుబజచు చున్నాడో చెలుప సక్కరలేదు. యవజనులకు దీనివిషయమై ఉత్సాహము దగ్గుటచే, మహాత్ముడు దేశనాయకత్వము బూనుటకు నమ్మతీతమగున్నాడు. మహాత్మునకు తాత్కాలికలాభములతో నిమిత్తము లేదు. అధర్మమార్గముద్వారా, స్వరాజ్యము లభించినను, మహాత్ముడు స్వీకరింపడు. ఇంతియగాక, ప్రస్తుతసమయమున హిందూదేశము ప్రపంచమున కొనగదగిన ప్రత్యేకసందేశము గలదని, మహాత్మునకు పరమవిశ్వాసము గలదు. కాని, ఈ సందేశమును నోటిమాటగ జెప్పట కతడు నమ్మతీతము. అందుచేతనే, మహాత్ముడు పాశ్చాత్య దేశముల ఆహ్వానముల నింతవర కంగీకరించి యుండలేదు. హిందూదేశము సత్యము అహింసలద్వారా, స్వాతంత్ర్యము బడయునేని, ప్రపంచమునకు తన సందేశ మొనగు స్థితిలో నుండగలదు. తాను ఆచరణలో జెట్టినసందేశము నితరుల కిచ్చిన ప్రయోజన మేమని, మహాత్ము డడుగుచున్నాడు. మహాత్ముని, సందేశముకొరకు, నాగరికప్రపంచము పరితపించుట చేతనే, వివిధదేశములవారును వారి వాగమృతము గ్రోలుట కుత్సాహము జూపుచున్నారు. కెల్లాగు శాంతి ఒడంబడిక యుద్ధబహిష్కారమును ప్రతిపాదించుచు, ప్రపంచశాంతిని గోరుచున్నది. దీనిపైని, వివిధదేశములవారును తమ తమసంతకముల జెట్టియున్నారు. నానారాష్ట్రసంఘమువారు ఆయుధ విసర్జనమును చేకూర్చుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ముందుగ, నౌకలను తగ్గించు తెలులని, ఇంగ్లండు అమెరికాలు విచారించుచున్నవి. కాని, కేవలబాహ్య సాధనలవలన, యుద్ధబహిష్కారముగాని, ప్రపంచ శాంతిగాని చేకూరవని విదితమగును. మానవుల హృదయమునందు పరివర్తనము పూర్తిగ గలుగవలెను. లేనియెడల చీకా రుష్యా పోరాటములవలెనే, పోరాటములు బయలుదేరుచుండును. ప్రపంచ శాంతిసమస్య కేవల రాజకీయసమస్య యనుటకన్న, ప్రధానముగ ఆధ్యాత్మికసమస్య యని చెప్పవచ్చును. గాంధీమహాత్మునిబోలు ధార్మికజేత్రలే, యిట్టి వ్యవహారములను పరిష్కరించగల సమర్థులుగాని, కేవల రాజనీతికోవిదులు గారు. మంత్రాంగ పద్ధతులం దారి తీరిన, మంత్రులును గారు. మహాత్ముడయినను, హిందూదేశపు ప్రస్తుతస్థితిలో, తన సందేశమును లోకమున వ్యా

పింపజేయుటకు, తాను తగనని భావించుచున్నాడు. సత్య అహింసా సందేశ మహిమను హిందూదేశము నందు వెల్లడిజేసి, హిందూదేశము భార్యక పద్ధతుల ద్వారా ఎటుల జయముగాంచెనో నిరూపించి, ఆపిమ్మట లోకమును తరింపజేయవలెనుగాని, ముందుగనే ఇతరులకు బోధించి ప్రయోజనములేదని, మహాత్ముడు భావించుటచే, హిందూదేశమున జయముగాంచనిది వెలుపలకు బోజాలడు. మహాత్ముని మహత్సంకల్ప సిద్ధికి, భారతీయు లెల్లరును తోడ్పడుట యత్యవసరము. అక్టోబరు రెండవతేదిన, నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించు దీక్ష కైకొనుటతోబాటు అహింసావ్రతమును నిర్వహించి నవలంబించి, మహాత్మునియడుగుజాడల నడుచుటకుగూడ, భారతీయులు నిశ్చయింపవలెను. ఇటుల నిశ్చయించినపుడే, మహాత్ముని నిజముగ గౌరవింప వీలగును. మహాత్ముని సందేశమును అనుష్ఠించుటకు, యోగ్యత ఏర్పడును. అక్టోబరు రెండవతేదిన, ఆంధ్రదేశము మహాత్ముని షష్టిపూర్వవ్రతమును అత్యంత వైభవముతో జరిపి, దేశోద్ధరణకు తోడ్పడగోరెదము. మహాత్ముని ఆరోగ్యము కుదులుబడి, తన సంకల్పమును నెరవేర్చుకొనుటకు మహాత్మునకు పరమేశ్వరుడు దీర్ఘాయువును ప్రసాదించుగాక!

సత్యాసత్యములు

“నాడే టైము” పత్రికలో సంస్కరణముల గూర్చి ప్రచురించిన జోస్యము సత్యమగునా కాదా యను విచారము బయలుదేరినది బర్కహం ప్రభువుగారి యాజమాన్యముక్రింద, నింతకు పూర్వము నడువబడుచున్న “డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్” పత్రికలో, నిట్టి జోస్యమే ప్రచురింపబడుటచే, దీనిని బొత్తుగ నిరాకరింప వీలులేదు. బర్కహం ప్రభువుగారు మాత్రము, “డెయిలీ న్యూస్” పత్రికా ప్రతినిధితో ముచ్చటించుచు, “నాడే టైము” పత్రికలోని జోస్యము నరికాదనియు, దీనిని ప్రచురించుటకు పత్రిక కధికారము లేదనియు, సైమను కమిషనువారు ఎట్టి సిఫార్సులను ఇంకను నిర్ణయింప లేదనియు నుడివీరి. సైమను కమిషనువారింకను ఎట్టి సంస్కరణములను ఇదమితమని సూచించి యుండక బోవచ్చును. రిపోర్టు వ్రాసియుండక బోవచ్చును. కాని, ముఖ్య సభ్యుల వైఖరిని “నాడే టైము” పత్రికా విలేఖకుడు గ్రహించి, యిట్టి కవిత్యము నిల్లియుండవచ్చును. కాని, యిది నిజమునకు చాల చేరువగ నున్నదనుటకు సందియములేదు. ఇంతకన్నను విశాలమగు సంస్కరణములను, సైమను కమిషనువారు సూచించెదరని నమ్ముట కవకాశము లేదు. కమిషను కార్యాలయమువారు గాని, దీని యధ్యక్షులగు సైమనుగారుగాని, నాడే టైములోని సమాచారమును నిరాకరించి యుండలేదు. బర్కహం ప్రభువుగారు, ప్రాయశః సైమను సంస్కరణముల సమాచారము ముందుగ బయల్పడగూడదని యూహించి యుందురు. ఇటుల బయల్పడుచో, నివి తీవ్రవిమర్శనమునకు గురియగుట సహజము. అప్పుడు వాని విలువ పూర్తిగ నంతరించును. తా నొకటి ధలచివ, దైవ మొకటి తలచెనను విధమున, సైమను సంస్కరణముల వైఖరి ముందే బయల్పడి, వాని అపజయమునకు తోడ్పడనున్నది. కాని, పిమ్మట బయ

ల్పదినను, వీని నామోదించువా రుండరని, తెలుప నక్కర లేదు. సైమను కమిషనును బహిష్కరించిన ప్రజలు, కమిషనువారి సిఫార్సులను శిరసా వహించుట కల్గ.

ప్రభుత్వవివేకము

నిరాహార వ్రత ప్రతిఘటన చట్టమును ప్రజాభిప్రాయమున కంపుటకు, కేల్కారుగారు దెచ్చిన సవరణను, హోంమెంబరుగు సర్ జేమ్సు క్రేరారు గారంగీకరించుటలో, మిగుల వివేకము జూపిరి. జతీంద్రుని, త్యాగమునకిది ప్రథమఫలితమని ఎంచవచ్చును. ఇండియా ఆఫీసువారి బోధలము వలన, ప్రభుత్వము వారిట్టి వైఖరిని జూపిరిని తెలియుచున్నది. కారణ మేదియనినను, సందిగ్ధ సమయమున, ప్రభుత్వము వారు సరియగుతీరిని బ్రవర్తించిరి. లేనియెడల, ఈ చట్టము భారత శాసనసభవారిచే నిరాకరింపబడేడిచే. నెహ్రూగారి అడ్డరకమెంటు తీర్మానము భారత శాసనసభవారిచే నామోదించ బడినపిమ్మట, నిరాహార చట్టపుగతి ఏమగునో యూహించుట సులభ సాధ్యము. ఈ చట్టము త్రోసివేయ బడినచో, ప్రభుత్వమువారు దీనిని సర్దిజేసి, శాసనము గావింపవలసి వచ్చెడిది. ఇందువలన, ప్రజలలో మరింత యసంతృప్తి ప్రబలెడిది. ఇప్పుడయినను, ప్రభుత్వమువారు రాజకీయ నిర్బంధితుల యిబ్బందులను దీర్చు విషయమున సుస్తీజేయక, వెంటనే చర్య దీసికొనుట యవసరము. బ్యారిసాలు నిర్బంధితులగు నేకగారు నూరురోజుల నిరాహారవ్రతము మూలమున ప్రాణపాయస్థితియందున్నటుల తెలియుచున్నది. ఇటులనే హోమోరుకేసులోని దత్తుగారిస్థితియు అపాయకరముగనే యున్నది. నిరాహార వ్రతావలంబుల మరణముల సంఖ్య యింకను బెరుగునేని, దేశమున నెట్టి భావోద్దేకము వ్యాపించునో దెలుప నక్కరలేదు. నిరాహార వ్రత ప్రతిఘటన చట్టమును తొందరపడి వెంటనే నిర్మింపకుండుటతోబాటు, ప్రభుత్వమువారు రాజకీయ నిర్బంధితుల యిబ్బందులను గూడ దీర్చి, నిరాహారవ్రతుల ప్రాణములను దక్కించుట యవసరము. వీరు తమ కర్తవ్యము నెంతవరకు నెరవేరెదరో చూడవలయును. ఇందుకుమారుగ, క్రిమినలులా సూత్రములను పిలవ్రేందుల జేయవలెనుట, అసామర్థ్యముచు పొవుకొని, పరిపాలన సామర్థ్యమును జూపజాలదు. ప్రజాభిప్రాయ మిట్టి విరుద్ధచట్టమునకు వ్యతిరేకముగ నుండునని వెల్లడియగునేని, ప్రభుత్వమువారు రంతటితో నయినను, దీని నుపసంహరించుకొందురని నమ్మెదము.

మునులోనీగారి నిరంకుశత్వము

యూరపుఖండమునందు ప్రజాపరిపాలనమును వమ్ము జేసి, పూర్ణనిరంకుశత్వమును స్థాపించినవారిలో, మునులోనీగారి గ్రగణ్యులు. వీరు ఇటీవలిలో నిరంకుశాధికారమును స్థాపించినపిమ్మట, స్వేయినులోను, మరికొన్ని ప్రదేశములలోను ఇట్టిస్థితి వ్యాపించెను. మున్ముం దింకను ఏయే దేశములలోనిది పాదుకొనునో చెప్పవీలుండదు. బ్రిటీషు ప్రముఖులు రుష్యను బాల్కనియను పూర్తిగ నేవగించుచున్నను, ఇటీవలిలోని నిరంకుశత్వము నేవగించుచున్నటుల గనుపించదు. మునులోనీగారు

సాసిన్టు షా సమావేశమునందు పన్యసింపుచు, నిరంకుశత్వమే ఉత్కృష్టవిధాన మని సమర్థించిరి. నిరంకుశత్వము విమర్శనమును సహించదను నిందను వీరు పోనాడిరి. కాని, విమర్శనమునకు నిరంకుశత్వము సహించునని, నమ్ముట కాధారములు గనుపించవు. మునులోనీగారు న్యాయముగ దేశమున కెన్ని ఉపకారములయినను సలుపవచ్చును, కాని, ప్రజాధికార మంతరించినపుడు, ఉపకారములకన్న అపకారమే ఎక్కుడుగ సిద్ధించుట, సహజము.

జనకుని సంతృప్తి

జతీందాసు తండ్రి యగు బంకిందాసుగారు, కుమారుని ఆత్మార్పణము గావించి దాఖించుట సహజమయినను, వారికి హృదయనొడువ్విగలిగెను. దేశస్వాతంత్ర్య సిద్ధికొరకై తన కుమారుని సర్పణ జేసినాడుకు, బంకిందాసుగారు సంతృప్తులగుచున్నారు. జతీందాసు ఆత్మ, భారతీయుల నెల్లర హృదయములను ప్రేరేపించు నని, వారు నమ్ముచున్నారు. జతీందాసుగారి శవము కాలినపిమ్మట మిగిలిన బూడిదను ప్రజలు పలుపురు పటిత్రముగ నెంచి గ్రహించిరి. మిట్టనుభ్యాహ్న సమయమునగూడ జతీందాసుగారి దహనకర్మ ముగియవరకు నిలిచియున్న లక్షలకొలది ప్రజలహృదయములను దేశభక్తి ఎంతగ ప్రేరేపించెనో దెలుప నక్కరలేదు. జతీందాసుగారు చనిపోయినను, వారు ఎల్లర హృదయములలో నివసించియున్నారనుటకు సందియములేదు. ఎందునిమిత్తమై వీరు తమ శరీరము నర్పించిరో, అయ్యది సిద్ధాంతమొనరు.

కాంధహారుపతనము

అష్టనిస్థానపరిస్థితుల గూర్చి సందర్భములు తిన్నగ దెలియుటలేదు. అమనుల్లాగారు కాంధహారునుండి వెడలినపిమ్మట, హాబిబుల్లాగారి పైని కులు దీని నాక్రమించిరి. కాని, నేటివార్తల ప్రకారము డురానీ అను కొండజాతులవారు కాంధహారు నాక్రమించి రనియు, వీరు నాదరుఖానుగారికి తోడ్పడుచున్నారనియు, తెలియుచున్నది. అమనుల్లాగారి బావుటా, నెలకొల్పబడెనట. నాదరుఖానుగారు ఇతర ప్రదేశములలో విజయము బడయుచున్నటుల, వార్త లిదివరకు దెలివెను. అంత్యవిజయము వీరికి గలుగునో లేదో, యుదుగాని తెలియదు.

ధార్వారులో వల్లభబాయిగారికి నన్యానము

ధార్వారు, సెప్టెంబరు 14:-సర్దారు కల్లభపాయి పటేలుగారు శ్రీశ్రీ, సి. రాజగోపాలాచారి, శ్రీమహాదేవదేవాయిగార్లలో హుస్సేనుండి ధార్వారు, నేను సాయంత్రం ౭ గంటలకు చేరిరి. కల్లభుక రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘపు కార్యాలయమునందు ఒక యిష్టాగోష్ఠి సభ జరిపిరి. అన్ని పక్షముల ప్రతినిధులచేరి ఆతిథులతో భూమి శిస్తు సంఘమును గురించి చర్చ చేసిరి. తరువాత వారందరును మ్యూనిసిపల్ బంగళాశాఖ వెళ్లిరి. అక్కడ ఆతిథులకు ఒక విందు జరిగెను. పటేలుగారికి సన్మానపత్ర మొసంగబడెను. తదుపరి పటేలుగారు యువజన సంఘ సమావేశమొట్టాడిరి. సుమారు ౪౦ ము వేల మంది యువ హాజరైరి. సాయంత్రము పురజముల పటేలుగారికి ఒక సంత్రము నొసంగిరి. పటేలుగారు తదితరులు రేపు ఉదయము మొలుపాంగతు వెళ్లెదరు. (శ్రీ)

సాహిత్య వార్తలు

చెన్నపురి అన్నదాన సమాజము:— ఈసభా జనువారి యాదరణమున గత ఆగష్టు నెలలో 5265 మంది వీసల కన్నదానము గావించబడెను.

ఆవడి ఆరోగ్యశ్రమము:— ఈ ఆరోగ్యశ్రమ మును తేనాలి తాలూకాలోనున్న రూ. 25 లు విరాళముగ నొసంగినవియు ఆవిరాళమును కృతజ్ఞతతో స్వీకరించినవియు ఇంకా ఎ. లక్ష్మీనతిగారు వ్రాయుచున్నారు.

నగర సహకారసంచాయితీదారుల క్లాసులు:— ఈ నెల 18 తేదీని సాయంత్రము 6 గంటలకు రా. సా. టి. శ్రీనివాసరావు గారు సహకార సంఘముల పరిపాలనను గురించి రాయపేటలో మద్రాసు రాష్ట్రీయ సహకార సంఘ కార్యాలయమునందు సుపన్యసించెదరు.

చెంగల్వరాయనాయకర్ ఉచిత ఆయుర్వేద వైద్యశాల:— ఈ వైద్యశాలయందు గత ఆగష్టు మాసమున మొత్తము 14,849 రోగులకు ఉచితముగ ఔషధము లొసగ బడెను, అందు 553 మహమ్మదీయులు, 479 ఆంగ్లో ఇండి యనులు, 1793 హైందవ క్రైస్తవులును గలరు.

నగలదొంగ శిక్షింపబడుట:— కృష్ణన్ అను 20 ఏండ్ల వయసుగల వాడు రాయపురమునందు అనేకమందికిల్లల ఔషధమునుండి నగలను దొంగిలించి నందులకు జాబ్బిలను పోలీసు కోర్టు పేజిప్రెస్టు కేస్టిలిగారిచే తంజావూరు జైల్లోను ఇన్ ప్రిట్యూటునందు నూడేండ్లపరకు నుండునట్లు శిక్షింపబడెను.

ఇ. వి. రామస్వామి నాయకరుపై కేసు:— ఈ కేసు నేడు జాబ్బిలను పోలీసు కోర్టులో ఖా. బ. తాము బద్దీన్ కాద్రిగారియందు విచారణకు వచ్చెను. వాడిప్రతివాదులు రాజీ అంగీకరించెదననియు అందులకు అక్టోబరు 3 తేదీనకు గడు వొసగలననియు కోరబడెను. పేజిప్రెస్టుగారు కేసు ను అక్టోబరు 3 తేదీకి వాయిదావేసిరి.

రాకపోకలు:— డి. బి. సి. వెంకటరంగారెడ్డిగారు ఈ నెల 28 తేదీని మద్రాసునుండి తిరుపతికి ఈ నెల 25 తేదీకి మద్రాసు మరల వచ్చెదరు.

జయపురం మహారాజుగారు గతరాత్రి మద్రాసు విడిచి జయపురమున కేగిరి.

శ్రీయుత కె. నాగేశ్వరరావు పండుగుగారు నేడుదయము మద్రాసు విడిచి బెజవాడ కేగిరి.

బి. శివరావుగారు జనీవా అంతర్జాతీయ కార్మిక సమావేశమునకు హాజరయి అప్పటినుండి తిరిగి ఆదివారము రాత్రికి మద్రాసున కేటించిరి.

శ్రీయుతులు ఏ. రామస్వామి ముదలియారు, ఎస్. వి. రామమూర్తిగార్లు ఉదకమండలమునుండి తిరిగి నేటి యుదయమునకు మద్రాసు వచ్చిరి.

తిరువల్లిక్కేణి రేలువేయర్ల సభ:— నిన్నటి యుదయమున (16-9-29) తిరువల్లిక్కేణి రేలువేయర్ల శ్రీయుత ఎస్. సత్యమూర్తి (మ్యూనిసిపల్ కాన్సిలరు) గారి యధ్యక్షతన సమావేశమయి తిరువల్లిక్కేణి డివిజనుల సివిల్-ఆఫీసి యొక్క అనుమతిగల యొకసంఘము నేర్పాటు చేయుటకు నిశ్చయించిరి. ఈ డివిజనుకు సంబంధించిన నీటిపల్లయ, నీటి పారుదల మున్నగు విషయముల గూర్చి కాన్సిలరుతో కలిసి యాలోచన సలిపి ప్రజల యిబ్బందులను దీర్చుటయును పౌరస్వత్వముల గూర్చి ప్రజాప్రబోధము గావించుటయు యీ సంఘముయొక్క ముఖ్యోద్దేశములు. సంఘ నిబంధనలను తయారు చేయుటకును సభ్యులను చేర్చుకొనుటకును, ప్రస్తుతము గూడరు 60 మంది సభ్యులు గల కమిటీయొకటి యేర్పాటు చేయబడినది. సభ్యుత్వపు చుగా సువత్సరమునకు నాలుగణాలు మాత్రము నిర్ణయింపబడినది. ఈ కమిటీ నిబంధనలను తయారు చేయుటకు యీ నెల 18 వ తేదీ బుధవారం రాత్రి 8 గంటకు కార్యక్రమము 2-1/2 గంటల గృహముందు సమావేశమగును.

నిబంధనల నామోదించుటకు కార్యనిర్వాహకుల నెన్నుకొనుటకు, రేటువేయర్ల సమావేశము మరల యీనెల 22 వ తేదీ ఆదివారం ఉదయం 8 గంటకు సింగరాచారిపిడిలో నున్న శ్యామరావు ప్రాథమిక పాఠశాలయందు జరుగును.

రాజమంది (స్వరూపలేఖరి)

రామకృష్ణముమక చెన్నపురి నెక్రటరేటియటుపార్టీ కాకినాడలో కబీరుదాసు నాటకము

సెప్టెంబరు 16:— శ్రీరామకృష్ణ మిషన్ వారి సహాయార్థము 21-9-29 తేదీనారమురాత్రి 9 గంటలకు కాకినాడలో సరస్వతీ భవనమున చెన్నపురి నెక్రటరేటియటు పార్టీవారు భక్తకబీరు నాటకమును ప్రదర్శించెదరు. ఈసందర్భమున రిటైర్డు మామరిండెంటు ఇంజనీరుగారగు భాస్కరయ్యగారు యీ ప్రాంతముందు ప్రచారము చేయుచున్నారు.

మునిసిపల్ ఎన్నికలు

పోలీస్ కుండ మొదటివార్డునుండి ము|| రా|| శ్రీ కలిమి రెడ్డి అప్పలస్వామిగారు, 20 వ వార్డునుండి ము|| రా|| శ్రీ వాసిరెడ్డి రామలుగారు, 22 వ వార్డునుండి ము|| రా|| శ్రీ రంధి అప్పలస్వామిగారు, 24 వ వార్డునుండి ము|| రా|| శ్రీ వేమన ముత్యాలగారును ఎన్నికౌనట్లెరి.

జతీంద్రుని యజ్ఞము-సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమే శరణ్యము

లాహోరు కుట్రకేసు ముద్దాయిలలో నొకరగు బాబు జతీంద్రనాథదాసుగారు రాజకీయ ఖైదీల కష్టముల నివారించు 68 దినములు నిరాహారవ్రతదీక్ష నవలంబించి 18-9-29 శుక్రవారము మధ్యాహ్నము 2ంటిగంటకు లాహోరు బోర్సలు జయిలలో చనిపోయిన సందర్భమున, ఈ వీరపురుషుని నామమును సంస్మరించుటకు 15-9-29 ఆదివారము సాయంత్రము 6 గంటలకు వీరశతీంద్ర పురమందిరములో బహిరంగసభ జరిగెను. సభకు పూర్వము జతీంద్రుని ఛాయాపటముతో, నల్ల జెండాతో, స్వరాజ్యపతాకములతో పాలు చౌకునుండి ఊరేగింపు ఉత్సవము బయలుదేరెను. పట్టణములోనున్న ముఖ్య వీధులగుండా యీ ఉత్సవముపొయి చిట్టచివరకు టౌన్ హాలువద్ద ఆగెను. ఈ ఉత్సవములో కాకినాడ పోదరసమితి సభ్యులును, కందుల వీరరాఘవస్వామి, అరస ఆనివారాయణమూర్తి, తల్లా ప్రగడ నరసింహశర్మ, పాలకోడేటి సూర్యప్రకాశరావుగార్లును తదితరులును పాల్గొనిరి.

పురమహాజనసభ సరిగా 6 గంటలకు పురమందిరములో ప్రారంభమయ్యెను. సభాకార్యక్రమమును ఉపక్రమించుచు జతీంద్రుని నిష్క్ర-శంక దేశభక్తిని పొగడి సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమే భారతదేశప్రజలకు శరణ్యమని ము|| రా|| శ్రీ పాలకోడేటి సూర్యప్రకాశరావుగారు నడిపిరి.

సభాధ్యక్షులకు ము|| రా|| శ్రీ కందుల వీరరాఘవస్వామి గారు జతీంద్రునియొక్క శౌం యగ్నిని పొగడి, అతడు నిరాహార వ్రతము నవలంబించుటకు తగని కారణములను తెల్పిరి.

తూర్పు గోదావరిజిల్లా, కాంగ్రెసు సంఘ అధ్యక్షులగు ము|| రా|| రా వెన్నేటి సత్యనారాయణగారి కింది తీర్మానమును ఉపపాదించిరి.

తీర్మానము:—“ఇకవదియయిదు సంవత్సరము లయిన నిండక మునుపే భారతదేశ రాజకీయ ఖైదీల కష్టముల నివారణార్థము అత్యుత్సాహముతో, నిర్యులపూదయముతో నిరాహారవ్రతదీక్ష నవలంబించి ప్రాణము లిచ్చించిన బాబు జతీంద్రనాథదాసుగారి నిష్క్ర-శంక దేశభక్తిని యీ సభవారు కొని యాదుచు, రాజకీయ ఖైదీల కష్టముల నివారణ సందర్భమున బ్రిటిషు దొరతనమువారు చూపుచున్న అలత్యుభావమును నిరసించుచు, భారతదేశ ప్రజల కష్టములు సత్వరస్వరాజ్య సిద్ధి వలన కాని నివారణ కావని యీ సభవారు నమ్ముచు, సత్వర స్వరాజ్య సిద్ధికై తగిన కృషిసలుపుట దని తోడిదేశీయుల నీ సభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.”

ఈ తీర్మానము నుపపాదించుచు భారతదేశ రాజకీయ ఖైదీల కష్టములను సత్వరనారాయణగారు నిరూపించి స్వరాజ్యమే భారతదేశప్రజల కష్టములను తొలగింపగలదని నడిపిరి.

వైతీర్మానమును బలపఱచుచు ఏనుక్రీస్తు ప్రభువు మానవుల పాపనివారణార్థమై తన శరీరమును అర్పించిన విధముననే జతీంద్రుడు భారతదేశ ప్రజల మోక్షము నిమిత్తము ప్రాణము లిచ్చించిన మహామోగి యని డాక్టరు పాలకోడేటి గురు మూర్తిగారు తెలిపిరి.

తీర్మానముపై మాట్లాడుచు ము|| రా|| రా|| గజనిల్లి రామచంద్రరావు ఎం. ఏ. గారు జతీంద్రుడు భారతదేశ మాక్సిమియని పలికిరి.

జతీంద్రుడు జతీంద్రుడే యనియు, కేరు సార్థక నామ మయ్యెననియు, ము|| రా|| రా|| గాడేపల్లి సూర్యనారాయణశర్మ గారు తెలిపిరి.

జతీంద్రు డేల ప్రాణముల నర్పించెనో యనడివిషయము నుగూర్చి యింటికి బోయి తీవ్రముగా నాలోచించి తగిన కర్తవ్యమును నిరూపుపించుకొనుడని డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యముగారు సభ్యులను హెచ్చరించిరి.

పిమ్మట తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడెను సభ్యులందరు లేచి నిలుచుండి తీర్మానమును అంగీకరించిరి.

ప్రాప్త తేతర సమావేశము

రాబోవునెలయందు నెల్లూరులో బి. మునుస్వామి నాయుడుగారి అధ్యక్షత క్రిందజరుగును

నెల్లూరు, సెప్టెంబరు 16:— నిన్ను మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు నెల్లూరు బ్రాహ్మణేతరులు వెంకటగిరి మహారాజావారి అధ్యక్షతక్రింద సభగూడ రాబోవునెల నెల్లూరునందు జరుగు బ్రాహ్మణేతర సమావేశముయొక్క ఆహ్వానసంఘమును కార్య నిర్వాహకసంఘమును సమావేశ ఏర్పాటులు సాగించుటకు ఏర్పడిరి. ఈ సభయందు ఆహ్వానసంఘమునకు అధ్యక్షులుగా బి. రామచంద్రారెడ్డి యం. యల్. సి. గారిని నెన్నుకొనిరి. బ్రాహ్మణేతర సమావేశమునకు బి. మునుస్వామి నాయుడు యం. యల్. సి. గారిని నెన్నుకొనిరి. సభాప్రారంభసమయమున బి. రామచంద్రారెడ్డిగారు బ్రాహ్మణేతరసమావేశము ఏవరి సిద్ధులబట్టి నెల్లూరునకు ఆహ్వానింపబడెనో సభ్యులకు తెల్పిరి. బ్రాహ్మణేతరుల నాయకుడు పదగలు రాజాగారి మరణాంతరము ఆత్మహత్యమున చేరునాయకుని యొమ్మకొనబడలేదు. ఈ సమావేశమున హాజరగు ప్రతినిధులతో మండలమునకు 5 మంది ప్రతినిధులనందున అన్ని మండలముల ప్రతినిధులును వేరుగ సమావేశమై నాయకుల నెన్నుకొనిన బాగుండుననిది. ఇ. లిబరల్ ఫెడరేషనుగారు నూచించిరి. నెల్లూరు బ్రాహ్మణేతరుల సమావేశ విజయమునకు తగు శ్రద్ధనహించి పాటుపడవలెనని రెడ్డిగారు ఉద్ఘోషించిరి.

(శ్రీ రా)

రాయసాహెబ్ శ్రీ హరివిలాస శారదాగారు

సామాజ్య శాసనసభలో వివాహ పునస్సంధాన ఐయో నిర్ణయ నూత్రమును ప్రతిపాదించి శ్రీ జనకల్పద్రుమంబని స శ్రీశ్రీ గాంచిన రాయసాహెబ్ శ్రీ హరివిలాస శారదా యన్. ఆర్. ఎస్. ఐ. ఎం. ఆర్. ఎ. ఎస్. ఎఫ్. గారి జీవిత సంగ్రహము నొకింత పాఠకమహాకేయలుకు విన్నవించెద.

ఈయన 1867 వ సంవత్సరము జూన్ 8 వ తేదీన జనన మొందెను. అజ్మీర్ ప్రభుత్వకళాశాలలోను, ఆగ్రా కళాశాల లోను విద్య సభ్యునించెను. పిమ్మట అజ్మీర్ రాజకీయ కళాశాలలో అధ్యాపకుడుగ బ్రవేశించి 1892 వఱకు పనిచేసెను. పిమ్మట న్యాయశాఖోద్యోగ నియమింపబడెను. అనంతరము 1894 సంవత్సరములో జయనాథ్ మహారాజాగారికి విద్యా గురువుగ నేర్పడెను. తర్వాత 1902 సంవత్సరమున అజ్మీర్-మేర్సూరాయందలి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వోద్యమనొక యున్నతో ద్యోగిగ నియమింపబడెను. 1919 సంవత్సరమువఱకు అజ్మీర్ నందు కట్టకాసు సబార్డి నేట్ జడ్జిగాను, పిమ్మట 1921 వఱకు సబ్ జడ్జిగాను, బేవర్ నందలి స్టాట్ కాజ్ కోర్టు న్యాయ మూర్తిగాను పనిచేసెను. తర్వాత 1922 వఱకు అజ్మీర్ నందలి స్టాట్ కాజ్ కోర్టు న్యాయాధిపతిగ నియమింపబడెయ్యెను. పిమ్మట అడిషనల్ డిప్టీ ట్వు సెషన్సు జడ్జిగ పనిచేసి 1923 డిసెంబరులో ఉపకారవేతనము బడసెను. పిమ్మట యోధపుర మున ఫీఫ్ కోర్టు జడ్జిగానుండును. 1927 లో అజ్మీర్-మేర్సూరా ప్రాంతమునందలి ప్రజాపక్షమున ప్రతినిధిగ లెజిస్లేటివ్ అసెంబ్లీ కి ఎన్నుకొనబడెను. ఈ యన గొప్ప విద్యావంతుడును, విశేష ప్రతిభా శాలి యున గుటచే గ్రేట్ బ్రిటన్ అందు విల్లండునందలి రాయల్ ఏషియాటిక్ సొసైటీసభ్యుడుగను; యునై టెడ్ స్టేట్సునందలి బోర్న్ నగర మందలి స్టాటిస్టికల్ అసోసియేషన్ సభ్యుడుగను, లండన్ నగరమునందలి రాయల్ స్టాటిస్టికల్ సభ్యుడుగను, గ్రేట్ బ్రిటన్ అందు విల్లండ్ రాయల్ సొసైటీ ఆఫ్ లిటరేచర్ (సారస్వతసంఘము) సభ్యుడుగను, బీచ్ డ్రిగ్ల (ఉపాధ్యాయ సమితి) సభ్యుడుగను నియోజితుడైయున్నాడు. హిందూదేశ మనంగల ప్రధానసంస్థలలో నొకటియగు ఉపకారిణిసంఘము నకు కార్యదర్శిగానుండి ఆమోఘమున సేవచేయుచున్నాడు. ఈయన హిందూ సువీర్యురేటి, అజ్మీర్ మహారాజా ఘంభ, మహారాజాసంగ, మహారాజాహమ్మిర్, పుష్కీరాజవిజయం అనుచరిత్రాత్మకమైనట్టి యద్గ్రంథ మొకటికను లరచించి శిర్యడసెను. డబ్బీ ప్రజ్ఞానిధియు, ప్రతిభాశాలియునగు నిష్కణ్య శిలుని సదుద్యమములు సత్సంగిల్పములు పరమేశ్వరానుగ్రహము నను, సామాజ్య శాసనసభ్యుల కటాక్షమునలనను అవిరకాలము ననే ఫలప్రదములై పనితాలోకమును తరింపజేయుగాక!

సింగంపల్లి వెంకటాద్రి.

సిల్హాలా, కూలీల యెగుమతి సంఘము

సిల్హా, సెప్టెంబరు 15:—ఈ కూలీల ఎమిగ్రేషన్ సంఘము పత్తమున నేడినగరమున నొక బహిరంగ సభ జరుపబడెను. ఈ సంఘాధ్యక్షులగు సర్ ఫజ్జీ హుస్సేనుగారి యాహ్వానముపై పండిత మోతీలాల్ సెహ్రా, పండిత మాలవ్యాగార్జును మరీ యితరపక్ష నాయకులును సభకు విచ్చేసి పాల్గొనిరి. తూర్పు ఆఫ్రికా విషయమై గవర్న మెంటువారి యుద్దేశ్యము యెఱుఁగుచున్నది తెలుపక, ఫజ్జీ హుస్సేనుగారు ప్రబాభిప్రాయమును తృప్తిపరచునటువంటి కొన్ని కోర్కెలను సూచించుచు సభ్యులను నడిగిరి.

తూర్పు ఆఫ్రికా విషయమై గవర్న మెంటువారి పద్ధతి, అనధికారసభ్యులకు చాల అసంతృప్తి కలుగజేసినది. కనుక ఈ సభ్యులు ప్రభుత్వవిధాననిరసన తీర్మానమును ఎసంబ్లిలో త్వరలో ప్రతిపాదించెదరు.

వివాహితయగు స్త్రీ నెత్తుకొనిపోవుట

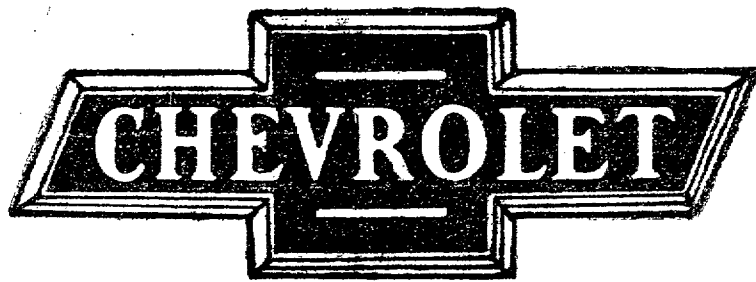
లాహోరు, సెప్టెంబరు 14:—సెప్టెంబరు 8 వ తేదీన జమ్ములో పట్టపగలే, జనసంక్షేపమైన ఒక స్థలమునందు పదహారుమంది మహమ్మదీయులు, లాటిలు ధరించి మాఖినులాల్ అను నతని ఎదిరించి, వారి ఇంటియం దుండిన రామధనుని భార్యను, నామె బిడ్డను తీసికొని కైల్లి పోయిరి. ఆయుధము కేకలు పెట్టగా జనులుకూడీ మహమ్మదీయులను తరిమిరి. అప్పుడు వా రాయుధులని నామెబిడ్డను ఇదలిపేసి పలాయనమైరి. ఆయుధము వతి కొలదిరోజుల క్రిందటనే హిందూమతము నవలంబించి రామధనుని పెండ్లి యాడెను. అందుచే నాగ్రహపూరితులైన మహమ్మదీయు లామెను తిరిగి బలాత్కారముగ లాగికొనిపోవ ప్రయత్నించిరి. ఇదివర కొకసారి మహమ్మదీయులు ఈమెను తీసికొనిపోవ యత్నించి విఫలమనోరథులైరి. (ఫ్రీ ప్రెస్)

సత్యద్రావాదు నేనుగారి దేహస్థితి

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 15:—పట్టుకోహాతీ సత్యాగ్రహ నాయకుడగు సత్యద్రావాద్ నేనుగారు చాలా అపాయకరముగ స్థితియం దున్నారని, డె. ఎస్. నేనుగుప్తాగారికి శరత్కుమార దత్తుగారి వద్దనుంచి నేడు ఒక వర్తమానము వచ్చినది. వారి స్థితి దినదినము క్షీణించుచున్నది. (అ. ప్రె.)

అమృతమునకు సిద్ధముగానున్నవి

“నూమిడి అంట్లు జహంగీరు మొదలగు ప్రసిద్ధిగల 200 రకములున్నూ యితర ఫల, పుష్ప, పత్రజాతులు అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి.” క్యాటలాగు ఉచితము. రావు చిన్నారావు & సన్సు, కాశ్మీరీ, కడియం, తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

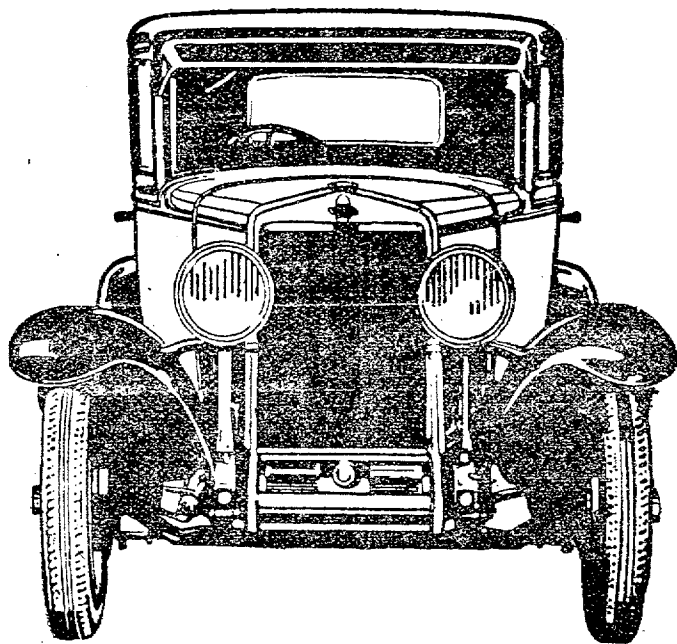

నా ల్లిం టి కం టె

అట్లు

ఎ క్కు వ బా గు గా

యొ న ర్చ గ ల దు

పవరుచందు, సరళతయందు, నిశ్శబ్దమునందు నూటికి 32-వంతునను గమనమునందు కదలిక లేకుండు నట్లును, సిక్సు సిలండరులతోనే కొమ్మమూదిరి పంపువలన ఆక్సిల్ రేషన్యు నభివృద్ధి గాంచబడి, వ్యయమును గావించుటలో మితవ్యయమును చేకూర్చుచున్నది. దీనిని బట్టియే చివర్లెట్ ఖ్యాతి గాంచగల్గుట.

(శ్రేష్ఠస్థానములవద్ద ధరలు)

జనరల్ మోటార్సువారిచే తయారైనది.

టూరర్ రు. 2,595

సెడన్ రు. 3,375

ప్రాక్ దేశముల నిమిత్తం యిచ్చటనే తయారొనర్పబడుచున్నవి

సింప్సన్ అండు కో, లిమిటెడ్., మాంటురోడ్డు, మద్రాసు.

జి. హెచ్. బూలె అండు కో., బెంగుళూరు.

టి. ఫ్లేన్స్ అండు కో., లిమిటెడ్., రెడ్ ఫీల్డ్స్, కోయంబత్తూరు.

బ్రాంచీలు:—కల్లికోట, కొచ్చి, ఎర్నాకులం.

ప్రస్తుత రాజకీయపరిస్థితులు

యతీంద్రనాథుని త్యాగప్రశంస

గోకలేహలో బహిరంగసభ

మహారాష్ట్ర, సెప్టెం 17—“ప్రస్తుత రాజకీయపరిస్థితుల గురించి చెప్పించుచు, నిన్నటి సాయంత్రము 6 గం॥ లకు తమిళ నాడు కాంగ్రెసు సంఘమువారి యాజమాన్యమున గోకలేహలో నందు జరిగిన బహిరంగ సభయందు, కాంగ్రెసు ప్రముఖులు, రాజకీయ వైదిల హక్కులకొరకై నిరణనత్రమాని ప్రాణముల నర్పించిన “జతీంద్రనాథు” గారి నిరుపమాన త్యాగమును, దేశ భక్తిని ప్రశంసించుచు, వారి యాత్మకు శాంతిగలుగు నటుల భగవంతుని ప్రార్థించి, ప్రభుత్వ చర్యను నిరసించిరి. సి. ఎన్. మత్తురంగ మొదలియగుగురు సభకు అధ్యక్షత వహించిరి. ఎవరో యొకరిద్దరు వ్యక్తులు, సభ ప్రారంభమున వెంటనే, ఉపన్యాసముల నవ్వరిగితి అల్లరిచే యుటకు ప్రారంభించి సభ్యులలో అలజడిని, అవేళమును గల్గించిరి. సభలో నెట్లులైనను అల్లరిచేయు తలపుతో వారచటకు వచ్చినటులు గన్పట్టెను. కొంతసేపైనతరువాత వారంజట వారే అల్లరి మానివేయవలసి వచ్చెను.

యతీంద్రుని స్మరణము

అధ్యక్షుడు, సభాకార్యక్రమమును ప్రారంభించుటకు భార్యను, భారత స్వాతంత్ర్యము కొరకు, 68 దినములు నిర శేషత్రమాని, కడు భయంకరము లగు హింసల ననుభవించి తు దకు తన ప్రాణముల నర్పించిన దేశభక్తాగ్రగణ్యుడగు “జతీంద్ర నాథు” గారిని భక్తికృతజ్ఞతాపూర్వకముగ స్మరించుట తమ విధియని నుడిచిరి. జతీంద్రుడు, దేశమాతృ పదపీఠమున తన ప్రాణముల నర్పించునకి 25 వత్సరముల చిరుత్రవమునుండయ్యె ను. అనన్య సామాన్యముగ త్యాగమొనర్చుట మహాభాగ్యమును, దైర్యసాహసములును అతనికి మాత్రమే యున్నెను. జతీంద్ర నాథు, జీవితము నంతయు ప్రారంభమొది చివరవరకును, మాతృ దేశరాధనకొరకే యర్పించెను. తుదకు, కారాగారముల యం దట రాజకీయ హక్కులకొరకు పోరాడుచు నతడు, తన ప్రాణముల సమర్పించెను. ఈ మహాపురుషుని నామసంస్మరణ మాత్రమున సంపూర్ణమైనందుట ప్రయోజనము లేదు. అది నిజముగ స్మరణ గాజాలదు. అతని జీవితమును ప్రతి భారతీయుడును అనుసరించవలెను. నిజముగ, దాసుగారి మహాత్యాగము, మి ఘ్నవయములందు, దేశాభిమానాన్ని రగుల్పొల్పునెడల ప్రతి భారతీయుడును, వెంటనే విదేశేష్ట్రముల పూర్తిగ విహేష్ట్రించి, ఈ క్షణమునుండి యైనను, స్వదేశీనతి మన లంబించుటకు కృతనిశ్చయులు గావలెను” అని నుడువుచు, అధ్యక్షు డీ క్రిందిప్రతిపాదనను గావించగా, సభ్యులెల్లరును సగౌరవముగ లేచినిలిచి, ప్రతిపాదన కామోదమును నెల్లడించిరి.

“చెన్నపురి మహాజనసభ, తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘముల యాజమాన్యమున జరిగిన ఈ మహాసభవారు, తన ప్రాణముల దేశ మాతృపదపీఠాన్నిధిని సమర్పణ మొనర్చి కడుభయంకరముగ హింసలనంది యగుటకు నొసగిన యతీంద్ర నాథుగారి త్యాగము సీసభవారు ప్రశంసించుచున్నారు.

యతీంద్రనాథు నావిధముగ హింసలపెట్టి మరణము పొత్తేసిన ప్రభుత్వమువారి క్రూరప్రవర్తనము సీసభవారు తీవ్రముగ ఖండించుచున్నారు.

“ధనస్వామ్య సామ్రాజ్యశృంఖలములనుండి, భారత దేశమునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును బడయుటకు దేశీయు లెల్లరు తీవ్రముగ ప్రయత్నింపవలెనని ఈసభవారు దేశీయుల ను హెచ్చరించు చున్నారు.

బ. కందసామిచెట్టిగారు

యతీంద్రనాథునివంటి నిర్మల దేశభక్తుని, విషాదమరణ మును, ప్రభుత్వమువారి నిర్దాక్షిణ్యతైఖరియు, ప్రస్తుతిము భారత రాజకీయపరిస్థితులను స్పష్టముగ ప్రతిఫలించుచున్నవి. బికానోకనమయమున ప్రపంచమునంతను మిరుమిట్లు గలిగిన విజ్ఞానసంపత్తి గల 3500 లక్షల భారతీయులివుడు, అల్ప ఉంట్లొకటగు పాశ్చాత్య అధికారవర్గ పాదతలమున, దాస్యశృంఖలబద్ధులై పడియున్నారు. ఇది చాల విచిత్రముగ గన్పడుచు భారతీయులందరును. గలసి వికృతంత ముతో స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు కృతనిశ్చయులైనంత మాత్రముననే స్వరాజ్యములభించును. ఆయినను మనవారీయం దట్టి వికృత గగనమునుముగ నున్నది. ప్రస్తుతము అనేక భిన్నపక్షములుగ నేర్పడి మనలోమనము కొట్టుకొనుచున్నాము. భారతదేశ మేమాత్ర మభివృద్ధిపందినను బ్రాహ్మణులకును బ్రాహ్మణభేదకులకును, హిందువులకును మహమ్మదీయులకును విభేద ములుతొలగి వికృతకురునలెను అని నుడువుచు కందసామి

చెట్టిగారు కడ్డకు మద్యపాననీషేధము అస్పృశ్యతానివారణ యాద్యములగురించి ప్రబోధించిరి.

జతీంద్రనాథ దాసువంటి మహాత్యాగ భారతదేశ మునకు స్వరాజ్యమును సాధింపగలరనియు, ఈ క్లిష్టస్థితియందు భారతీయులెట్లు తమ కీర్తిప్రతిష్ఠల నిలువజెట్టుకొందురో ప్రపంచమంతయు తలనెత్తిజూచుచున్నారనియు భారతీయులు తమ విజ్ఞానమునకు తగినవిధమున ప్రవర్తించి తమ కీర్తిప్రతిష్ఠల నిలుపుకొనవలెననియు నుడిచిరి.

బషీదు అహమ్మదునయ్యారు

సభారు పటేలుగారును తమిళరులను అనేకమంది ఇటీవల నీ నగరమున కరుదెంచి ప్రజల ప్రబోధించి యుండుటచే, ప్రజలలో చాలమార్పు గలిగియుండునని తాను భావించితి ననియు కాని తానిపుడు పరీక్షించి చూడగా నెట్టిమార్పును గన్పింపక చాల ఆశాభంగము చెందితి నునియు బషీరు అహమ్మదు నయ్య దుగారు నుడిచిరి. ఎవరెన్ని యుపన్యాసముల గావించినను, ఎవ రెంత ప్రసంగించినన, ఇంకను ప్రజలు సభలకు విదేశేష్ట్రముల ధరించియే యరుదెంచుచుండుట చాల శోచనీయమనియు నుడిచిరి. ఇల్లిభభాయి పటేలుగారు రాష్ట్రీయున వ్యక్తిత్వములు అనూనుగురించియు ప్రసంగించి యుండెను. ఈ క్రుల్లుదళ కంతుకు ప్రజలలో తగినంత వివక్షజాజ్ఞానము, దేశాభిమాన ము, స్వాతంత్ర్యతృప్తి కాకపోవుటయే కారణము. రాష్ట్రీయ నాయకులలో అనూయభావము తొలగవలెను. తిరిగి భారత దేశ మొకనాయకుని ఆదిపత్యముక్రింద నెత్తును నడచునో అపు డే స్వపరిపాలనము తప్పక వచ్చును అని బషీరు అహమ్మదు నయ్యదుగారు నుడిచిరి.

చిన్నసామి అయ్యంగారు

యతీంద్రనాథునవంటి పురుషసింహులచర్యలే దేశచరి త్రల గావించునని నుడువుచు అమహా పురుషుని యడుగులయం దితరులుగూడ నడువలెనని హెచ్చరించిరి.

సత్యమూర్తిగారు

సత్యమూర్తిగారు యతీంద్రనాథుని కై ర్య సాహ స త్యాగశక్తిలలో సహస్రాంశమైనను భారతీయ సామాన్యమున కొనగబడవలెనని ప్రార్థించుచు, దాసుగారు తమ18 వత్సరముల నుండియునుగూడ, దేశముకొరకై పాటుపడుచు అనేక పర్యా యములు ప్రభుత్వమువారిచే నిర్మంధింపబడెనని నుడిచిరి. యతీంద్రనాథుగారి త్యాగము-అధికారవర్గ అంత్యమును మరింత సన్నిహియందా రూక్షయైన పక్షకుల గురించి ప్రసంగించు చు, భారత దేశమున నిపుడు ప్రభుత్వ అనుయాయులు జాతీ య స్వాతంత్ర్యవాదులు అను రెండు పక్షములే గలవనియు నుడువుచు, ప్రజ లీవిషయమును గమనించి, స్వాతంత్ర్యోద్యమ విజయమునకు తమ పలుకుబడినంతయు నుపయోగింపవలె నని హెచ్చరించిరి. అంతటితో సభ ముగిసెను.

మద్రాసు అందు సదరక్ మరాటా రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు కాబడినది)

నోటీసు

మైసూరునందు

దశరా మహాత్మ్యము

ప్రత్యేకముగా తగ్గింపబడిన ధరలు

	రు.	అ.	పై.
పోవుటకు తిరుగ వచ్చుటకు మొదటి తరగతికి	44	18	0
రెండవ తరగతికి	25	14	0
మూడవతరగతి మొయిలుకు	9	8	8
సాధారణబండికి	7	8	6

28-9-1929 నుండి 18-10-1929 వరకు రిటరన్ టిక్కెట్లు విక్రయించ బడును. తిరుగు ప్రయాణము 24-10-29 తేది రాత్రి 12 గంటలలోగా ప్రారంభించ వలెను.

పసికల్లులకు పైన తెలుపబడిన టిక్కెటుల ధరలలో సగము ధరకే ఇవ్వబడును.

వాతావరణస్థితి

1929సం॥ సెప్టెంబరునెల 17-వతేది మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ము 24 గంటలలో అత్యధికవర్షపాతము	ము 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షపాతము	ము 24 గంటలలో వర్షము	ము 24 గంటలలో అత్యధికవర్షపాతము	ము 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షపాతము
గోపాల్ పూర్	89	78	0.1	21.4	— 3.6
విశాఖపట్టణము	85	76	0.5	28.7	+ 4.2
కాకినాడ	84	76	0.1	20.9	+ 1.8
మచిలీపట్టణము	86	77	0.1	19.7	— 1.9
కర్నూలు	86	75	+	10.6	— 6.4
బళ్లారి	85	72	1.1	8.1	— 5.7
అనంతపురం	1.4	.42	— 7.1
కడప	92	71	1.4	9.8	— 6.4
నెల్లూరు	92	78	0.4	7.7	— 1.8
మద్రాసు	88	77	0.1	11.9	— 1.8
కడపూరు	88	76	...	17.5	+ 4.8
నెల్లూరు	90	78	+	7.1	— 10.5
సేలము	89	78	...	7.6	— 9.7
కోయంబట్టూరు	85	71	...	5.5	+ 0.5
తిరుచనాపల్లి	91	78	0.8	4.7	— 4.6
నాగపట్టణము	89	78	...	9.8	+ 0.1
మధుర	96	77	...	2.8	— 7.6
పాంబన్	86	79	...	0.2	— 1.5
పాలంకోట	0.4	— 1.7
తిరువేండ్రము	88	75	0.2	31.9	+ 4.6
కొచ్చిన్	84	74	0.8	77.8	+ 7.8
కాలికట్టు	87	74	0.2	100.0	+ 15.4
మంగళూరు	81	74	0.4	128.7	+ 20.5
తెంగునూరు	79	67	1.9	8.8	— 7.5
మెరకార	74	68	1.8	111.1	+ 11.1
కొడైకనాథ్	64	53	0.8	16.7	— 8.4
మామూర్	70	55	0.4	11.1	—

సర్కారులు:—విశాఖపట్టుములో 0.5, మచిలీపట్టుములో 0.1 వర్షించెను. గోపాలపురం, కాకినాడలో తులవ రులుబడెను. మల్పావిస్తారముగాయున్నది. గోపాలపురంలో తప్ప ఇతరచోట్ల పగటివేడిమి 8 మొదలు 6 డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్కన్:—అనంతపురం, కడపలో ప్రతివోటను 1.4 వర్షించెను. బళ్లారిలో 1.14 వర్షించెను. కర్నూలులో చిను కులుబడెను. కర్నూలు, బళ్లారి పగటివేడిమి 8.5 డిగ్రీలు తక్కువ. కడపలో రాత్రివేడిమి 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—నెల్లూరులో 0.5 మద్రాసులో 0.1 వర్షించెను. నెల్లూరులో మల్పావిస్తారముగానున్నది. మద్రాసు కడపూరులో పగటివేడిమి 5 డిగ్రీలు తక్కువ. నెల్లూరులో రాత్రివేడిమి 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

పి. ఆర్. చిదంబర అయ్యర్,

హామవాతావరణాప్రజ్ఞాడు.

కడప డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. No. 230/1929.

వాది:—జాటూరు వోబుళమ్మ

Vs.

ప్రతివాదులు:—1 అంకిరెడ్డి పుల్లారెడ్డి, 2 శిరిపురెడ్డి శిర్డయ్య
ప్రవాది ప్రతివాదులపైన రు 102-4-0 లకు దాఖలు చేసినప్పుడి. 2 డో ప్రతివాది యిదావాకు తనకుగల ఆదేశ. ణను తెలియజేసికొనుటకుగాను 27-9-1929 తేదికి వాయిదా నిర్ణయించివున్నారు. గనుక నాటిదినము పగలు 10 ఘంటలకు యీ కోర్టులో హాజరై చెప్పుకోవలసినది. అట్లు హాజరు కాని యెడల యిక్సావరీగా డిక్రీ చేయబడునని తెలిశేది.

డి. వెంకట్రమణశెట్టి,

16-9-29,

వాదివకిలు.

విదేశవార్తలు

రైసు ప్రదేశము

బ్రిటిషు సైన్యము నేడే ఖాళీచేయుట ప్రారంభించెను

(వైరెస్)

రుగ్బీ, సెప్టెంబరు 14:—రైసు ప్రదేశమునుండి బ్రిటిషు సైన్యము ఖాళీచేసిపోవుటకు నేడే ప్రారంభించెను. వీన్నే దేను నుండి రెండుపటాలములు బయలుదేరి పోయినవి. ఈ పదకొండు సంవత్సరములనుండి సైన్యములు నిష్క్రమణ ప్రవర్తనమును జూపెను. జర్మనులపట్ల మర్యాదగ ప్రవర్తించిరి. ఆరుదైవసైన్యము గూడ డిశంబరు మధ్య పూర్తిగా ఖాళీచేసెదరు.

జర్మనీలో తాము కాలమును చక్కగ గడిపితి మనియు ఆక్కడిసంగతులను మరచిపోజాలమనియు, కాని ఇంటికెవచ్చు ముఖముకంటె వేరులేదనియు ఈ సైనికులు రూటరుతో నెలిసిరి.

ఇందులో చాలమంది యువకులే. యుద్ధములో పనిచేసి ఎటుగరు.

నాకాదళ నిర్ణయము

జయప్రదమగు రాయబారములు

(వైరెస్)

రుగ్బీ, సెప్టెంబరు 15:—నాకాదళ నిర్ణయమునుగూర్చి రాయబారములు జయప్రదముగ ముగిసినందుకు రాంకే మగ్దో నాల్లుగారిని, సైసిడెంటు హూవరుగారిని అభినందించుచు, పత్రికలు ప్రకటించెను. వాషింగ్టనులో మగ్దోనాల్లుగారికి అభివందనాగ్రాంత మెదురుజూచుచున్నదట. ఇంకను నాకాదళ విషయమై మిగిలిన భిన్నాభిప్రాయములను డిశంబరు 8 తేదీని జరుగనున్న అయిదుగురు ప్రభుత్వముల సభలో పరిష్కారము చేసెదరట. దీనినిగూడ పూర్తిచేయుటకు రాంకే మగ్దోనాల్లు గారు వాషింగ్టను కేసుచున్నారనుట అన్యాయమను చున్నారు. వచ్చేనెలలో రాంకే మగ్దోనాల్లుగారు హూవరు గారిని గలిసికొన్నపుడు ఇతరవిషయములను పరిష్కరించెద రట. ఇంకను ఏకాభిప్రాయము గావలసిన విషయములు ఇప్పు డైన సమయమున ఒక క్రాయిజరులేగాక యుద్ధనౌకలలో గూడ పోటీ ఏమి యుండవలెనున్నాడు.

ఈ విషయమును లండనుపత్రికలు ముఖ్యముగ పాటించు చున్నవి.

ఇర్విను ప్రభుదంపతుల పయనము

ఇంగ్లండునుండి అక్టోబరు 10 తేదీని బయలుదేరెదరు

(వైరెస్)

రుగ్బీ, సెప్టెం 16:—ఇర్విను ప్రభుదంపతులు ఇంగ్లండు నుండి అక్టోబరు 10 తేదీని బొంబాయికి బయలుదేరెదరు. బొంబాయిలో ప్రవేశించిన వెంటనే గోవక్ ప్రభునుండి అధికారములను స్వీకరించును.

హాయిల్లాము ప్రభుదంపతులు

(వైరెస్)

రుగ్బీ, సెప్టెం 16:—పసిపికు సమద్రతీరమునను దేశముల సంబంధములను అంతర్జాతీయ సంబంధములను చర్చించుటకు జపానులో అక్టోబరు 28 తేదీని సభ జరుగనున్నది. ఆసభకు హాయిల్లాము ప్రభుదంపతులు నిన్న జపానుకు బయలుదేరిరి.

ప్రస్తుతముందున్న సుంకములను రెండు సంవత్సరములవరకు యూరపియను దేశములు హెచ్చుజేయుననుచో యూరపులో రాజ్యము లన్నియు మిత్రవ్యయముతో గూడుకొనునని వర్తకసంఘాధ్యక్షులగు విలియం గ్రాహం గారు చెబుచున్నారు.

క్రాయిజరు సమస్య

చాలవరకు ఒడంబడిక కుదిరినదన్నమాట

ఈవిషయమై సభ భగ్నముగాదు

(రూటరు)

లండన్, సెప్టెంబరు 17:—ఇదివరలో నాకాదళ నిర్ణయమునుగూర్చి ముఖ్యముగ క్రాయిజరు సమస్యనుగూర్చియే భగ్నమగుచుండెను. ఆట్టి క్రాయిజరు సమస్య నేడు చాలవరకు పరిష్కారమయినదనె జెప్పవగు. మునుపున్నంత భిన్నాభిప్రాయములేదు. ఉన్నదోలేదో యనిపించుచున్నది. మూడు 8 అంగుళముల ఫిరంగులతో క్రాయిజరులను గూర్చియే ఆలోచింపవలసియున్నది. ఈవిషయమై ఎంతమాత్రము చెడకుండ జేయవలెనని హూవరుగారును, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారును నిశ్చయించుకొనిరి. గ్రేటుబ్రిటనుకు 15 క్రాయిజరులు 8 అంగుళముల ఫిరంగులతోను 25 క్రాయిజరులు 6 అంగుళముల ఫిరంగులతోను అమర్చబడవలసి యుండవలెననుచున్నారు. మొత్తము 880000 టన్నుల బరువుండవలెనట.

యునైటెడ్ స్టేట్సుకు 21 క్రాయిజరులు 8 అంగుళముల ఫిరంగులతోను, 15 క్రాయిజరులు ఆరంగుళముల ఫిరంగులతోగూడ కొనవలెనట. మొత్తము 815000 టన్నుల బరువుకు మించి యుండరాదు, కాని అమెరికాకు 18 క్రాయిజరులు 8 అంగుళముల ఫిరంగులతోమాత్రమండవలెనని బ్రిటను చెబుచున్నది. 800000 టన్నుల బరువుకు మించి యుండరాదనున్నది. ఈవిషయమై ఒడంబడిక మరు రుటకు అంగ్లామెరికను రాయబారములే ఆఖరుగాదు. ప్రపంచములో ఇతరులపట్ల బ్రిటను తనబాధ్యతను నెరవేర్చువాని మీద ఆధారపడియున్నది. ఇదివరలో గాంచిన విఫలప్రయత్నములను మరచిపోక బ్రిటను మరల క్రొత్తగా ప్రారంభించుటకు నిశ్చయించుకొనెను. రాచకీయ ఒడంబడిక లేనిదే నాకాదళము లనుగూర్చి ఒడంబడిక కుదరదని గ్రహించిరి. అందుచే కెల్లాగు ఒడంబడికను ఆధారముగొని రాయబారములు ప్రారంభమైనవి. ముందు నాకాదళవిషయమై ఒడంబడికను కుదుర్చుకొనగల్గుదుమేని జీనీవాలో వైమానిక భూసైన్యములను నిర్ణయించుటకు వీలగును. ఆపిదప ప్రపంచమంతయు చేయుటకు వీలగునని బ్రిటను తలంచుచున్నది.

నర్ కె. వి. రెడ్డిగారి ఆరోగ్యము

అభివృద్ధి గాంచుచున్నారు

(రూటరు)

లండన్, సెప్టెంబరు 17:—నర్ కె. వి. రెడ్డిగారు అభివృద్ధి గాంచుచున్నారని దర్శనవార్తలు చెబుచున్నవి. బుధవారమునాటికి రోగముమరలి జననత్తులను జేరుకొని ననుచున్నారు. అంతయు సస్యముగ జరిగిపోయినచో బుధవారమునాడాయన ఆరోగ్యప్రదేశమునుండి వెడలిపోవచ్చుననుచున్నారు.

నైమకకమిషను సిఫార్సులు

“నన్ డే టైముస్ పత్రిక సూచనలు”

బరక్ హం ప్రభుని ప్రకటనము

(రూటరు)

లండన్, సెప్టెంబరు 17:—నైమను కమిషను సిఫార్సులు సకడే టైముస్ పత్రికా విలేఖరి చెప్పియుట నిజమైనవిగావు. అధికార ప్రమాణముతో గూడుకొన్నవి గావు మేము తయారుచేయు చిత్తునివేదికనైనను ఇంతవరకు ఆలోచింపలేదని బరక్ హం ప్రభువు రూటరుతో చెబుచున్నాడు.

సకడే టైముస్ పత్రిక సూచనలను డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక ప్రకటించినది. బరక్ హం ప్రభువు నిజము కాదన్నను అసలు సిఫార్సుల ధోరణి అటులేనని యుండునని ఫ్రీ ప్రెస్ విలేఖరనుచున్నాడు. నైమను కమిషను అధ్యక్షుడుండ, నైమను కమిషను కార్యాలయముండ బరక్ హం ప్రభు వేల సకడే టైముస్ సూచనలు తప్పని ప్రకటించుట కేమియవలెనని ప్రశ్నించుచున్నారు.

కాని నన్ డే టైముస్ ప్రకటన చాలవరకు నిజమేయని ఫ్రీ ప్రెస్ విలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు. కాని ముందుగనే వెలువడుట మాత్రము క్రొత్తసంగతి

యనుచున్నాడు. దానివలన భారతీయులకును, బరక్ హం ప్రభుని ధోరణి గిట్టనివారికిని కార్మిక లిబరలు పక్షనాయకుల యుద్దేశ్యములను ఖండించి వారు చేయదలచుకొన్న మంచిదనికి అడ్డుతగులుట కిది తోడ్పడు ననుచున్నారు. వారెంత బరక్ హంము పక్షమువారిని తృప్తిబరువ నిచ్చగించినను అడ్డు తగులుటకు వీలగుచున్నది.

జే. హెచ్. థామస్ గారు

కనడానుండి తిరిగివచ్చుట

(వైరెస్)

రుగ్బీ, సెప్టెంబరు 16:—గతనెల 9 తేదీని థామస్ గారు కనడాను, ఇంగ్లండుకును వర్తకసంబంధములను యభివృద్ధిజేయదలంపుతో పోయిరి. ఇంగ్లండులో పనిచేసివారికనుస్థాను తిర్రూవేదా నివారణ జేయునెంచిరి. కనడాగోళములను బ్రిటను బొద్దును కనడా కొనుటకును ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి.

రాంకేమగ్దోనాల్లుగారు

అక్టోబరు 10 తేదీని న్యూయార్కు కేగెదరు

రుగ్బీ, సెప్టెంబరు 16:—రాంకేమగ్దోనాల్లుగారు వాషింగ్టనులో ఆరురోజులూగి ఆపిదప అక్టోబరు 10 తేదీని న్యూయార్కు కేగెదరు. త్రోవలో పిలవల్సియు కేగి క్రిందటివారు తాను అమెరికా కేగినపుడు జబ్బుచేసినపుడు సహాయముచేసిన వైద్యులను జూచెదరట.

ప్రస్తుతపు టేర్పాటులప్రకారము రాంకేమగ్దోనాల్లు గారు న్యూయార్కునుండి 14 తేదీని బయలుదేరి నీయూగ్రా నీటిపాతమునుజూచి టూరంట్లోకు పోయెదరు. అట్లా వాలో కనడా ప్రధానామాత్యుని జూడవచ్చును. అతనితో చాలవిషయములను చర్చించెదరు. అచటయుండదలచిన మూడు రోజులలో ఆయన మెకంజీకింగుగారితో చర్చించెదరు. తరువాత మాంట్రీల్, క్వీబెకు కేగెదరు. ఇంగ్లండుకు క్వీబెకునుండి మగ్దోనాల్లుగారు అక్టోబరు 25 తేదీని బయలుదేరెదరు. అంగ్లామెరికనుల సంబంధములు మరింత ఎక్కువగా బలపడి ఏర్పడుటకు మగ్దోనాల్లుగారి పురు అమెరికా కేసుచున్నారట.

వెస్టిండియా పంచదార

వర్తిశ్రమ విచారణ సంఘమువారు

చేయవలసిన పని

అధినివేశకార్యాలయమువారి ప్రకటనము

లండన్, సెప్టెంబరు 16:—ప్రస్తుతము పంచదార పరిశ్రమ మందగించుటకును కారణములను కనుగొనవలెను. అవి ఎంతవరకు శాశ్వతముగ గాని తాత్కాలికముగ గాని యుండునో నిర్ణయించెదరు. మొత్తము మీద పరిశ్రమ ఎట్లున్నదో జూచెదరు.

మంచి యుత్పత్తి యుండునటులను, ట్రాన్సు పోర్టు పోకర్మములను కలుగజేయుటకును విక్రయపు సౌకర్యములను ఏర్పాటు జేయుటకును ప్రయత్నించెదరు. తాత్కాలికముగ చేయవలసిన సహాయమును గూర్చి యోచించెదరు. పంచదార పంటపూనే మరితరపంటల టేర్పాటు జేయుట మంచిదా యని ఆలోచించెదరు. తత్సాధనముల నర సెదరు.

రైసు ప్రదేశమునుండి ఆక్రమణసేసలలో మొదటి బ్రిటిషు పటాలము విక్టోరియా స్టేషను చేరువరికి వేలకొలది ప్రజలుగూడి స్వాగతమొసగి సంతసించిరి.

రాజగారి ఆరోగ్యము బాగానేయున్నది. సత్తువ జేరుచున్నది.

ఇంపీరియలు అర్బు ఎగ్జిబిషను:—నాల్గవ ప్రదర్శనము 1880 ఏప్రిల్, మే, జూన్, సెలందు లండనునగరములో జరుపబడునని ప్రభుత్వప్రకటన గావించబడినది.

నైమనుకమిషను సిఫార్సులు

రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము

రాష్ట్రీయనాయకులను జేరదీయుట; అసంబ్ధి ప్రభుత్వమును బలపరచుట

రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగ అసంబ్ధి నిర్వచితసభ్యులను నియమించవలెననుట

నత్వర డొమినియను ప్రభుత్వపాలనావిధానము వీలులేదు. లా ఆర్డరు దేశములో శాంతిరక్షణము

కేంద్ర ప్రభుత్వాధికారములోనే యుండవలెను

నియోజకాధికారమును విస్తరింపజేయుట

ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము నుంచెదరు

(బీమునర్వసు)

లండన్, సెప్టెంబరు 15:— ఇదివరలో మాండ్లెరు గార్డియనుపత్రిక సయమును సిఫార్సులను నూచించిన సంగతి నిజమే యని ప్రీ ప్రెస్ విలేజురి చెబుచున్నాడు. రాష్ట్రీయ నాయకులను జేరదీసి అసంబ్ధి ప్రభుత్వాధికారమును బలపరచుచు రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము నీయవలెనని సయమును కమిషను సిఫార్సుచేసెదరట. సయమును కమిషనులో కన్సర్వేటివు సభ్యులకును, కార్మికసభ్యులకును భిన్నాభిప్రాయములన్నను వివరములను గూర్చియేగాని వికాలమును విధానమునుగూర్చి ఎట్టి భిన్నాభిప్రాయములు లేవు. అసంబ్ధి యధికారమును తగ్గించి రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము నీయవలెనని బరకహం ప్రభువు నుడుచుచున్నాడు. కార్మికసభ్యులు అసంబ్ధి యధికారముల నెంతమాత్రము తగ్గించరాదనుచున్నార. అసంబ్ధిలో ప్రజానిర్వచిత సభ్యులను రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగ నియమించుట కొక మామూలు సేర్పాటు జేయవలె ననుచున్నారు.

సకాడే మైమునిలేఖరి వ్యాఖ్య

సయమును కమిషనుదలకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము, డొమినియను ప్రభుత్వ విధానములలో ఏదియు సాధ్యముగాదని తోచినపుడు పైని నూచింప బడిన విధాన మే ఆచరణీయము. అదియే అవశ్యకర్తవ్యము. ఇంతకంటె ఎక్కువ సిఫార్సుచేయుటకు వీలులేదు. పార్లమెంటులో ఏవత్తుమునకు ఎక్కువబలము లేకుండుటచే నైమను కమిషనుదల భిన్నాభిప్రాయములను పాటింప నక్కరలేదు. అందుచే వారందరూ ఏకాభిప్రాయముతో నుండుటకే ప్రయత్నించెదరు. సెంటులు కమిటీ నివేదిక అక్టోబరులో నైమనుకమిషనుకు జేరును. వారు సామర్థాతితో ఆలోచించెదరు. కమిటీసిఫార్సులను పాటింపక స్వతంత్రముగ తమకు తోచినటులు పార్లమెంటుకు నైమనుకమిషను సిఫార్సుజేసెదరు.

నైమను కమిషను సిఫార్సులు ఇండియా ప్రభుత్వము, బ్రిటిషుమంత్రివర్గముల అంగీకారమును బడసిననే యనుకొనవలెను. సెంటులు కమిటీనివేదకను నైమనుకమిషను నివేదకను ఇండియా ప్రభుత్వము, బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు ఆలోచించెదరు.

నైమను కమిషను నివేదకను జాయింటు పార్లమెంటు కమిటీకి బంపి వారితో అసంబ్ధిప్రతినిధులు చర్చించుటకు ఏర్పాటుజేయవలెనను విషయమును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు పార్లమెంటువారికి తెలిపెదరు. జాయింటు కమిటీచారణ కొంతకాలము పట్టును. వచ్చే అక్టోబరులోపుగ ఇండియా ప్రభుత్వపు ఆప్ట సమరణవట్టుము వెలువడవలదు.

ప్రీ ప్రెస్ విచారణ

అన్ని రాష్ట్రీయములందును కెండు శాసనసభ లుండవలెనని బరకహం ప్రభు వనుచున్నటులు ప్రీ ప్రెస్ విలేజురి చెబుచున్నాడు. అసంబ్ధిలో ప్రజానిర్వచితసభ్యులను తగ్గించి స్వల్ప సంఖ్యకులుగ జేయవలె ననుచున్నాడు.

రాష్ట్రీయాధికారము చక్కగ సాగవలెనన్న, ఇండియా మంత్రి పేత్తనము తగ్గవలెనని కార్మికసభ్యు లనుచున్నార. అన్నిటిలోను రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము సమగ్రముగ నుండవలెను. నియోజకాధికారము విస్తరింపబడవలె ననుచున్నార.

చంద్రా నర్సరితోటలు- సెలం జంక్షన్
రి సెం॥ అంటుమామిడిచెట్లు, నిమ్మ, నారంజి, చక్కెర, డబ్బాకు 7½. జామ, దాలిను, అంజూరు, అంగూర్, సులాబి, క్రొటన్ను, పూలచెట్లు డబ్బాకు 5. స్వర్ణ తిక్కానీ, పూలచెట్లు, స్వర్ణ తిక్కానీ, ఫలవృక్షచెట్లు, ప్రతిదినము 2½ పాకెట్టు 2½. Ditto 12 పాకెట్టు 1½. క్యాటలాగు ఇశాం.

నమ విస్తారముగ అభివృద్ధి గాంచుటకు రాష్ట్రీయప్రభుత్వము లండే యవకాశ మున్నది. రాష్ట్రీయపరిస్థితులనుబట్టి సిఫార్సులుండును. కాని అసలుపునాది ఒకటిగనే యుండును. ఆ యా రాష్ట్రీపరిస్థితులు కేర్యేరుగా నుండుటచే పరిపాలనాపద్ధతులు గూడ వాటినిబట్టి సరిబుచ్చుకొనుటకు వీలుగ నుండునటులు మార్పులను నూచించిరి.

ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము కొన్ని మార్పులతో నిలిచియుండును. నియోజకాధికారమును విస్తరింపజేయుట.

స్వపరిపాలనముక్రింద జనసామాన్యము నియోజకవర్గపు బాధ్యతను గర్హించుటయూ, వారికి రాజీయప్రబోధ మేర్పడుటయు ముఖ్యము. అట్లు ఏర్పడునటులు ప్రస్తుతమున్న నియోజకవిధానములు తృప్తికరముగ పనిచేయువలెను.

సకాడే మైమునిలేఖరి వ్యాఖ్య

సయమును కమిషనుదలకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము, డొమినియను ప్రభుత్వ విధానములలో ఏదియు సాధ్యముగాదని తోచినపుడు పైని నూచింప బడిన విధాన మే ఆచరణీయము. అదియే అవశ్యకర్తవ్యము. ఇంతకంటె ఎక్కువ సిఫార్సుచేయుటకు వీలులేదు. పార్లమెంటులో ఏవత్తుమునకు ఎక్కువబలము లేకుండుటచే నైమను కమిషనుదల భిన్నాభిప్రాయములను పాటింప నక్కరలేదు. అందుచే వారందరూ ఏకాభిప్రాయముతో నుండుటకే ప్రయత్నించెదరు. సెంటులు కమిటీ నివేదిక అక్టోబరులో నైమనుకమిషనుకు జేరును. వారు సామర్థాతితో ఆలోచించెదరు. కమిటీసిఫార్సులను పాటింపక స్వతంత్రముగ తమకు తోచినటులు పార్లమెంటుకు నైమనుకమిషను సిఫార్సుజేసెదరు.

నైమను కమిషను సిఫార్సులు ఇండియా ప్రభుత్వము, బ్రిటిషుమంత్రివర్గముల అంగీకారమును బడసిననే యనుకొనవలెను. సెంటులు కమిటీనివేదకను నైమనుకమిషను నివేదకను ఇండియా ప్రభుత్వము, బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు ఆలోచించెదరు.

నైమను కమిషను నివేదకను జాయింటు పార్లమెంటు కమిటీకి బంపి వారితో అసంబ్ధిప్రతినిధులు చర్చించుటకు ఏర్పాటుజేయవలెనను విషయమును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు పార్లమెంటువారికి తెలిపెదరు. జాయింటు కమిటీచారణ కొంతకాలము పట్టును. వచ్చే అక్టోబరులోపుగ ఇండియా ప్రభుత్వపు ఆప్ట సమరణవట్టుము వెలువడవలదు.

ప్రీ ప్రెస్ విచారణ

అన్ని రాష్ట్రీయములందును కెండు శాసనసభ లుండవలెనని బరకహం ప్రభు వనుచున్నటులు ప్రీ ప్రెస్ విలేజురి చెబుచున్నాడు. అసంబ్ధిలో ప్రజానిర్వచితసభ్యులను తగ్గించి స్వల్ప సంఖ్యకులుగ జేయవలె ననుచున్నాడు.

రాష్ట్రీయాధికారము చక్కగ సాగవలెనన్న, ఇండియా మంత్రి పేత్తనము తగ్గవలెనని కార్మికసభ్యు లనుచున్నార. అన్నిటిలోను రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము సమగ్రముగ నుండవలెను. నియోజకాధికారము విస్తరింపబడవలె ననుచున్నార.

చంద్రా నర్సరితోటలు- సెలం జంక్షన్
రి సెం॥ అంటుమామిడిచెట్లు, నిమ్మ, నారంజి, చక్కెర, డబ్బాకు 7½. జామ, దాలిను, అంజూరు, అంగూర్, సులాబి, క్రొటన్ను, పూలచెట్లు డబ్బాకు 5. స్వర్ణ తిక్కానీ, పూలచెట్లు, స్వర్ణ తిక్కానీ, ఫలవృక్షచెట్లు, ప్రతిదినము 2½ పాకెట్టు 2½. Ditto 12 పాకెట్టు 1½. క్యాటలాగు ఇశాం.

Chandra Nursery, P. O. Salem Junction

గ్రంథాలయోద్యమము

శ్రీయుత ఎస్. ఆర్. రంగనాథసుగారి ప్రచారము

చెన్నపురి గ్రంథాలయ సంఘాధ్యక్షులు ఇట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—ఈ సంఘమువారి కోరికపైని సంఘకార్యదర్శి యైన, చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయ లైబ్రేరియనున్న అగు శ్రీయుత ఎస్. ఆర్. రంగనాథసుగారు చెంగల్పట్టు జిల్లా యనకే ముఖ్యస్థలములలో గావించిన తీవ్రప్రచార మిప్పుడే పూర్తి యయినది. పాశ్చాత్యదేశములో గ్రంథాలయోద్యమ మెట్లు నిర్వహింపబడుచున్నదో వీరు లాంతరు చిత్రపటముల సహాయమున ప్రజలకు సుబోధకము గావించిరి. గ్రంథాలయము సెలకొల్పబడుటకు తగిన స్వల్పధనమును ప్రభుత్వమువారు ఖర్చు గావించుట కిష్టపడుదునచో ప్రాథమిక విద్యకై ఖర్చు గావించబడుచున్న లక్షలకొలది రూప్యము లన్నియును స్వర్గమే యగునని రంగనాథసుగారు స్పష్టముగా జెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

డోపిరిత్తుల విపత్తు

జలుబు, తొమ్ముపడిసెము గల్గు బాధకు

పెప్స్ తో సాటి మరేదియులేదు

ఈ ఋతువునందు, శీతోష్ణస్థితి పరీకించిన శ్వాసకోశ వ్యాధులకు అనుకూలమైనది. తొమ్ముపడిసెము, ఉబ్బసము మొదలైనవి రాకుండుటకు ముందుగానే పెప్స్ వీమాత్రం జలుబు, చేసినన, నేవించుట శ్రేయస్కరము.

పెప్స్ చాలామంచిమందు. ఒక్క బిళ్లలో నిమిడియున్నది. నోటిలో వేసుకొనిన వెంటనే, పూనయమునకు, శ్వాసకోశములకు బలమును చేకూర్చు సాంబాటి సాగులు బయలుదేరును. ఇవి శ్వాసతోకూడి లోనికి పోవును. శ్వాసనాళములందు, చేరియుండిన విషక్రిముల నన్నిటిని తొలగించును. బాధ నొందిన నరము లన్నిటికి ఉపశమనము గలిగించి, శ్వాస కర్మపడు కళమును తెగకొట్టి శ్వాసకణ్డంకు లేకుండ చేయును. పెప్స్ వల్ల దగ్గు వెంటనే ఆగిపోవును. శ్వాస నాళము లన్నిటికి కత్తిని గలిగించును.

దగ్గులకు, జలుబుకు, ఇన్ ఫ్లూయెంజా, తొమ్ముపడిసెము, గొంతునొప్పి, ఉబ్బసము, కఫ దగ్గు మొదలైనవాటికి పెప్స్ అమోఘముగా పనిచేయును. నేడే ఒక సీసాను తెప్పించుకొనుడు. మందులంగల్గి న్నిటియందును దొరకును. సీసా 1 కి రు 1/- ఏ జెంట్లు:—

మెసర్స్ దాదా అండు కో,

చైనాబజారు రోడ్, మద్రాసు.
PEPS.

ముప్పది సంవత్సరముల యుద్ధము

రక్తము, ఇనుములయొక్క అవశ్యకత

ముప్పది సంవత్సరములవరకు ఐరన్ జెలాయి డ్యుకును, హందూదేశములో రక్తములో ఇనుములేక పోవుటచే కలిగిడు సగమునకుపైగా బాధలు కలిగించు రక్తసంబంధములగు వ్యాధులకును నీరససితికిని యుద్ధము జరిగినది.

ఉష్ణదేశ జీవితమునందలి ప్రయాసము రక్తములోని ఇనుమును చాల భాగము హరించును. ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనుటకు రక్తములో సులభముగా జీర్ణమగు రూపముతోనుండు ఇనుముగల ఐరన్ జెలాయిడ్ను నవ్పడవ్వడు నేవించి దీనిని భర్తీ చేయుట అవసరము.

నాంగురకములుగా ప్రతివోటను విక్రయించబడుచున్నది. నెం. 1. బాలురకు. నుకుమారులగు స్త్రీలకు. నెం. 2. వయసు వచ్చినవారికి. నెం. 2. (ఏ.) పురుషులకు ప్రత్యేక బలవర్ధకము నెం. 3. విశేషబలవర్ధకము. 14 దినములకు సరిపడునది రు 1. 40 దినములకు సరిపోవునది రు 2-12-0. నేడే ఒక సీసా నువయోగించి వ్యాధితోయుద్ధము చేయుటకవనరమైన రక్తము, ఇనుములనుమీ శరీరమునకు లభించేయును.

మద్రాసులోనరకుగలవారు మార్కెట్ అండ్ హోర్స్ కంపెని, లిమిటెడ్.

మచిలీపట్టణము

(స్వకీయవిలేఖరి)

చినముత్యేవి దేవాలయము

మచిలీపట్టణము, సెప్టెంబరు 14:—చిన్నముత్యేవి లక్ష్మీపతి స్వామి దేవాలయమునకు శ్రీయుత విశ్వనాథ సర్వేశ్వరరావు గారు బ్రహ్మీగా నియమింపబడిరి.

శీ॥ శే॥ దోరడ్ల వెంకన్నగారు

బండరులో సుప్రసిద్ధవర్తకులగు దోరడ్ల వెంకన్నగారు గతసోమవారము చెన్నపట్నములో స్వర్ణస్థులయిరి.

మెడపైని ప్రణమలేచినందున యిచ్చటనుండి చికిత్సకు చెన్నపట్నమువెళ్లి, అచ్చటనే మృతివొందిరి. వారి సోదరులు, శ్రీవెంకన్నగారి కళేబరమును ఇచ్చటికి రైలులో తీసికొని వచ్చి యధావిధిగా దహనాదిసంస్కారముల గావించిరి.

డా॥ సుబ్రహ్మణ్యంగారు

డా॥ బ్ర॥ సుబ్రహ్మణ్యంగారు, మొన్నటి 11 వ తేదీని హిందూకళాశాల విద్యార్థులకు ఖద్దరుయొక్క ఆర్థికప్రయోజనమును గూర్చి ఉపన్యసించియుండిరి.

గీతాపన్యాసములు

శ్రీయుత ఆదిపూడి సోమనాథరావుగారు, బ్రహ్మచుండిరమున, నేనును రేవున, గీతాతత్వమును గూర్చి ఉపన్యసించుచురు.

మీర్జాపురంరాజుగారు

శ్రీ మీర్జాపురం రాజుగారు శరీరమందు కొంచెము అస్వస్థతగానుంటున్నారే, నిచ్చటికివచ్చి, మేజరు కొత్తీ వెంకటరమణరావుగారివద్ద చికిత్సను పొందుచున్నారు.

క్రిమినల్

ఇటీవల, పోలీసువారిచే పట్టుకొనబడి, కోర్టులో హాజరు పెట్టబడిన, నక్కెళ్ల అప్పలస్వామి, మంతెన వెంకటేశ్వర్లు అను ఇద్దరు ముద్దాయిలును, చెరియొక సంవత్సరము కఠిన శిక్ష ననుభవించునట్లు తీర్మానింపబడెను.

డాక్టరు సుబ్బారావుగారిని

గౌరవించుట

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, సెప్టెంబరు 14:—డాక్టరు డి. సుబ్బారావు ఎం. బి. బి. ఎస్. సి. గారు కాకినాడ హెల్త్ ఆఫీసరుగా 2 సం॥ ములకు పైగా నుండున్నారు. ఈ స్వల్పకాలములోనే పొరులకును పురపాలకవర్గమువారికిని పురపాలక తాబేవార్లకును మిగుల ప్రేమపాత్రుడై అధిక ప్రజాసురంజకుడయ్యెను. మంచి ఉత్తమ యువకుడు. కార్యదీక్ష గలిగినవాడు. ప్రజాసేవానురక్తిగల్గి స్వార్థపరత్వములేక నిరంతరము పనిచేయువాడు. ఇటీవారికి బెజవాడ మ్యూనిసిపాలిటీకి బదిలీయయ్యెను. కేపటి పోమవారమునాడు వెళ్లి చార్జీ వుచ్చుకొనెదరు. ఆయనచేసిన సేవాఫలితము ఆయనవెళ్లి పోవుచున్న సమయములో ప్రతిదినమును యిచ్చు విందులు ఆతిథ్యములవల్ల ఆయన యందుగల గౌరవవిశ్వాసములు కనబడుచున్నవి. బెజవాడ పొరులు ఆయన సేవనగైకొని ధన్యులయ్యెదరుగాక! హెల్త్ ఆఫీసరు ఉద్యోగము యీ పట్టణమున ప్రారంభించి సుమారు 15 సంవత్సరములైనది. అప్పటినుండి యిప్పటికి అయిదుగురు ఉద్యోగీయులైనారు. వెనుకటి 4 గురుకును యంత గౌరవము లభించలేదు. మ్యూనిసిపల్ సిబ్బందియంతయు గలిసి 8 వ తేదీని అల్పహారవిందుచేయుట యీ డాక్టరు సుబ్బారావుగారి కొరవడి అధిక గౌరవము చూపట్టుచున్నది. ఒక హెల్త్ ఆఫీసరు మ్యూనిసిపల్ సిబ్బంది గౌరవించుట యిదియే ప్రథమము.

నిన్నటి సాయంకాలము 5-30 గంటలకు దివ్యజ్ఞాన సమితిరమున శ్రీ మండపాక రంగయ్య ఎ. ఆర్. పొన్నుమిగార్లు సుబ్బారావుగారి గౌరవార్థమై అల్పహారవిందు చేసిరి. డాక్టరు రావుసాహెబు మేమూరి రామకృష్ణారావుగారు, దుర్గిరాల సూర్యప్రకాశరావుగారు, చావలి రామ సోమయాజులుగారు వారాయణస్వామి అయ్యరు వచ్చిన వారిలో గలరు. అల్పహారానంతరమున ప్రాసెనరు మహాశివగయ్యరు ఎం.ఎ. గారు శ్రావ్యమైన గానముచేసి శ్రోత్రానందమును గావించిరి.

విశాఖపట్టణము

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఒకసన్యాసము

శివాలయమువార్డులో పురపాలకసంఘము యొన్ని కలలో విజయము గాంచిన శ్రీసుంకర పార్థసారథిగారి సన్యాసార్థము కాలేజీవిద్యార్థు లొకసభజరిపి తరుసంతసమును వెలిబుచ్చిరి. శ్రీ పార్థసారథిగారి గుణగణములను పొగడిరి. పిదప శ్రీ ఖాసీ ముఖాసుగారు రచించిన వద్యములు పార్థసారథిగారికి సమర్పింపబడెను.

రేపల్లె

వైశ్యరత్న శేషగపల్లి రామస్వామిసప్తగారు కీర్తి కేషులై నందున, యీ గ్రామ వైశ్యు లందరు 14 తేదీని దుకాణములు మూసివేసి, తమతమ విచారము గనుపర్చిరి. గుప్తగారు సంఘమునకు దేశమునకు జేసిన సేవ ఆపారము. ఇట్టి మహనీయుని గోల్పోవుట దేశమునకు ముఖ్యముగా వైశ్యసంఘమునకు తీరనికళంకము. వాటిల్లిన దనవచ్చును.

(ఒకవిలేఖరి)

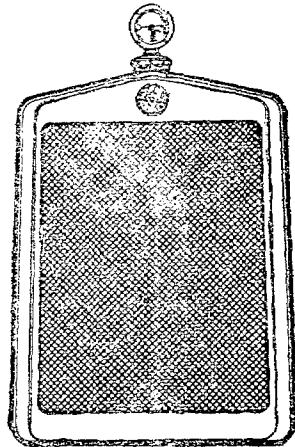

MORRIS

విడిభాగముల

ధ ర లు

ఎల్లచోట్లను ఒకేమాదిరి

చాలమంది డీలర్లు మోటారుకారు విడిభాగములకు వారి యిష్టానుసారము ధరల నుంచెదరు.

మోరిస్ విడిభాగముల విషయములో అట్లాకాదు.

మోరిస్ మాదిరిలన్నియు స్వాక్ష్రివద్దనున్న ధరలకే ఎల్లచోట్లను యివ్వబడును.

బ్రిటిషు ఇండియా యందంతటను ఒకే మాదిరి ధరలకే అమ్మబడుచున్నవి.

మోరిస్ విడిభాగములకు, పిండి, క్వెట్టలోకంపె, కలకత్తా కొలంబోలో ఎక్కువ చెల్లించుట లేదు. మోరిస్ డీలరు ఎవరును నిర్ణయించిన ధరలకంటె మిమ్ములను ఎక్కువ అడుగబోరు.

మోరిస్ను కొనినప్పుడు, మీకు మితవ్యయమును చేకూర్చును. నమ్మమైన సేవ యొనర్చును. సంతృప్తిని గలిగించును.

MORRIS

అడిసన్ అండు కో., లి మిటడ్,

మద్రాసు - కల్లికోట.

రైల్వే ప్రయాణికుల సంఘము

శ్రీవాడకృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజనాడ

మునకుచేసిన ప్రాథమిక రాధాకృష్ణమగారు సెప్టెంబరు 21 వ తేదీ
 ఏకాదశి పాఠశాలమునకు ప్రయాణమయ్యెదరు. లండను మాంచెస్టరు
 విశ్వవిద్యాలయమునందు ఉపన్యసించెదరు. 1930 సంవత్సరము
 జూలై నెలలో తిరిగి భారతదేశమునకు వచ్చెదరు. అ. సె.

4. లోకలుగలదు ఆస్పత్రి గవర్నమెంటు ఆస్పత్రిగా మార్చబడి, అందోక అసిస్టెంటు సర్జను, ఒకవైద్యురాలు, నీయమింపబడవలసినదిగా యీ సభ ప్రభుత్వమువారికి విన్నవించుచున్నారు. ఈసందర్భమున క్రియంత పి. ఆంజనేయులు (ఎం. ఎల్. సి.) డి. కుప్పస్వామి చౌదరి (ఎం. ఎల్. సి.), పి. సి. ఎన్. ఎతిరాజులునాయుడు (ఎం. ఎల్. సి.), ఎం. యజ్ఞనారాయణ (అడ్వోకేటు) గార్లు ఆరోగ్యశాఖామంత్రిగారితో రాయబారము నలవలసినదిగా తీర్మానింపడమయినది.

ఈ శైలమును నాలుగు పూటలు కాచిన గజ్జి, చీడ,
మ, జల మొదలగునవి నశించును. తప్పక పనిజేయును.
అమ్మ తాంబూలం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు

అమ్మతాంజనం డిప్లో, బొంబాయి - మదరాసు

V. Rama Rao, B. COM, Chief Agent for Ganjam & Vizag Dts. Tuni.

ప్రజాశాసనసభ కావలసినవాని ఈ దిగువ విధిసముదాయము వ్రాయవలెను.

మహాత్మునిష్ఠుషిమార్తియుత్సవము.

అంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘమువారి ప్రకటన

ఈ సంవత్సరమున అక్టోబరు 2 వ తేదీ బుధవారముతో గాంధీ మహాత్ములవారికి వ్యతిరేక యశుచున్నది. లోకమంతటిచే పురుషోత్తముడని పూజల నందుచున్న మహాత్ముని జీవితోత్సాహంత నిట ప్రత్యేకముగ శ్రంసింప సాహించుట, అటునిన్నుందిన వాని పొడవితో న్నట్లుండును. ప్రపంచమందలి జాతులన్నియు స్వర్గలలో దగుల్కొని ఈర్ష్యా ద్వేషముల పెంపొందించుకొనుచు, క్రొత్తము దౌర్జన్యము, రక్తపాతము- దక్క-కేరు పరిష్కారసాధనముల గానక అజ్ఞానాంధకారమున బడి యుండుచున్న నిక్కాలమున, కాంతి ప్రేయసు దివ్యసందేశముల ప్రసాదించిన నిమిషాన్ని నిగన్న భారతమాత ధన్య! అట్టిమహనీయుని సమకాలికులను స్వదేశీయులను నగుటచే మనము ధన్యులము! ఆ మహాత్మునికి వ్యతిరేకయగు దినము, లోకారాధన మగు మహాత్మనదినమునలో నొక్కటి. కావున ఆంధ్రమహాజనము నాడు మహాత్ముని వ్యతిరేక మహాత్మనము నుచితరీతిని జయప్రదముగ కొనసాగించి కృతకృత్యులగుదురు గాకయని ప్రార్థించుచు, నాడవలంబింపదగు నీక్రిందికార్యమును నూచించుచున్నాను:-

(1) సాధ్యమైనంత ఎక్కువకాలము నూలువడుట: ఆ నూలునంతయు జిల్లాలో నొకచోటజేర్చి మహాత్మునకు కానుకగా నంపుట.

(2) ఖద్దరు డిపోలున్నచోట, ఖద్దరును వీధుల వెంట తిరిగి సాధ్యమయినంత ఎక్కువగా విక్రయించుట; డిపోలు లేనిచోట్ల, శ్రీమంతులు, ఖద్దరు ప్రత్యేకముగా తెప్పించి వీధుల వెంట తిరిగి విక్రయించు సేర్పాట్లు గావించుట.

(3) సాధ్యమగుచోట్లనేల భాద్రపదవర్షముల కేర్పాట్లు చేయుట.

(ప్రతితీయంబు, ఏడుంబు, పదుంబు, నేయుంబు, అద్దము మున్నగు ఉత్పత్తివిధానములను ప్రదర్శించుట.)

(4) బహిరంగస్థలముల వడుకు ప్రదర్శనముల సేర్పాట్లు చేయుట.

(5) వడుకుపోటీ పరీక్షల సేర్పాట్లు చేయుట; ప్రాచీన్యులకు బహుమానము లాసంగుట.

(6) బీదలకు, అన్న, వస్త్రులు, రాట్న దానములు వివిధముగా జరుగు యేర్పాట్లు గావించుట.

(7) బహిరంగ స్థల గావించి, అందు మహాత్ములవారికి చిరాయురారోగ్యముల ప్రసాదించ ఈశ్వరుని ప్రార్థించుచును, మహాత్ములవారి సిద్ధాంతములనెడ, వారి నాయకత్వమందు విశ్వాసము ప్రకటించుచును, తీర్మానముల గావించుట; ఖద్దరుధారణ, మద్యపాననిషేధము, సత్యాగ్రహము మున్నగు దీక్షాప్రమాణముల గైకొనుట.

(8) దేవాలయములు, మసీదులు, చర్చీలు, ప్రార్థనా మందిరములు మున్నగు పవిత్రస్థలముల, మహాత్ములవారికి చిరాయురారోగ్యముల ప్రసాదించుమని, వారి సిద్ధాంత సాధనల సఫలీ కృతముల గావించి, వారి నాయకత్వమున, భారత ధర్మసంరంభము విజయనంతమొనర్చి, భారతదేశ కళ్యాణము, ఏతద్వారమున. ప్రపంచ కళ్యాణము నొడగూర్చుమని, ఈశ్వరా రాధనముల జరుపు ఏర్పాట్లు గావించుట.

(9) ఉత్సవములు, భజనలు, ఏర్పాట్లు గావించుట.

(10) మహాత్ముని జీవితము, సిద్ధాంతములు, ఉపదేశములు పురాణ కాలక్షేపములు, హరికథలు, మున్నగువాని కేర్పాట్ల నొనర్చుట.

వం దే మా త రం.

బ్రహ్మజోస్యుల సుబ్రహ్మణ్యం

కోస్తావర మార్గము } ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘ
సీతానగరం ౧౩.౯.౨౯. } ప్రధాన కార్యదర్శి.

అస్సాము శాసనసభలో విశ్వాస

రాహిత్య తీర్మానము

షిల్లాంగు, సెప్టెంబరు 14:-అస్సాము శాసనసభలో శేరి దినము మంత్రులపై విశ్వాసరాహిత్యతీర్మాన ముపసాదించిన ప్రజేంద్రనారాయణ చౌదరిగారు విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానము నుపసంహరించుకొనిరి. నూతనముగ ఏర్పడిన అస్సాముపక్షము మంత్రులకు ప్రతికూలముగ నుండునని తలచి వారాతీర్మానము తెచ్చిరనియు, వారు మంత్రులకు అనుకూలముగ నున్నందున తీర్మానము ఉపసంహరించుకొనవలసి వచ్చెననియు వారు చెప్పిరి. (అ. ప్రెస్)

సర్ కె. వి. రెడ్డిగారి ఆరోగ్యము

స్వస్థత చెందుచున్నది

సర్ కె. వి. రెడ్డిగారి జ్యేష్ఠపుత్రుడగు శ్రీయుత కె. గోపాలస్వామిగారికి ఇండియా ప్రభుత్వమువారినుండి యీ క్రిందితంతివార్త చేరినది:-

డర్బన్ నుండి సెప్టెంబరు 18 వ తేదీన యీ క్రింది తంతి వార్త చేరినది: ఏజంటు గారి ఆరోగ్యము స్వస్థతచెందుచున్నది. నాడియును, ఉష్ణతయును సామాన్యస్థితికివచ్చుట కిదియే మొదటి పర్యాయము.

మీ తండ్రిగారి యారోగ్యము స్వస్థతచెందు చున్నదని వినుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మిగిలినంతసేనుచున్నాను. (అ. ప్రెస్)

శారదాబిల్లు

కాకినాడలో పౌరసభ

కాకినాడ, సెప్టెంబరు 16:-నిన్న సాయంకాలము పుర మండలి మన పౌరసభ జరిగెను. శారదాగారి వివాహ వయోనిర్ణయచట్టమును బలపరచుచు, ఈబిల్లును శాసనసభ్యులు బలపరచవలయుననియు తీర్మానములు గావించబడెను. (శ్రీ. ప్రెస్)

ది ఆయుర్వేదిక్, రీసర్చి లేబరేటరీ

డాక్టరు జి. సూర్యనారాయణమూర్తి ఎ.యం.ఎ.సి.

“భిషగ్వర” గారిచే స్థాపించబడినది

చంద్రబిందు

బోదకాలు గలవారికి మేలైనమందు. ఈమందును అనేకరోగములకు వాడి అమోఘముగ పని చేయుటచేత అనేకయోగ్యతా శత్రుముల బడసియున్నది. రోగవివరములు పూర్తిగ ముందు వ్రాయవలెను.

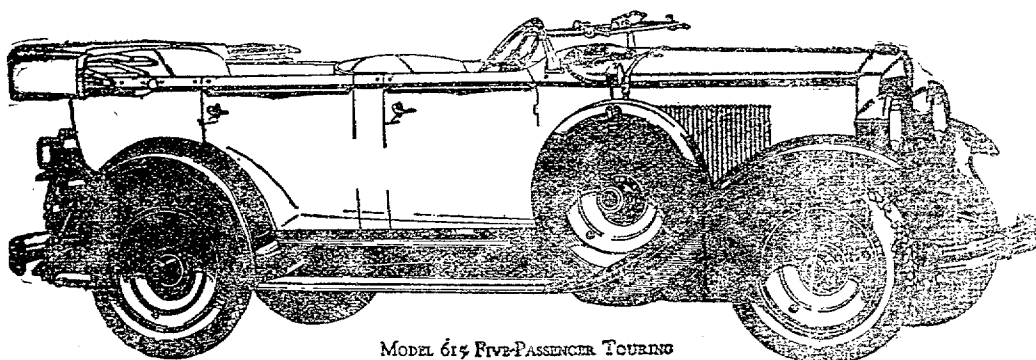
బధిరబిందు

చెవులుగలవారికి చెవులను పోగొట్టి చెవిలో హోరు, చెవిలో చీమును పోగొట్టి తడవణమే తచ్చాంతి నిచ్చును. ముందురోగవివరములు వ్రాయవలెను.

పరా:- ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు రహస్యముగ నుంచబడును. పోస్టేజి ప్రత్యేకము. వలయువారు:- మేనేజరు

ది ఆయుర్వేదిక్ రీసర్చి లేబరేటరీ.

ముక్తేశ్వరం, తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

దీ ని చే త

గగుర్పాటును గలిగించును

గ్రహం-పేజిలో అనేకములైన మాదిరీలు కలవు. రోడ్ డ్రైవర్, కాబ్రియోలెట్, కూప్, స్పోర్ట్ ఫీటర్స్, 5 ఛాసిస్ మీద 6, 8 స్టీర్తో అమర్చబడినది. ధర లో చాల స్వత్వాసమున్నది.

మాడెలు 612 తప్ప తమిషు వన్నియు స్పీడ్ ఫోర్వర్డ్తో నమర్చబడినవి.

సోత్ డిస్ట్రిబ్యూటరులు:- వ్రూడన్ బర్ర్ అందు కంపెనీ,

2/11, మాంటూరోడ్డు, మద్రాసు.

ప్రాంచీలు:- బెంగళూరు, ఉదకమండలం, సికింద్రాబాదు.

ట్రావెలింగు ప్రతినిధులు:- ఉత్తరజిల్లాలు:- టి. పి. వాల్సు ఎస్టేట్స్, హైదరాబాద్, బళ్లారి, దక్షిణజిల్లాలు:- టి. ఎన్. వెంకట్రామలయ్యర్, ఎస్టేట్స్, హైదరాబాద్, తిరుచిరాపల్లీ, నీడెడ్ జిల్లాలు:- టి. హెన్, పి. ఎడ్వర్డుస్, హైదరాబాద్, బళ్లారి.

వెప్టుకోస్టు:- కాప్టన్, పి. డన్నింగ్, హైదరాబాద్, తిరువనంతపురం.

GRAHAM-PAIGE

Joseph E. Graham
Robert E. Graham
Ry. Graham

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయమున దొరకు గ్రంథములు

రాష్ట్రభాషాపరిషత్ ప్రథమ పుస్తకము—రామానంద శర్మగారు	0-8-0
శ్రీరామవిజయము (నాటకము)—కే. వెంకటరమణ రావుగారు.	0-8-0
కారదాంబ, (శ్రీధర్మబోధిని) నాటకము—టి. శ్రీనివాసరావుగారు.	0-4-0
శబ్దకామిని (నిఘంటువు)—శిరోధూషణము, వేంకటరంగాచార్యులుగారు. చాలాఉపయోగకరము. చేబులోనిముద్రను. 1-4-0	1-4-0
ఆంధ్రోద్యమము—మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల అధ్యక్షుల ఉపన్యాసములు, తీర్మానములు చిత్రములు గలవు. 1-8-0	1-8-0
ఆత్మజ్ఞానాసంఘము—పాఠనంది జగన్నాథస్వామిగారు, శరీరము విడిచినతరువాత ఆత్మస్థితినిగూర్చి చెప్పినది 0-8-0	0-8-0
సత్యవత్సవృక్షానము—మల్లంపల్లి మల్లికార్జునశాస్త్రిగారు. అయిదాశ్వాసముల రసవత్ప్రబంధము. అద్భుతకల్పనముతో నిండియున్నది. 1-0-0	1-0-0
గురుబోధామృతము (వేదసారగ్రంథము)—శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు. భక్తిరసపరిపూరితములగు పాటలు 0-4	0-4
తిలకు మహాశయని, సంపూర్ణమగు జీవితములు—మానికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు. డిమ్మి 420 పుటలు. 2-4-0	2-4-0
తత్వసంద్వికా (ప్రథమభాగము)—సన్నిధానము నూతన నారాయణశాస్త్రిగారు. 1-0-0	1-0-0
సంగీత శమంతకమణి. 0-8-0	0-8-0
మహర్షి దేవేంద్రీనాథ తామరగారి స్వీయచరిత్రము—మొక్కపాటి రామమూర్తిగారు. ప్రతిష్ఠియు ముఖ్యముగ జదువవలసినది. ఘనైక్యతాగ్రహము. పుటలు 214 కావ్యలింగజైండు. (కొన్ని ప్రతులు మాత్రమే కలవు) 2-8-0	2-8-0
ఆంధ్రశబ్దచింతామణి (నటీకము) —పాఠనంది రామాశాస్త్రిగారు 0-12-0	0-12-0
పోస్టుకర్షులు ప్రత్యేకము.	

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము,

నెం 7, తంబుచెట్టివీధి, జంబిటవ్రక్, మదరాసు.

Price Annas 10 only.
AMRUTANJANI DEPOT
MADRAS & BOMBAY.

ప్రకటన

‘బాలవ్యాకరణ గుప్తార్థప్రకాశిక’

800 పుటలు. మేల 5-0-0

శ్రీమన్మహాపాధ్యాయ

బ్ర|| కల్లూరి వేంకటరామశాస్త్రిగారి కృతము

ఇయ్యది చిన్నయనూరి బాలవ్యాకరణమునకు వ్యాఖ్యానము. తెనుగుభాష నభ్యసించువారికిని విద్యార్థులకు జరుపు విద్యార్థులకును నిది వత్సంతోపయోగము. ఈద్వితీయము ప్రణామంపనేక విశేషములు చేర్చబడియున్నవి. గ్రంథము కొరవారు త్వరపడుదు.

విలాసము:-

కల్లూరి రామచంద్రమూర్తి బి. యే. బి. యిడి.

అస్పెంటు టీచరు, బోర్డు హైస్కూలు, కొత్తూరు.

ఆర్థరసాయనశాల

ముక్త్యాల (కృష్ణా)

ప్రశస్తమైనవి. శాస్త్రీయమైనవి. ఆయుర్వేదావధములు దొరకుచుంటు. మీ కేమందు కావలసిననుమాకే వ్రాయుదు. కేటలాగు ఉచితము.

మా చెన్నపురి ఏజంటు-

కే. వి. కేవల్య

8/15 నెల తదివీధి. తిరువల్లిక్కేణి, మద్రాసు

ఆంధ్రపత్రిక - భారతి

నిజాంరాష్ట్రమునందలి ఆంధ్రజిల్లాలలో నుండువారికి వీ. పి. లు పంపుట సొమ్ము వసూలు చేయుట మొదలగు సౌకర్యములు లేనందున దక్షిణ హైదరాబాదు 566 రెసిడెన్సీ బజారులో నుండు నామపల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ డిపో వారిని మా ఏజెంట్లుగా నేర్పరిచినాము. ఆంగ్లేజి పోస్టు సౌకర్యములు లేనివారు మా ఏజెంట్లకు వ్రాసి పత్రములు వ్రాసెరాలు తెప్పించుకొనవచ్చును.

చందాలవివరము

ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	28-8-0	కత్ దారు	24-0-0
,, ఆరమాసములకు ,,	14-4-0	,,	12-0-0
,, మాడుమాసములకు ,,	7-7-0	,,	6-4-0
,, మాసమునకు ,,	2-9-0	,,	2-2-0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	4-12-0	,,	4-0-0

క్రొత్త సంవత్సరాదినంచితములు

దినపత్రిక చందాదారులకు	1-0-0	చందాదారులు కానివారికి	2-0-0
వారపత్రిక ,,	1-4-0	పాతసంకెలు సంచిక 1-కి	1-0-0

సంచికల సంపుటకు తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.

భారతి (సచిత్రమాసపత్రిక)

రంగుల చిత్రపటములు, విద్యానులచే వ్రాయబడిన గద్య, పద్య, చారిత్రక, గాన, చిత్రకళాది విషయములను చర్చించు వ్యాసములు, కథలు కలిగి అతిసుందరముగ ప్రకటిత మగుచున్నది.

సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	7-2-0	కత్ దారు	6-0-0
ఆరసంవత్సరచందా ,,	3-9-0	,,	3-0-0
విడిపత్రిక ,,	0-12-0	,,	0-10-0

భారతి వెనుకటి నాలుగు సంపుటములు (1924 సం. మొదలు 1927 సం. వరకు) క్యాబింట్ జైండు విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నవి. ఒక్కొక్క సంపుటము రెండుభాగములు మేల 9-0-0. వీ. పి. చార్జీలు వ్రాసెరాలు ప్రత్యేకము.

మేనేజరు, “ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము” 7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

నిజాంరాష్ట్రప్రెసిడెంట్—నామపల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో.,

566, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, దక్కన్.

అమృతాంజనం డిపో వారి

సుప్రసిద్ధా పథముల జాబితా

1. జీర్ణరసాయనము మాత్రలు అజీర్ణమునకు	1-4
2. వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి	1-0
3. జ్వరహరి- జ్వరములకు సీసా 1-కి	0-12
4. అమృతాంజనము సీసా 1-కి	0-10
5. మూలశంకకు తైలము డబ్బి 1-కి	0-12
6. తామరతైలము, తామర, తీటుకు	0-6
7. కలరా మాత్రలు, వాంతిభేదులకు	0-6
8. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి	0-6
9. దంతశూలహరి, పండ్లపోటుకు	0-8
10. కర్ణశూలహరి, చెవిపోటుకు	0-6
11. గజ్జికి తైలము, గజ్జిచీడలకు డబ్బి 1-కి	0-4
12. పసుళ్లకు తైలము, శీతపసుళ్లకు	0-6
13. కేలకు మందు సీసా 1-కి	0-4
14. చందన అర్థర 1 టౌన్సు	2-0
15. కుష్టుకు తైలము, డబ్బి 1-కి	0-8
16. దంతచూర్ణము, పండ్లుతోముటకు	0
17. సుఖిభోగిమాత్రలు	1-0
18. సుఖిభోగి తైలము, పుండ్లకు	1-0
19. రోమహరి, వెండ్రుకలు ఊడుటకు	0-8
20. మోహినితైలము, వెండ్రుకలు పెరుగుటకు	0-12
21. చుండుకు నూనె సీసా 1-కి	0
22. గ్రహణిమాత్రలు డబ్బి 1-కి	0
23. జాలాబి మాత్రలు, మలబద్ధమునకు	0-8
24. సుకుమారిమాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు	1-0
25. సెగకు ద్రావకము సీసా 1-కి	1-0
26. కఫహరి, శీతకట్టు దగ్గులకు	1-0
27. కఫహరిచూర్ణము, దగ్గు ఉబ్బసములకు డబ్బి 1-కి	0-8
28. సుందరి తైలము, ముఖకాంతికి డబ్బి 1-కి	0-8
29. శిరోవేదన మాత్రలు, తలనొప్పిలకు	0-12
30. సేతాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0-4
31. ఉబ్బసమునకు మందు	2-0
32. కుంకుమపువ్వు తు 1-కి	3-0
33. పచ్చకర్పూరం తు 1-కి	3-0
34. కస్తూరి	36-0
35. జాన్న తు 1-కి	

పోస్టుకర్షులు ప్రత్యేకము.

అమృతాంజనం డిపో

బొంబాయి

మదరాసు

అద్భుతము!

అతిరుజువు!!

జ్యోతిషమందు నమ్మకము లేని వారికి గూడ నమ్మకము గలుగునట్లు భూత భవిష్యద్వర్తమాన ఫలములు భృగు సంహితాది అపూర్వ గ్రంథములను బట్టియు, అనేక వేల శాతకములు చూచి యుండుట వలన గలిగిన అసంభవ జ్ఞానమును బట్టియు వ్రాయబడును. ఒకసారి చూచిన మీకు తెలియగలదు.

1. ఆయుర్దాయ నిర్ణయము, సామదాయక ఫలములు ఒక సం॥ రమనకు విదకా ఫలములు.	2-0-0
2. డిటా 5 సం॥ రమనకు	5-0-0
3. ద్వాదశభావ ఫలములు, మహాదకా ఫలములు	8-0-0
4. గ్రహస్థితుము చేసి, పోడకపర్ణలు కట్టి వివరముగా ద్వాదశభావ ఫలము, యావజ్జీవము అంతర్దకా ఫలములు వ్రాయుటకు.	25-0-0

జనన కాలములు లేక ప్రశ్నకాలం, తిథి, మాసము, వ్రాసెరాలు పంపవలెను. పోస్టు ఖర్చులు వేటు.

హోరానిలయము, కింగ్డ్రాబాదు, దక్కన్

మదన కామేశ్వరి లేహ్యము 2

బలహీనులపాలిటి కల్పవృక్షము—మేహము, నిక్కాక, నిస్సత్తువ, కుక్కనష్టము, అతిమాత్రము మొదలగువాటిని హరించి మంచి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, సంభోగశక్తి, సంతానమును గింపును. 2 డబ్బిలు చాలును. 20 తులముల డబ్బి తు 1-4-0.

పాలసుగంధి లేహ్యము—రక్తకుడికి శ్రేష్ఠమయినది సహమేహము, మేహపాడలు, మచ్చలు, యితరచర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బిలు చాలును. 20 తు॥ డబ్బి తు. 1-4-0. వి. పి. ఖర్చులు వేరు. వి. పి. ఏ. అందుకో, ఆయుర్వేదసహజం, పెరిడేసి-నెల్సన్ రుజి

జతీంద్రుని దహన సంస్కారము

తండ్రియగు బంకిందాసుగారి విషాదకర హితవాక్యములు

“మాతృదేశమగు భారతభూమిని పరరాజులకు వశమొనర్చిన హిందువులయొక్కయు మహావ్యధియులయొక్కయు మహాపాతకమునకు నా కుమారుడు నేడు బలియయ్యెను.”

రాజాధిరాజులకైనను జరుగని గౌరవము నేడు జతీంద్రునకు జరిగెను.

కలకత్తాలో అఖండమైన యూరేగింపు - 5 లక్షల జనము - రెండుమైళ్ల జనసమూహము - వేలకొలది స్త్రీలు - యూరేగింపును సహితము ప్రణమిల్లిరి - మేడలపైనుండి పుణ్యకాంతల నిరంతర పుష్పవర్షము - ప్రజల కన్నీళ్ల ధారలు - రుద్రభూమి పవిత్రమయ్యెను.

భస్మమైన జతీంద్రుని భస్మము భారతీయులకు నేడు విభూతిరక్షయైనది!

పురమందిరమునుండి యూరేగింపు బయలుదేరుట కలకత్తా, సెప్టెంబరు 16:—జతీంద్రనాథుని కరీర ముంచబడిన పెట్టెను నేటి ఉదయము 7-80 గంటలకు హరారా పురమందిరపు మేడమీదనుండి క్రిందికి దింపిరి. మూడోద యముకాపూర్వమే వేలకొలది స్త్రీలును పురుషులును దేవుల హోల వద్ద హాజరైరి. శవపేటికను క్రిందికి దింపుటకు పూర్వము పుణ్యాంగనలు కొందరు ఆ పేటికను సమీపించి కొన్ని సంస్కార విధులను జరిపిరి.

వేలకొలది జనులు ప్రభాత మగుటకు పూర్వమే పుర మందిర ప్రాంత పీఠు లంతటను నిండియుండిరి—“వందే మాత రమ్” “జతీంద్ర కేజ్లే” అను సింహ నాదములను చేయుచుండిరి. బిక్లాండు వారధివద్ద నుండి కాలేజీ పీఠివరకును గల రెండు మైళ్ల దూరమును ఒక్కటే జనసమూహము. ఉదయము 6-80 గంటలకు ఊరేగింపు బయలు దేరవలసి యుండెనుకాని 7-80 గంటలకు బయలుదేర గల్గెను.

అనేకవేలమంది స్త్రీలు యీ జన సమృద్ధివమున కోర్పును, కంట తడివెట్టి ఏడ్పును, ఊరేగింపు బయలు దేరదాదిగ రుద్రభూమివరకును వచ్చిరి. ఇది కనివిని రుచుగని విషయము.

7-80 గంటలకు అనుసరిక కాంగ్రెసు వాలంటీరులు పుర మందిరపు మేడమీదనుండి శవపేటికను మోసికొని క్రిందకు గొనివచ్చిరి. ఒక్కొక్కరిగా అగరు పాంబాడి ధూపములు సమర్పించబడెను. దుందుభులు మ్రోగెను. పూలవాసలు కురిసెను. సుభానుచంద్రమోసుగారు వెంటనుండిరి. అంతట నా శవ పేటికను పుష్పాలకృతమైన యొక పాస్పవైన నుంచి దృఢకాయలగు కాంగ్రెసు వాలంటీరులు తమ భుజస్కంధములపై జతీంద్రుని భౌతికశరీరమును రుద్రభూమికి గొంపోవుటకై పైకెత్తిరి. ప్రజలందరూ ఒక్కొక్కరి కండ్ల వెంట బొటబొట కన్నీరు కార్చిరి.

ఊరేగింపు

తొలి రోమును చక్రవర్తులు ఆఖండ దిగ్విజయముల నొనర్చి విజయాక్షిని చేబట్టి రాజధాని నగరమును ప్రవేశించు నపు డెట్టి మహావైభవమునకు గౌరవ లాంఛనములతో మారేగి యుండిరిని గోమానరాగ్య చక్రవర్తి కర్ణింపబడెనో ఆయన కైభవముల గూడ తలదన్నుచున్న దన్నట్లు లీయూరే గింపు గన్పట్టెను.

యూరేగింపునకు ముట్టమొదట జతీంద్రుని పతాక వాహములు నడిచిరి. తరువాత కార్మికకర్తల సంఘ నాయకులు “విప్లవోద్యమము చరిల్లుగాక” గాను వాక్యములు గల కేతనముల చేతబట్టినవచ్చిరి. తరువాత వంగరాష్ట్ర వాలంటీరుల గుర్రపుదళము బారులు తీర్చికదనుక్రొక్కెను. వీనితర్వాత బెంగాలు వాలంటీరుల కాల్యమునడచెను. పిమ్మట భేరిమృదంగ వాద్యకారులు నడిచిరి. తరువాత దుందుభులు మ్రోయుచు నైని కులు నడచిరి. వీరివెనుక వైద్యచికిత్సాచారము లానవైడి వాలంటీర్లు నడచిరి. పిమ్మట వైద్యచికిత్సార్థము బాధితుల గొంపోపు ఆంబులెస్సు మోటారులు నడచెను. వీనివెనుక స్త్రీ వాలంటీరుల కాల్యములు నడచెను. వీరివెనుక కాంగ్రెసు నాయకులు నడచిరి.

కాంగ్రెసు నాయకులలో జే. యం. నేనుగప్తాగారును, సుభాను చంద్రమోసుగారును, డా॥ జే. యం. దాసుగారును, బాబా సురుభుత్తుసింగుగారును, జే. సి. గుప్తాగారును, డా॥ బి. సి. రాయగారును, అల్లూర్ రేమోముగారును ఇంకననేక మంది ప్రముఖులును ఉండిరి. ఈ కాంగ్రెసు నాయకులవెనుక జతీంద్రుని శవపేటికను కాంగ్రెసు వాలంటీర్లు మోయుచు నడచిరి. వీరివెనుక పౌర ప్రముఖులును, అనేక ప్రముఖసంఘము లయొక్కయు సహనములయొక్క ప్రతినిధులును నడచిరి.

ఈ జనసమూహము ముందువెన్నెల లిరిగిచూడగా రెండు మైళ్లదూరపురంపురేక మహా ప్రవాహమువలెనుండెను.

జనులు రాజబాట కిరువై పుల ప్రొక్కడు లాడుచుండిరి. జనులు ఇండ్ల వైకపులమీద కెక్కియుండిరి. జనులు మేడలపయి గుమికూడి యుండిరి. ఎటుజూచినను జనసమూహమే. నేల యానిన ట్లుండెను.

హరారానంతవద్ద ఊరేగింపు సమీపించుసరికి అనేక భజనసంకీర్తన సభ్యులు యీ జనప్రవాహమున కొక యుప నదీవలె వచ్చి చేరెను. సమూహము మరింత వెల్లువలై పెల్లుబె్ను. ఒక్కొక్క-కాలేజీ విద్యార్థు లొక్కొక్క-బృందముగా నేర్పడి యువగమించిరి. ఇవట మారేగింపు ముందుకు సాగి పోక యొక్కంత యుగవలసినవచ్చెను. జనసమూహమును వాలంటీరులే సర్దుబాటుచేసిరి. సద్దడగనతోడనే తిరిగి యూరేగింపు బయలు దేరెను.

ఇవటనే బుర్రాబజారు కాంగ్రెసుకమిటీతరపున అధ్యక్షులగు డా॥ జే. యం. దాసుగారు పుష్పాంజలి సర్పించి యొక పద్యరాజమును పఠిరి. ఈ బుర్రాబజారు కాంగ్రెసు సభయందే జతీంద్రనాథు కార్యదర్శిగా నుండెను. చరిత్రను రోడ్డును, హరారానంతయును కలియచోట యీ పూజావిధి జరిగినతోడనే యూరేగింపు ముందను సాగెను.

సాధములనుండి పుణ్యాంగనలు పూలవాసలు గరిపించిరి. లాజులు (వరపేలాలను) జల్లిరి. బుర్రా బజారు పీఠియంతయు ఇరు వైపుల రమ్యపూర్వములుగలిగి ఆలకాపుర పీఠులను రప్పించును. ఆవేంద్ర సాధముల విధ్యులండి జతీంద్రుని కరీరము పుణ్యాంగనల పూలవాసలలో మునిగి తేలుచు ముందుకు సాగెను. అట్టి పూజ్యుల రాజాధిరాజులకైనను జరిగియుండలేదు.

విశ్వామిత్రులను ప్రతికాముద్రణాలయమును సమీపించినప్పుడు మార్వాడీ స్త్రీలు సుభద్రాదేవిగారి నాయకత్వమున జతీంద్రుని శవమును సమీపించి ప్రణమిల్లి పుష్పాంజలి సమర్పించిరి.

కార్మికమును కాంగ్రెసుయు చేరినతోడనే కార్మిక వసు కార్మికులయొక్కయు పూలముల లర్పించిరి.

అంతట యూరేగింపు తొరిగి వైపుకు తిరిగెను.

అనేక మంది యూరేగింపును తలమీద టోపీలను తీసివేసి సర్దుబాటుచేసి జతీంద్రుని ముందు విప్లవమైరి.

ఈ యూరేగింపు అంతి కాంతముగా జరుగుటకు రెండు ముఖ్య కారణములు కలవు:—(1) పోలీసువారియలలో ప్రమేయమును కల్పించుకొనక పోవుటయును, వాలంటీరు లీ పోలీసు వారి విధులను నిర్వర్తించుటయును, (2) యూరేగింపు జరిగెడి రాజబాటలవెంట బండ్ల రాకపోకలు జరుగరాదని పోలీసు కమాండరుగా రిదివరకే యుత్తరదిచ్చి యుండుటయును.

రుద్రభూమి చేరుట

ఉదయము 7 గంటలకు పురమందిరమునుండి బయలు దేరిన యూరేగింపు 8 మైళ్ల దూరము నందున్న కియోర్తాలాయను రుద్రభూమివద్దకు మధ్యాహ్నము 1 గంటకు చేరెను. 8 మైళ్ల దూరము ఊరేగింపు నడచుటకు 6 గంటల కాలము పట్టెను.

రుద్రభూమివద్ద సదినరకే వేలకొలది జనులు చేరియుండిరి. కియోర్తాలా రుద్రభూమి వైకాల్యము స్పష్టమై యుండుచే కాంగ్రెసు వాలంటీరులును, జతీంద్రుడు విద్యాభ్యాసముచేసిన బంగవానీ కల్కాల విద్యార్థులును మాత్రము ఆనరణ్యలోనికి ప్రవేశించిరి. మిగిలిన జనసమూహము ఆనరణ్యయంతటనే నిలిచిపోయెను.

దహన సంస్కారము

పేటికలోనుండి శవమును బయలుకుటిసి పూలములను తొలగించిరి. ఆపూవులను మహాప్రవాహమున కండ్లకద్దకొని స్త్రీ పురుషులు స్వీకరించి భద్రముగా గొంపోయిరి.

జతీంద్రుని కరీరమును హగ్గినదిలోని పవిత్రోదకము లచే కుదిర్చుతముగావించి చిత్తివేసెను.

బెంగాలువాలంటీరు పటాలము బారులుతీసి నిలువబె ను. సర్దుబాటుచేసిన సుభానుచంద్రమోసుగూడ నిలువబ డెను. ఒక్కొక్కరు జతీంద్రునకు (విగతజీవించిన జతీంద్రునకు) వినయములై జతీంద్రుని ని కలం దరు ను, కడసారి తో హానర్స్ తిరి. “వందే మాత రమ్” అని సింహ గర్జనము చేసిరి. “జతీంద్రవాన్ కేజ్లే” యనుజయనాదము భూనభ్యంతరముల నిండెను. సోదరుడైన కిరణ దాసుగారు జతీంద్రుని దహించుటకై చిత్తివై నిష్క్రమించి రగుల్కొట్టెను.

జతీంద్రుని చిత్తి, ఆశని భల్లియును, ఆరని సోదరి మణియును దహింపబడిన స్థానములకు ప్రక్కనే జతీంద్రుని కోరిక ననుసరించి దహింపబడెను. జతీంద్రుని కరీరమునుండి అగ్నిజ్వాలలు బయలుదేరి ఆహార నిరసనము చే కృశించిన యాతనిభౌతిక శరీరమును ఒక్క గంటలో భస్మమైనవచ్చెను. ఆ జతీంద్రుని భస్మము దాల్చిన తామ్రస్వలముగురు మణియు, తమకట్టి పత్తింకల్ప బలము చేహరి తామ్రదేశాస్థులమోతులమై సరితార్థులుగురు మణి యు భావించి అవట నిలచిన భారతీయులు ఆభస్మమును భద్రముగా యిండ్లకు గొంపోయిరి.

అట్టి యపూర్వ దృశ్యమును బయస్కొపు కంపెనీలో ప్రదర్శించుటకై మదనధియోగ్యు లిమిటెడు కంపెనీవారు ఛాయాపటముల నెత్తిరి. చేతిలో ఛాయాగ్రహణ సాధనము కల ప్రతివాడును ఛాయాపటము నెత్తెను. ఆయనపుత్ర దృశ్యమును చూచుచు, భగ్గుమును నెండలో నెండుచు, ఇల్లు బాసి యెరుగని యువతీమణులు రుద్రభూమిలో నిలువబడిరి. ఎండ వేడికి డన్న సామ్యునిల్లిరి. వైద్యచికిత్సాచారములు వెంటనే చేయుటయిల్ల నేదతీరి తెప్పరిల్లిరి.

బంకిందాసు భాష్పధారలు

సరిగా మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు జతీంద్రుని చిత్తివేట్టిరి. జతీంద్రుని తండ్రియగు బంకిందాసుగారు అచటనే నిలువబడియుండిరి. దహనసంస్కారక్రియ జరుపవలసియుండెను. జతీంద్రుని సోదరుడగు కిరణదాసుగారు తండ్రిగారి సహాయముతో సంస్కారక్రియ నారంభించెను.

పండుమడుదలియైన తండ్రి, బంకిందాసుతనవృద్ధములగా సుస్థాంగిన శోకప్రవాహమును ఆపుకొనబాలకపోయెను. గ్రుడ్ల నీరు గిరున దిరిగెను. చెంజున్న సుభానుచంద్రమోసును కాగ లించుకొని, ఆ ముడుసలితండ్రి శోకనిమగ్నడయ్యెను. ఇరువురను ఊరడిల్లజేయుటకు కొంత తడవయ్యెను. బంకిందాసు కన్నీరు కుడిచికొని సోదరభారతీయులకు యీ క్రిందిసందేశమును వినిపించెను:—

మన పూర్వపరిపాదకులను నవాబుల యుష్మతిని వారినే ద్రోహముచేసి యీ పంగరాష్ట్రమునుమాత్రమేగాక యవద్యారత దేశమును యీ విదేశీయుల వశ మొనర్చిన మన పూర్వులగు హిందువులను నహమ్మదీయులును చేసిన మహాపాతకమునకు బలిగా నా కత్త్యంత ప్రేయమైన మద్దు కుమారుడగు “భేందు”ను ఓచేవా! నీ పద సమీపములందు నా కన్నీటి ధారలతో అర్పించు చున్నాను. ఈతని ఆత్మసమర్పణలముగా భారతదేశమునకు జ్ఞానోదయము కలుగుగాక”

దహన సంస్కారములయిన పిచ్చుట బంకిందాసుగారు ప్రతికారకై సందేశమునంపును పట్టు నాసిరి: నాపూర్వులు చేసిన పాతకములకు యాశ్చర్యకర జారవందముల యొద్దనా కుమారుని జతీంద్రుని అర్పించితిని. ఆతడు చేయుచుండిన కృషికి నేను సమ్యుతించి యే అంబి కను జ్ఞానో సంగితిని. జతీంద్రుని చిత్తివై ఆద్యధారము నాటి బంధనశకలము లను సత్కాస్త్రముగా నుంచబడెను.

సోదరుడైన కిరణదాసుగారి కంఠమున పూలములు వేయుబడెను. ప్రక్కనున్న సి. ఆర్. దాస్గారి దహన ప్రవేశ స్మారక చిహ్నముగూడ పూవులతో నడివరకే అలంకరింపబడి యుండెను.

స్మారక నిధి

పంగరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శిగారు జతీంద్రుని సంస్కార కార్యమొక ప్రతిష్టాపన చేయుటకై అఖిల భారతజాతికి నిద్యు సహాయార్థము విజ్ఞాపన మొకటి ప్రకటించిరి.

జతీంద్రనాథును గౌరవ పాత్రుడని భావించెడి ప్రతి భారతీయుడును యీ స్మారక చిహ్న సంతాపమునకై తన బుద్ధికితోచిన విరాళమును పంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసుకమిటీకార్యదర్శి చేర వంశలసినదిగా విజ్ఞాపనలో గలదు. (ప్రీ. పెను.)

అమృతినర మునిసిపాలిటీ టీర్పాడుము!

అమృతినర మునిసిపాలిటీయందు పేగు హజాముద్దీనుగారు జతీంద్రదాసు మరణమునుగూర్చి ప్రతిపాదించిన ఆడ్జర్ను మెంటు టీర్పాడుము 9-6 డిల్లతో ఓడిపోయెను. అనుకూల రసవారు సభనుండి లేచి వెడలిపోయిరి. (అ. ప్రే.)

పత్రి అప్పసామయ్య.

శారదాబిల్లు నిరసనము

శా॥ ఆశీర్వాదలను సేయుచున్నది విరసనం బంది, స
ర్యాకామండలమండనాయిత. మహాప్రభావముగాంచి, యా
కాశం బంటి వెలింగె మౌండ్లపు ప్రజ్ఞాశ్రోతి యద్వానికన్,
నాశోత్పాతము లెన్నియో గలిగె నెన్న న్నేటికాలం
బునన్॥ 1

మ॥ స్వకలచారమతముల నివేదిపుచ్చుకే జేర్చి నాంగ్లేయవి
ద్యకు దాసత్వము చేయువార లినుమంత న్నందియం బంద
రిం, తకు నవ్యానికి నడ్డమై నిలిచి యాధర్మము రక్షించువా
రకలంకాత్మకలను వారికి సపర్యక్ జేయుకాంతాళియే॥ 2

మ॥ తమతో నెంతయు నాంగ్ల సాగరకతాదాస్యంబున్ గైకొ
న్నవా, రు మహాత్ముల్, గృహమందు బూర్వపుత విద్రో
హంబు మాటన్నగో, పముచే గుండెడుకాంతలన్ గనికదా
పాలించుచున్నారీ నీ, మములన్ గొన్నిటిపై నె, గప్తము
వహింపజోక చిత్తములన్॥ 3

మ॥ రమణీరత్న మెకాదే? జాతికిని మూలం, బామె శుద్ధాత్మయై
యమరన్ జాతియు శుద్ధమై తనరు, నన్యాయంబు గాకున్న
యీ, రమణీలోకముగూడ బాడగుట కొరా! యత్నము లేన్
యు నీ, చమతుల్ గొందఱు కల్గి రన్నయెడలన్ నైరింప
మానమునన్॥ 4

మ॥ అకటా! వారలుగూడ నెంతయును విద్యావంతులై యుండి
జా, తికి సేమంబును గోరువారలయినన్, దేశంబునాశంబు
తప్పక కాంచున్ గద వారియత్నముల, దౌర్భాగ్యంబు గాదే?
వినా, యకునిన్ జేయగన్ గోతియయ్యె ననుసామ్యం బిద్ది
చర్చింపగన్॥ 5

శా॥ స్వాతంత్ర్యంబదిలేకయున్నదట! నిచ్చుల్ దానిచేసుంత
యన్, జాతుర్యంబునొసంగువిద్యలన్ ప్రజ్ఞా గాంచరాదంట! యి
ప్రాతిత్వంబున సాగుచున్నదట! యుద్వాహంబు బాల్యంబునన్
జేతోపిధి గలంచుచుండెనట! పెన్నోకం బవార్యంబుగన్॥ 6

మ॥ బలహీనంబగు సంతతిగనుచు దౌర్భాగ్యంబు దేశమునన్
బాలయన్ జేసెడునీవివాహములికన్ ప్రాధానివాహములన్
సలుపంగావలె సల్పకున్నయెడ తేజోపాత్రులన్ జేయగా
వలెనంచున్ స్మృతిసల్పువారలట! సంబాలింపగా శక్యమే॥

మ॥ చనునో? భారతకామినీమణులకున్ స్వాతంత్ర్యభావము లే
దని మార్గ్యంబున బల్క, వారలకు నన్యాయంబు గావించి
లే, ఘనులౌ పూర్వజ, మీ రెటుంగని వోతో గార్హస్థ్య
ధర్మంబు లం, దున నవ్వారి కొసంగినట్టి వను సద్యోగంబు
లేపాటివో?॥ 8

మ॥ జలజాతేక్షణదేకదా? గృహమునన్ సర్వాధికారంబు వా
రలకే లోపముగల్గె? స్వేచ్ఛ, కిడ పీఠల్లోరు స్వాతంత్ర్యమెం
దుల నర్పించునో? శేపాలక్షులయి యెందున్ గౌరవంబం
దునో, నలతన్ బొందగనెల? పీఠి కిటు లత్యంతంబు జిత్త
ములన్॥ 9

మ॥ చదువంగావలె నంచు బల్కెదరు మోచ్చాపేర్చి నీవిద్యమా
నుదతీలోకము నేర్చునో ఫలము కానున్ వినమున్ గల్గునో?
చదువన్ జెల్లును మోక్షమార్గముల విజ్ఞానం వార్ధింప, న, భుగ్గ
యప్రాప్తికి విద్యలో నకట! బాల్యోద్వాహ మాటంకమే?
మ॥ తలచన్ తై శనమందు బెండిలలనేతన్ బుట్టుచున్నారె?
దుర్బలసంతానము, దేనికైనను బ్రభుత్వ బన్యమై యుంటయే
బలమా కారణ, మేమి చేసి రనగా? భావ్యంబె, యాసోదెమి
కలమిన్ దెల్పగనెల? యిచ్చట, ఫలంబిట్లయ్యెగాదే
తుదిన్॥ 11

మ. తరలింపబడె సర్వసంపదలు, స్వాతంత్ర్యంబు లేదయ్యె, లే
దటికంబజ్ఞును జాతికంతకు, యథార్థం బిద్దియో గాదే? యె
వ్వరికన్ బూర్తిగఁగిడిలేనితటి దౌర్భాగ్యంబుసంతాన ము
ర్యరయందున్ బలవత్తరంబగునో? సంభావింపుఁడిరెల్లరున్
గీ. మోముగడుగుట తడవుగా బోయి త్రాగు
నట్టికాశీయు ననలఁ దేయాకునీళ్లు
ఫాల్గిరీబియ్యముంగాక బలములేమి
కేమి నలయు? బాల్యోద్వాహ మేమి చేసె? (13)

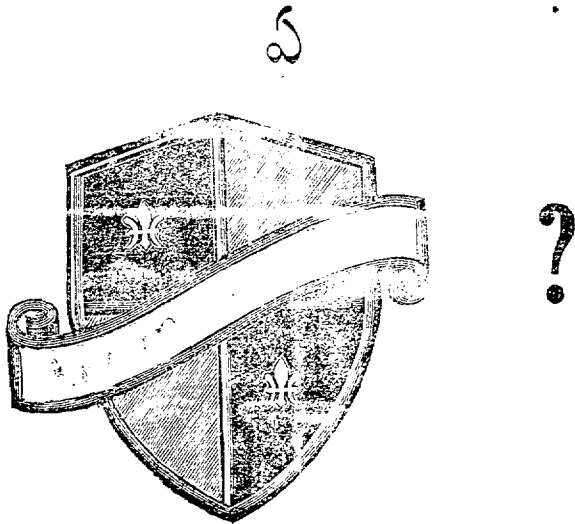
మ. ఎల బ్రాయంబునఁ బెండ్లి నేయునెడనొక్కింఁతైన బ్రేమమువా
రలకున్ దప్పక కల్పనొండొరులపై రంజితెడున్ గూర్చి ని
ర్మలమై కాలవశంబునన్ దుడుకు నారా? లోటులేనట్టి ని
ర్మలమార్గముమార్చునేటికి దుర్భాగ్యంబుకాకుండినన్. (14)

మ. వయసున్ జెందినకాంత తానయివరింపగోరు, నట్లెటచే
నున నియమం బింతయు లేక అన్యకులు సేనికొనచ్చుచోఁబొందుసం
పుత దియి మే? పాల్యులు బూర్వపద్ధతులు, జాత్రైక్యంబునిధిసంబో
చని దయయో! సంకరవర్ణముల్ పెరుగునత్యంతంబు లోకమునన్.

ఏజెంట్లు కావలెను:—మద్రాసు గవర్నమెంటు ఇంకు

ఫాక్టరీని మేము తీసుకొని మిక్కిలి శ్రేష్ఠతరమైన అన్ని రంగుల సిరాలు ధరలు
తగ్గించి సప్లయచేయుచున్నాము. వివరములకు ఈదిగునవిలాసమునకు వ్రాయవలెను
నరసింహం అండు కంపెనీ, లిమిటెడ్., 108 ఆర్మీరీయన్ రోడ్, మద్రాసు

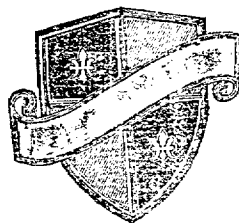
క్రొత్త కారు

బూక్ చే

నూతన తక్కువధరకే నిర్మించబడినది

వివరములకు జాగ్రత్తతో వేచియుండుడు

R. Patel & Co., Madras.

శా. ఐనన్ బొంగెదరే మొ? ప్రేమధరితంబానటియద్వాహముల్
గానన్ వచ్చెదనంచు, బచ్చిమమునంకన్ జూచునో సుంత వి
జ్ఞానంబబ్బగవచ్చు వారలకునెన్నన్, బెక్కు 'డైవోర్స్' ల
న్యూనప్రేమవివాహసత్వలములే? మోజింపుఁడయ్య! బధుల్
మ. బలవంతంబగు కాసనంబు తగునో? ప్రాధానివాహంబులన్
గలదో వంబులు పెక్కులున్నయవి లెక్కన్ బెట్టెగానెల? గే
వలమే సంఘముయొక్క తేనుము మదిన్ వాంఛించిరో
వారికి, గల తాత్పర్య మెటుంగ గావలె? యొక్కండైన
నివృత్తునన్॥ (17)

శా॥ దారిద్ర్యంబున ముగ్ధ దేశమున సంతానము మోచ్చె
న బెం- పాదుగ గప్తము లొక్కనింగనిన దాంపత్యంపుధర్మం
బులన్ - గూరన్ రాదనిగూడ పుణ్యమతు లొక్కొండెనోమో
సత్వతిన్ - ధీరత్వమున జేయ న్యాయ్యమని సందేహం
నవ్వారికిన్॥ (18)

మ. కలకష్టంబులు మాన్వనొక్కనికి శక్యంబయ్యెనే? యేల
యీ - ఖల వేషములు, మవ్యపానము మొదల్గా గల్గు
నభ్యాసముల్ - వలదంచున్ సత్వతి సల్పరాదే? బయ
లౌ బండార, మప్రాజ్ఞలే, కులధం బంచు గడంగి
రీ కృతికి నిచ్చ బైర్యమున్ దాల్చుచున్॥ (18)

సీ॥ మద్యపాన మహోగ్రమనుజాశనపిశాచి
బారద్రోలఁడు మూనుపారఁ గొట్టి
నల్లమందు బిగింప నల్లస్థిరెడు నిద్ర
నెగురఁ గొనుచు నున్నాత్తిపానీ
స్వాతంత్ర్య మరకట్టి చంపు విద్య విధాన
ములను మార్చుడు మూలముంజెల్చి
మోషముతో గ్రామముల్ పునరుద్ధార
ణ మొనరుచుడు కంకణముదాల్చి

గీ॥ అన్నమో! రామ! యని చాల నవయుచున్న
వారికెల్లను వృత్తు లేర్పఱచికొనుడు
మరలి రంజితుమిడలు మతమునందు
వేలు బెట్టగనో పుణ్యశీలులార! (20)

మ॥ మతసంస్కారముపట్ల జోక్యము వహింపంబోము మేమన్న
త, శ్రోతికన్ బూర్తి యొనర్చు కొందురు ప్రభుత్వం, బట్లు
కాదేనిమే, ము తిరస్కారము జేయకొనకుభయమున్
వీడి, యెట్లెన, ను | గ్లతికన్ కావన, వీడిని మాన్పుమనుచున్
బ్రాధింతున్ సర్వేశ్వరా॥ (21)

పూర్వాచారపరాయణుల
రాయబారము

ఆంధ్రరాష్ట్ర వజ్రాశ్రమధర్మ మహాసభయొక్క
ప్రకటన
(న్వేదియవలెఖరి)

వివాహపట్టముల సందర్భమున రాజప్రతినిధిగారి కడకే
గిన పూర్వాచారపర యణుల రాయబారము ప్రజాప్రతినిధి
సంస్థగావని కొందరి ఆరోపణలు నిం భారమైనవని తెలుపజే
ననియును మరియు రాయబారమునకు సర్వప్రోత్సాహము నొస
గవలెననియును ఆంధ్రరాష్ట్ర వజ్రాశ్రమధర్మ మహాసభ కార్య
దర్శిగారు రాష్ట్రములోని అన్ని సనాతన సంస్థలకును ప్రకటన
పంపిరి.

సతీంద్రనాథు సేను

అంత్యావస్థకు వచ్చుట

101 దినము ఉపవాసవ్రతము

అసంఖ్యలో అడ్డర్న మెంటు తీర్మానము

బారీసాలు, సెప్టెంబరు 16:—బారీసాలు జైలులో ఉపవాసవ్రతము బూనిన సతీంద్రనాథు సేనుగారి స్థితి విషమించినది. బొడ్డువద్ద విపరీతమున నొప్పియు ఒడలంతయు మంటయు గలదు. తగినంత సర్వకా ఒట్టు తుడుపుచున్నారు. దిగువ భాగము నాతడుచే నిర్జీవమయ్యెను. ఆతడు నోట మాట లేక లేచలేని స్థితియందున్నాడు.

సతీంద్రనాథు సేనుగారి పోదరుడు పామసంద్ర సేనుగారును, తిరుపతిలోనుగారును, సేనుగారిని జైలులో జూచి వచ్చిరి. ఒక దినము మాత్రము పానకము గైకొనునట్లు పీరు బలవంతముగ ఒప్పించగలిగిరి.

స్త్రీల పట్టుదల

ఆర్ధుర గౌరవనీయుని స్త్రీలు సేనుగారిని జూడ గోరుచు జైలులు నూపర్చుటగారిని అనుమతి వేడగ ఆడవారిని బోసికి రానిచ్చుట కవకాశము లేదని బదులు చెప్పిరిని తెలియుచున్నది.

బారీసాలు స్త్రీలు సభకేసి ప్రభుత్వమువారి అశ్రద్ధను నిరసించుచు, సేనుగారిని తదితరులను బయటకు దప్పించుటకు అవసరమగుచో అశ్రద్ధలకు సిద్ధము కావలసినదని నిశ్చయించుచు తీర్మానించిరి. మూడు 200 ప్రజలు స్త్రీలుసహా జయలు చుట్టు తిరిగి ఎండమాతరం, సతీనుసేనుకీ జేయని కేకలు వేసిరి. బిడుగురు పురజనులు సేనుగారి యెడల పానుధూతి చెల్పుచు నాల్గోజలనుండి ఉపవాసము జేయుచున్నారు.

ఎసంఖ్యలో అడ్డర్న మెంటు తీర్మానము

నూరుదినములకు పైగా నిరసనవ్రతమునిన సతీంద్రనాథు సేనుగారి స్థితినిగూర్చి ఎసంఖ్య సభ్యులలో పలువు రాంవోళన బడుచున్నారు. కొందరుసభ్యులు హోముమెంబరుగారిని దర్శించి లాహోరులోనలె వేరొక విషూతము కలుగకుండ ప్రభుత్వము వారు శ్రద్ధ వహింపవలెనని కోరిరి. తన కేవివరము తెలియదని జెప్పిన సర్ జేమ్స్ క్రిస్టగారు బెంగాలు ప్రభుత్వము వారికి తంతిగార్త నంపిరి. సతీంద్రసేనుగారి స్థితి చాల విషమించినదని కె. సి. నియోగి గారికి తెలియవచ్చినందున వారు ఎసంఖ్యలో రేపు అడ్డర్న మెంటు తీర్మానము ప్రతిపాదించ నున్నారు. పండితులమార్గము వారిని బలవరచెయ్యనిది.

(శ్రీ ప్రెసు.)

సేనుగారిని వెంటనే విడుదల చేయవలసినదని కోరుచు ఎసంఖ్యలో అడ్డర్న మెంటు తీర్మానము ప్రతిపాదించవలసినదిగా పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారికిని, మరికొందరు సభ్యులకును ఎంగరావ్రి హిందూసభివారు తంతివార్త నంపిరి.

సేనుగారి కింతుక నెమ్మదిగ నున్నదని జె. ఎం. సేను గుప్తగారికి తంతివార్త వచ్చినది. (అ. ప్రె.)

నాదిరుఖాను సేనలు

కాండహారు పట్టుకొనుట

అమానుల్లాపతాకము స్పిన్ బాల్టిక్

మేల్ శిబిరములపై నాటబడుట

సిమ్లా, సెప్టెంబరు 16:—దురాశీలవర్గులు ఎట్టి యుద్ధము సలుపకయే కాండహారును పట్టుకొనిరను వార్త వచ్చినది. దురాశీలు నాదరుఖానుగారిని అనుసరించి యుద్ధము చేయుచున్నారు. స్పిన్ బాల్టిక్ శిబిరమును వీరు పట్టుకొనవచ్చుదు వీరికి ఆయుధములు మందుగండు పాముగ్రి అధికముగ దొరికినది. అమానుల్లాగారి పతాకము స్పిన్ బాల్టిక్ మేల్ శిబిరములపై నాటబడినది. హుజిల్లాగారి తిరుపున అందాదలవర్గులు గిట్టి కంగహానకు వెళ్లుచున్నారనువార్త కొన్ని దినముల క్రితము వచ్చినదిగాని వారికాడ తెలియలేదు. (అ. ప్రె.)

లాహోరులో జరగనున్న భారత కాంగ్రెసు మహాసభ

వల. టీముల దుస్తులకు 2000 వ్యయమగును

లాహోరుకు దుస్తులకు కుట్టించుటకు 2000 రూపాయలు వ్యయమగును. దీనిలో కొంతభాగమును భరించుటకు పండిత నాథులుగా రింగీకరింగిరి కాంగ్రెసు ప్రచురణశాఖకు పోన ప్రకటనలు సాంధ్యగారు ప్రకటించిరి. (అ. ప్రె.)

దత్తు, భగతుశింగుగార్ల నిరసన వ్రతము

దత్తుగారికి హతాత్తుగ తీవ్రజ్వరము

దత్తుగారికి హతాత్తుగ తీవ్రజ్వరము

జెయిలుకమిటివారి శిఫార్సుల యధార్థము

లాహోరు, సెప్టెం 16:—దత్తు భగతుశింగుగార్ల జతీంద్రనాథు హనుగారు మరణించినపిదప తిరిగి సత్యాగ్రహము ప్రారంభించిరి. శివవర్మగారిస్థితి అపాయకముగ నున్నది.

దత్తుగారికి ఒకసార్తూగ ప్రాణాపాయస్థితి వచ్చినదని యు, జ్వరముతో పడియున్నాడనియు హిందూపాఠశాల పత్రికకు తెలియచున్నది. అధికారుల కీవార్త తెలిపినదవ్వారా తెలియజేయబడినది. జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారు నేడుదయం 10 గ. వచ్చి సేనుగారిని చూచిరి.

జెయిలు విచారణసంఘమువారు జతీంద్రనాథుగారిని ఎట్టివరతులులేక విడిచిపెట్టవలెననియు, దత్తు, భగతుశింగుగార్లను అందరితో బాటు జెయిలు బార కాసులో నుంచును నియు శిఫార్సు జేసియుండలేదని విచారణ సంఘాధ్యక్షులకు కర్నూరుగారు ట్రిబ్యూనుపత్రిక సంపాదకునికి వ్రాసిన లేఖనుగూర్చి తత్సంఘ సభ్యులకు సర్వరబహదూరు మహతవ్ శింగు లాలాదుని నందుగారు యాదినవ ప్రకటన గావించుచున్నారు. తక్కిన సభ్యు లిరువురు రా. బ. మోహన్లాలు, అజఘల హనుగార్ల ఊర లేనందున యీ ప్రకటనయందు వారి సంతకములు జేర్చుటకు నీలులేకపోయినది.

“కర్నూలు బార్గరూగారు ట్రిబ్యూనులో ప్రకటించిన వృత్తాంతము మా కాళ్ళకర్నూలు కర్నూలు కర్నూలు. దాసుగారిని వెన్వెంటనే విడుదల జేయవలెనని ము. బంగారుగారికి పం జాబుప్రభుత్వమువారికి నూచించియుంటిమి. అనూదన గావించునపుడు జామీను విషయము మామనసులో లేనేలేదు. లాహోరులో ఆవిషయము వెల్లడైనలేదు. దత్తు భగతుశింగుగార్లను అందరితో కలిసియుంచుటను గూర్చి మొదట బార్గరూ గారు సందేహపడిరి. కాని మేము వేరొక సారి నొక్కిచెప్పగా అట్లే పం జాబు ప్రభుత్వము వారికి నూచింతు ననెను. నిరసనవ్రతము ముగిసినపిదప బార్గరూ గారు పంజాబుప్రభుత్వమువారికి పంపిన యాదినవ తంతి వార్తనుబట్టి యధార్థము తెలియగలదు:—“దాసుగారి అపాయకరమున స్థితిని గమనించి ఆతనివెంటనే విడుదలచేయవలెనని యు, విచారణయందున్న టైటిలు అందరిని దత్తు భగతుశింగుగార్లను సహా ఒకచోటనే యుంచవలెననియు మేముకోరుచున్నాము. దునిచందు, మహతవ్ శింగు, మోహన్లాలు, హజ్జులు హాస.” (శ్రీ ప్రెసు.)

కాంగ్రెసుసభ్యులను చేర్చుట

అక్టోబరునెల మొదటితేదీవరకును

గడువును హెచ్చింపవలెననుసూచన

కాంగ్రెసు సభ్యుల సంఖ్యను పూర్తిగా చేయుటకు అక్టోబరునెల మొదటితేదీవరకును గడువును హెచ్చింపవలెనని కర్నూరుక రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి భారతకాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శిని కోరెను. ఈనెల 18 వ తేదీ సరికి 100 కి 8 మంది మాత్రమే చేరిరి. 4115 మంది సభ్యుల కాంటకు పాయిల్సుమాత్రమే రాష్ట్రీయ కార్యాలయమునకు చేరినది. తక్కినవి త్వరలో రాగలవు. ఈనెలాఖరువరకును చురుకుగా పని చేసెదరు. (శ్రీ ప్రెసు.)

బొంబాయిలో అఖిలభారత సహకార

సంస్థల మహాసభ

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 14:—బొంబాయిలో జరిగిన అఖిలభారత సహకార సంస్థల మహాసభకు గా.వి. రామదాసు పంతులుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. ఈసభయందు, అఖిల భారత రాష్ట్రీయ సహకార సంస్థల సంఘముయొక్క చిత్తు నిర్మాణమును తయారుచేసిరి. ఈ సంఘము వివిధ రాష్ట్రీయ సంఘముల అన్వేషణను వృద్ధిచేయును. ఒకమాసపత్రికయు ఒక వార్షిక సంచికయు గూడ ఈ సంఘము తరపున ప్రచురింపబడును.

కాకినాడలో బహిరంగసభ

(స్వకీయతేఖరి)

జతీంద్ర దాసునుగూర్చి తీర్మానము

కాకినాడ, సెప్టెం 17:—దేశముకొరకై ప్రాణము త్యజించిన జతీంద్రదాసుయెడల గౌరవము జూపుటకు నిన్న సాయం కాలము 4 గం॥ మొసలగంటి తిరుమలరావు, రాజమాణిక్యం, గోపాలకృష్ణగార్ల పెద్ద ఊరేగింపును బయలుదేరించిరి. విద్యార్థులనేకమంది చేరిరి. బాతీలు పతాకములతో ఉత్సాహులగు యువకు లెల్లరును విప్లవ విజయమును గోరుచు జతీంద్రదాసు అత్మకు శాంతిగోరుచు కేకలువేయుచు పురవీధులవెంటబడిరి. సాయం కాలము పురమందిరమున శ్రీ చావలి రామసోమయాజులుగారి అధ్యక్షతను జరిగిన సభకు పురపెద్దలు, స్త్రీలు పురుషులు అనేకమంది వచ్చేసిరి. లక్ష్మణంజా సుబ్బరావుగారు గుమ్మడదల దుర్గాబాయమ్మ, మొసలకంటి తిరుమలరావు, నేత్రకంటి కోనేటిరావు, దేశబాంధవి సుబ్బమ్మగార్లు, డా॥ వేదాంతం కృష్ణయ్యగారు మున్నగువారు గంభీరపన్యాసముల నొసంగిరి. నిరసనవ్రత ప్రతిఘటనపట్టుమును, రాజకీయ టైటిల నిరాదరణను, ప్రభుత్వ నిర్బంధచర్యను ఖండించుచు బలికిరి. జతీంద్రదాసు అత్మకు శాంతిగోరుచు ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానమును సభవారెల్లరు లేచినిలిచి భక్తిపూర్వకముగ నామోదించిరి. రాత్రి 8 గంటలకు సభ ముగిసెను. (తంతి)

నెల్లూరు దేవాలయసంఘము

నెల్లూరు, సెప్టెంబరు 14:—నెల్లూరు దేవాలయపు సంఘసభ నేటిమధ్యాహ్నము సమావేశమై దేవాలయకుమిటికి అధ్యక్షులుగా సి. నారాయణస్వామిరెడ్డిగారు నెమ్మకొబడిరి. ఈకమిటికి రావుసాహెబ్ ఎ. గోవింద రెడ్డిగారిని ఉపాధ్యక్షులుగా నెమ్మకొనిరి. (స్వకీయతేఖరి.)

కాశీవిద్యాపీఠ పట్టప్రదానసభ

గాంధీమహాత్ముడు సన్మనించుట

అఖిలభారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ జరుగనుండుటకే మహాత్ముడు యీనెల 24 వ తేదీ రాత్రి కాశీనగరము చేరును. 25 వ తేదీని కాశీవిద్యాపీఠ పట్టప్రదానసభలో నుపన్యసించును. (అ. ప్రె.)

చిత్తూరుజిల్లా ప్రాథమికపాఠశాలల

ఉపాధ్యాయుల సంఘము.

సప్తమండలమహాసభ.

చిత్తూరుమండల సప్తమ మహాసభ 1929 సం॥ సెప్టెంబరు 21, 22 తేదీలలో (శనివారము, ఆదివారము) చిత్తూరులోనుండు క్రిందువిలాససభ నాటకశాలలో మ-రా-రా-శ్రీ పి. వెంకట్రంగారాయనివారిఅధ్యక్షతక్రింద జరుపునట్లు ఏర్పాటు చేసియున్నారు. ఈసభకు తాలూకాబోర్డు, మునిసిపాలిటీ పరిపాలనలోగల బాల, బాలిక పాఠశాలల పుష్పాధ్యాయులందరును టీచరు మానేజర్లును, మిషన్ పాఠశాలలో పనిచేయు ఉపాధ్యాయులును, తప్పక రావలయునని ప్రార్థించుచున్నాము. ఇందు అనేక ఆంశములను పరిపాలనయియున్నది:—

తీర్మానములను పంపువారు మాకు 1929 సం॥రం సెప్టెంబరు 10 వ తేదీలోగా పంపవలయునని కోరుచున్నాము. సభ పుడయముననే ప్రారంభమగును. కావున పుష్పాధ్యాయులందరు 20—9—29 శుక్రవారము రాత్రిలోగా వచ్చి యుండవలెను. బసలు యేర్పాటు చేయబడియున్నవి. ప్రతినిధులు మాకుముందుగా తెలియజేసిన, స్టేషన్ వద్దకు వాలంటీరుల పంపుదుము.

20—9—29 శుక్రవారము కాన్పరెన్సుకు రాదలచుకొన్నవారు పాఠశాలను మూసినప్పుడును, 20, 21, 22 తేదీలయందు గ్రామములు వీడి చిత్తూరుకు వచ్చుటకును, పర్మిషన్ యివ్వవలయునని బోర్డు, మునిసిపల్ విభాగధికారులను కోరియున్నాము. కావున ప్రతినిధులు అధికసంఖ్యలుగ రావలయునని కోరుచున్నాము.

(ప్రవేశదుము 0-4-0 (నాలుగులకాలు) దయచేసి కాన్పరెన్సు ఖర్చులకుగాను అందరు చెల్లించవలయునని ప్రార్థన. శనివారము 21—9—29 పుడయము 8½ గంటలలో, వారివారి శేర్షను రిజిస్టరు చేయించుకొనవలెను.

చిత్తూరు

డబ్ల్యూ. సుబ్రహ్మణ్యయ్య కార్యదర్శి.